

SFC2021 Program sprijinit din FEDR (Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică), FSE+, Fondul de coeziune și FEPAM – articolul 21 alineatul (3)

CCI	2021RO16RFPR007
Titlu în limba engleză	West
Titlul în limba (limbile) națională (naționale)	RO - Vest
Versiune	1.0
Primul an	2021
Ultimul an	2027
Eligibil de la	01.01.2021
Eligibil până la	31.12.2029
Numărul deciziei Comisiei	
Data deciziei Comisiei	
Regiunile NUTS (nomenclatorul comun al unităților teritoriale de statistică) acoperite de program	RO42 - Vest RO421 - Arad RO422 - Caraș-Severin RO423 - Hunedoara RO424 - Timiș
Fondul (fonduri) vizat(e)	FEDR
Program	☐ în cadrul obiectivului Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică, numai pentru regiunile ultraperiferice

Cuprins

1. Strategia programului: principale provocări și măsuri de politică adoptate	10
Tabelul 1	21
2. Priorități	36
2.1. Priorități, altele decât asistența tehnică.....	36
2.1.1. Prioritate: 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice.....	36
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate (FEDR)	36
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	36
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	36
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	39
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	39
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	40
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	40
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	41
2.1.1.1.2. Indicatori.....	41
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	41
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	42
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	42
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	42
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	43
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială.....	43
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	43
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	44
2.1.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice (FEDR)	45
2.1.1.1.1.1. Intervenții din fond	45
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	45
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	48
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	48
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	49
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	49
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	49
2.1.1.1.1.2. Indicatori.....	50
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	50
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	50
2.1.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	50
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	50
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	51
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială.....	51
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	51
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	51

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.3. Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive (FEDR)	52
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	52
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	52
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:	54
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	54
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC	55
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	55
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	56
2.1.1.1.2. Indicatori	56
Tabelul 2: Indicatori de realizare	57
Tabelul 3: Indicatori de rezultat	57
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție	58
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	58
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	58
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială	58
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	59
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	59
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat (FEDR)	60
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	60
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	60
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:	62
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	63
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC	63
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	63
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	64
2.1.1.1.2. Indicatori	64
Tabelul 2: Indicatori de realizare	65
Tabelul 3: Indicatori de rezultat	65
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție	65
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	65
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	66
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială	66
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	66
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	66
2.1.1. Prioritate: 2. O regiune cu orașe Smart și o administrație digitalizată	67
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice (FEDR)	67
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	67
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	67

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	69
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	70
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	71
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	71
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	72
2.1.1.1.2. Indicatori.....	72
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	72
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	72
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	72
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	73
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	73
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială....	73
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	73
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	73
2.1.1. Prioritate: 3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul	75
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (FEDR).....	75
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	75
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	75
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	77
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	78
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	78
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	79
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	80
2.1.1.1.2. Indicatori.....	80
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	80
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	81
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	81
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	81
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	81
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială....	82
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	82
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	82
2.1.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare (FEDR).....	83
2.1.1.1.1.1. Intervenții din fond	83
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	83
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	86
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	86
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	87

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	87
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	88
2.1.1.1.2. Indicatori.....	88
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	88
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	88
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	89
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	89
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	89
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială.....	89
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	89
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	89
2.1.1. Prioritate: 4. O regiune cu mobilitate urbană sustenabilă (Obiectivul specific privind mobilitatea urbană prevăzut la articolul 3 alineatul (1) litera (b) punctul (viii) din Regulamentul FEDR și Fondul de coeziune).....	91
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon (FEDR)	91
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	91
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	91
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	94
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	94
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	95
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	95
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	96
2.1.1.1.2. Indicatori.....	96
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	96
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	97
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	97
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	97
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	98
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială.....	98
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	98
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	98
2.1.1. Prioritate: 5. O regiune accesibilă.....	100
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere (FEDR)	100
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	100
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	100
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	102
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	102
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	103
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	103

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	104
2.1.1.1.2. Indicatori.....	104
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	104
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	105
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	105
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	105
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	106
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială..	106
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	106
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	106
2.1.1. Prioritate: 6. O regiune educată și atractivă.....	107
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online (FEDR)	107
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	107
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	107
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	109
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	110
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	110
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	111
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	112
2.1.1.1.2. Indicatori.....	112
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	112
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	113
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	113
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	113
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	114
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială..	114
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	114
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	114
2.1.1.1.1. Obiectiv specific: RSO4.6. Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială (FEDR)	115
2.1.1.1.1.1. Intervenții din fond	115
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	115
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	117
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	117
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	118
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	118
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	119
2.1.1.1.1.2. Indicatori.....	119
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	119

Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	120
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	120
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	120
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	120
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială..	120
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	121
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	121
2.1.1. Prioritate: 7. O regiune pentru cetățeni.....	122
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane (FEDR).....	122
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	122
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	122
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	124
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	125
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	125
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	126
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	127
2.1.1.1.2. Indicatori.....	127
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	127
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	127
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	128
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	128
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	128
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială..	128
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	129
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	129
2.2. Prioritățile „Asistență tehnică”	130
2.2.1. Prioritatea pentru asistență tehnică în temeiul articolului 36 alineatul (4) din RDC: 8. Asistență tehnică.....	130
2.2.1.1. Intervenție a fondurilor.....	130
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (e) punctul (i) din RDC	130
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	132
2.2.1.2. Indicatori.....	133
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	133
2.2.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	133
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	133
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	134
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	134
3. Planul de finanțare	135
3.1. Transferuri și contribuții (1)	135
Tabelul 15A: Contribuții la InvestEU* (defalcare pe ani)	135
Tabelul 15B: Contribuții la InvestEU* (rezumat).....	135
Justificare, luând în considerare modul în care aceste quantumuri contribuie la realizarea obiectivelor de politică selectate în cadrul programului în conformitate cu articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul InvestEU.....	136

Tabelul 16A: Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte (defalcare pe ani)	136
Tabelul 16B: Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte* (rezumat).....	136
Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte – Justificare.....	136
Tabelul 17A: Transferuri între FEDR, FSE+ și Fondul de coeziune sau către alt fond sau alte fonduri* (defalcare pe ani)	136
Tabelul 17B: Transferuri între FEDR, FSE+ și Fondul de coeziune sau către alt fond sau alte fonduri (rezumat).....	136
Transferuri între fonduri cu gestiune partajată, inclusiv între fonduri ale politicii de coeziune – Justificare.....	137
3.2. FTJ: alocare în program și transferuri (1).....	137
3.3. Transferuri între categorii de regiuni, rezultate în urma evaluării la jumătatea perioadei	137
Tabelul 19A: Transferuri între categorii de regiuni rezultând din evaluarea la jumătatea perioadei în cadrul programului (defalcare pe ani)	137
Tabelul 19B: Transferuri între categorii de regiuni rezultând din evaluarea la jumătatea perioadei, către alte programe (defalcare pe ani)	137
3.4. Transferuri înapoi (1).....	138
Tabelul 20A: Transferuri înapoi (defalcare pe ani).....	138
Tabelul 20B: Transferuri înapoi* (rezumat).....	138
3.5. Credite financiare pe an	139
Tabelul 10: Credite financiare pe an.....	139
3.6. Total credite financiare per fond și per cofinanțare națională	140
Tabelul 11: Total credite financiare per fond și per cofinanțare națională.....	140
4. Condiții favorizante	141
5. Autorități responsabile de program	159
Tabelul 13: Autoritățile responsabile cu programele	159
Repartizarea cuantumurilor rambursate pentru asistență tehnică în temeiul articolului 36 alineatul (5) din RDC, în cazul în care sunt identificate mai multe organisme care să primească plăți din partea Comisiei.....	159
6. Parteneriat.....	160
7. Comunicare și vizibilitate.....	163
8. Utilizarea costurilor unitare, a sumelor forfetare, a ratelor forfetare și a finanțărilor nelegate de costuri	165
Tabelul 14: Utilizarea costurilor unitare, a sumelor forfetare, a ratelor forfetare și a finanțărilor nelegate de costuri.....	165
Apendicele 1: Contribuția Uniunii pe baza costurilor unitare, a sumelor forfetare sau a ratelor forfetare	166
A. Rezumatul principalelor elemente	166
B. Detalii pe tip de operațiune	167
C. Calculul baremului standard pentru costurile unitare, sumele forfetare sau ratele forfetare	167
1. Sursa datelor utilizate la calculul baremului standard pentru costurile unitare, sumele forfetare sau ratele forfetare (cine a produs, colectat și înregistrat datele; unde sunt stocate datele; datele-limită; validare etc.)	167
2. Vă rugăm să precizați motivele pentru care metoda propusă și calculul aferent în temeiul articolului 94 alineatul (2) din RDC sunt relevante pentru tipul de operațiune.	167
3. Precizați cum au fost efectuate calculele, inclusiv, în special, ipotezele formulate în ceea ce privește calitatea sau cantitățile. După caz, trebuie utilizate date statistice și criterii de referință și, dacă se solicită acest lucru, acestea trebuie furnizate într-un format utilizabil de către Comisie.	167
4. Vă rugăm să explicați cum v-ați asigurat că doar cheltuielile eligibile au fost incluse în calculul baremului standard pentru costul unitar, suma forfetară sau rata forfetară.	167
5. Evaluarea de către autoritatea sau autoritățile de audit a metodologiei de calcul și a cuantumurilor, precum și a măsurilor de asigurare a verificării, calității, colectării și stocării datelor.	167
Apendicele 2: Contribuția Uniunii bazată pe finanțări nelegate de costuri	169
A. Rezumatul principalelor elemente	169
B. Detalii pe tip de operațiune	170

Apendicele 3: Lista operațiunilor de importanță strategică planificate însoțită de un calendar	171
DOCUMENTS	172

1. Strategia programului: principale provocări și măsuri de politică adoptate

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (a) punctele (i)-(viii) și punctul (x) și articolul 22 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/1060 (RDC)

Context

Regiunea Vest:

- alcătuită din 4 județe: Arad (AR), Caraș-Severin (CS), Hunedoara (HD) și Timiș (TM), are o suprafață totală de 32.028 kmp. În perioada 2000-2020, populația a scăzut de la 2.042.854 la 1.997.377 **(1)** persoane, mai accentuat decât nivelul național. Adevărata provocare în furnizarea serviciilor publice pentru cetățeni o reprezintă evoluția structurii demografice a regiunii;
- regiune mai puțin dezvoltată, având un PIB situat la 68% din media UE 27 **(2)**, peste media națională;
- o regiune cu diferențe semnificative între județele și localitățile componente. PIB-ul regional este realizat preponderent de județul TM, aflat la 81% **(3)** din media UE. Județul AR se apropie de media regională cu 65% din media UE. În schimb, județele HD și CS sunt sub media regiunii și a UE: 51%, respectiv 50% din media UE. Cu o economie tradițională bazată pe industria minieră, siderurgică, metalurgică și energetică, în cele 2 județe nu au fost identificate încă soluții viabile pentru recuperarea decalajului de dezvoltare;
- cea mai urbanizată regiune din RO după BI. 60% din populația urbană este concentrată în cele 4 municipii reședință de județ și municipiul Hunedoara. Predomină orașele mici, sub 20.000 locuitori și lipsește o categorie consistentă de orașe, cele între 20.000 și 50.000 locuitori **(4)**;
- are disparități urban-rural, orașele mari polarizând dezvoltarea.

Viziunea strategică: Regiunea Vest - o regiune competitivă la nivel european, cu un nivel ridicat de cercetare-dezvoltare, inovare și digitalizare, capabilă să atragă și să capitalizeze investiții, conectată intern și internațional, ai cărei cetățeni beneficiază de servicii publice eficiente, în localități care asigură o calitate ridicată a vieții.

POR Vest 2021-2027 (POR V) este instrumentul pentru atingerea acestui deziderat, dar reprezintă și răspunsul Regiunii Vest la contextul internațional creat de pandemia de COVID19 și războiul din Ucraina. Presiunea crescută pe sistemul medical, impactul economic, șomajul în creștere, falimentul unor întreprinderi, reducerea timpului de lucru, fluxul de migranți, diminuarea activităților turistice și culturale sunt doar câteva din efectele resimțite la nivel regional. POR V propune modalități coordonate de a răspunde acestor provocări și de a asigura condiții favorabile dezvoltării socio-economice.

Obiectivele și cerințele de dezvoltare durabilă asumate prin Agenda 2030 sunt incluse și aplicabile în program **(5)** și vor fi abordate integrat în cadrul investițiilor propuse prin POR V, în corelare cu politicile și prioritățile naționale, dar și cu particularitățile regionale.

POR V abordează tema dezvoltării durabile prin includerea unor criterii în selecția operațiunilor, în conformitate cu art. 9 alin. 4 din RDC, de ex. asigurarea imunizării la schimbările climatice, aplicarea principiului ”eficiență energetică înainte de toate” etc. Totodată, beneficiari sunt încurajați să integreze aspectele de mediu în elaborarea și implementarea proiectelor, de ex. identificarea de soluții eco, achiziții publice verzi, aplicarea principiului cost-eficiență, etc. De asemenea, fiecare proiect depus în cadrul POR

V va parcurge procedura de evaluare a impactului asupra mediului.

Intervențiile din cadrul POR V contribuie la implementarea elementelor din Noul Bauhaus European (NBE) în vederea operaționalizării Pactului Verde European (PVE). Programul susține investiții în spații publice bazate pe soluții ecologice care vor combina principiile sustenabilității, esteticului, accesibilității și incluziunii sociale și teritoriale. De asemenea, ori de câte ori va fi posibil, reutilizarea, reabilitarea, prelungirea duratei de viață și valorificarea infrastructurii existente vor avea prioritate față de construirea de infrastructuri noi. Acolo unde va fi justificată necesitatea construirii, infrastructurile realizate respectă standardele de performanță energetică.

Integrarea principiilor orizontale se va realiza în fiecare etapă a programului și a proiectelor implementate, respectându-se prevederile *Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene*, a *Convenției Organizației Națiunilor Unite privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități* și a actelor normative relevante la nivel internațional, european și național.

Nu sunt eligibile proiectele care conțin activități care contravin principiilor indicate la art. 9 din RDC. Egalitatea de gen, incluziunea și nediscriminarea reprezintă drepturi fundamentale, valori esențiale ale UE și implicit ale Regiunii Vest, dar și condiții necesare pentru atingerea obiectivelor de creștere economică, inovare și coeziune socială, astfel că vor fi urmărite în toate proiectele. Nu sunt vizate acțiuni specifice care vizează ”genul”, POR V având o contribuție neutră.

În calitate de co-inițitoare a SUERD, RO își propune în continuare să participe la atingerea obiectivelor și ținutelor acestei strategii pentru perioada 2021-2027 potrivit noului Plan de Acțiune al SUERD. Complementaritatea și crearea de sinergii cu programele INTERREG finanțate de UE la nivel transfrontalier, transnațional și interregional au stat la baza elaborării programului, fiind încurajate parteneriate cu alte regiuni și activitățile interregionale, generatoare de valoare adăugată pentru regiune (6).

Obiective specifice:

Problema: Rezultatele modeste obținute de Regiunea Vest în domeniul CDI limitează perspectivele de dezvoltare și creștere economică

Conform EIS 2021, Regiunea Vest este inovator emergent. Performanțele au scăzut cu o medie generală de 5,7% în perioada 2011-2020. Cu un scor de 0,163, regiunea este pe locul 3 la nivel național după BI și NV, respectiv 233 din 240 de regiuni europene.

Regiunea nu folosește potențialul inovativ din industriile avansate, iar impactul economic al activității de CDI este redus. Conform scorului de inovare, regiunea este în ultima grupă europeană de performanță la indicatori precum: adoptarea inovării în IMM-uri, IMM-uri colaborative în domeniul inovării, aplicații pentru patente și mărci, rezultând un apetit redus al IMM-urilor pentru activități inovative și de colaborare.

Tipologia cheltuielilor pentru CDI, 90% curente și doar 10% cheltuieli de capital (7), arată o susținere redusă a investițiilor în CDI. Cheltuielile interne brute pentru CDI de 38,9 EURO/locuitor sunt sub media UE, de 629,2 EURO/locuitor (8).

Realitățile prezentate sunt rezultatul subdimensionării activității de CDI și a unui ecosistem regional insuficient dezvoltat.

Obiectiv specific: Dezvoltarea ecosistemului regional de CDI prin orientarea către piață și

colaborare locală, națională și internațională.

Problema: Digitalizarea insuficientă a întreprinderilor

Conform Indicelui economiei și societății digitale (DESI), RO se situează pe ultimul loc în UE la digitalizare, din perspectiva celor cinci indicatori relevanți, cu un scor de 32,9 față de 50,7 media UE.

Pentru indicatorul „integrarea tehnologiei digitale” nu sunt disponibile date statistice regionale, dar conform studiului derulat de ADR Vest **(9)** doar 23% din firmele din Regiunea Vest utilizează sisteme digitale pentru schimbul de informații. Ca urmare a schimbărilor din piața, companiile din regiune trebuie să adopte soluții digitale, automatizate și robotizate, pentru a rămâne competitive pe piața internă și pentru a câștiga piețe noi.

Obiectiv specific: Pregătirea întreprinderilor pentru un viitor digital prin creșterea intensității tehnologice, precum și încurajarea dezvoltării de produse și servicii IT.

Problema: Slaba guvernare digitală

Transformarea digitală este posibilă prin dezvoltarea serviciilor publice electronice (e-guvernare), creșterea accesului la tehnologie și a numărului de utilizatori (locuitori) care le folosesc. Indicatorul „serviciile publice digitale” plasează RO pe ultimul loc în UE, în clasament existând 4 regiuni, toate din RO, în care ponderea adulților care folosesc serviciile de e-guvernare este sub 10%, printre acestea și Regiunea Vest (9%).

La nivel regional au fost identificate deficiențe precum: calitatea serviciilor publice, accesibilitatea și transparența administrației publice; fragmentarea, integrarea și interoperabilitatea insuficientă a datelor, aplicațiilor și hardware-ului public; lipsa unor soluții utilizate în mod centralizat, partajat și standardizat; automatizarea insuficientă a procesării datelor digitale; numărul limitat de gospodării care utilizează tehnologii bazate pe date în raport cu administrația publică.

Obiectiv specific: Utilizarea curentă a tehnologiilor digitale și inovative pentru interacțiunea cu cetățenii și mediul de afaceri.

Problema: Densitatea redusă, nivelul scăzut de competitivitate și productivitate, servicii primare disponibile IMM-urilor

Regiunea are **un nivel moderat de antreprenoriat**, motorul economic fiind arealul Timișoara-Arad. În ceea ce privește **densitatea IMM-urilor**, Regiunea Vest are performanțe modeste, cu o valoare de 26 IMM-uri/1.000 de locuitori, sub media UE de 56. Există diferențe importante între județe: TM cu 40 IMM-uri/1.000 locuitori, urmat de AR cu 29, HD cu 20 și CS cu 15.

În anul 2019 existau 56.682 întreprinderi (9% din total România), având 423.677 salariați (9,9% din totalul național) și un volum al cifrei de afaceri de 30,1 mld. euro (8,7% din totalul cifrei de afaceri de la nivel național) **(10)**. Din punct de vedere al productivității muncii, performanțele Regiunii Vest, în 2019, erau scăzute, fiind la 40% din media UE, cu o valoare de 28.670 euro **(11)**.

Conform datelor colectate **(12)** și prelucrate **(13)**, în Regiunea Vest, în 2019, 99,77% din totalul întreprinderilor sunt IMM-uri. 20.697 reprezintă IMM-uri din domeniile de specializare inteligentă definite la nivelul Regiunii Vest, cu o densitate de 15,5 /1.000 de locuitori (23,8 în TM, 16,5 în AR, 12,3

în HD și 9,5 în CS).

În acest context, mixul propus între granturi și instrumente financiare reprezintă un mod sustenabil și eficient de a investi în creșterea, dezvoltarea și maturizarea afacerilor din Regiunea Vest.

Obiectiv specific: Creșterea numărului de IMM-uri în regiune, a competitivității și productivității acestora, inclusiv prin acces la structuri instituționale și servicii avansate de sprijin.

Problema: Competențe și abilități limitate pentru susținerea durabilă a performanței economice în sectoarele de specializare inteligentă

Odată cu dezvoltarea capacităților de CDI, a digitalizării și adoptarea tehnologiilor avansate în domeniile de specializare inteligentă, apare problema calificării și competențelor resurselor umane, tradusă printr-o necorelare cu nevoile pieței muncii, fiind astfel inhibată dezvoltarea sectoarelor cu potențial de creștere rapidă.

Dincolo de investițiile de tip ”hard” propuse, vor fi sprijinite intervenții pentru dezvoltarea competențelor specifice personalului implicat în activitățile de CDI și angajaților IMM-urilor care activează în domeniile de specializare inteligentă, cu accent pe transferul de tehnologie și managementul inovării, mergând până la modele de afaceri inovatoare sau schimbarea integrală a modelului de afaceri.

Obiectiv specific: Diversificarea și perfecționarea competențelor și abilităților specifice.

Problema: Poluarea zonelor urbane datorată consumului ridicat de energie în clădirile publice și rezidențiale

Sectorul clădirilor construit majoritar între 1960-1990 înregistrează un grad scăzut al eficienței energetice și produce cele mai multe emisii de gaze cu efect de seră. Conform SNRTL (14), sectorul construcțiilor are o pondere de 42% în consumul final de energie, 34% fiind aferent clădirilor rezidențiale, iar 8% clădirilor comerciale și publice.

Raportul de evaluare a intervențiilor POR 2014-2020 – Etapa I privind AP3 (15) evidențiază că îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor rămâne cea mai eficientă investiție din punctul de vedere al raportului cost/beneficiu pentru a realiza reduceri de CO₂.

În cazul clădirilor rezidențiale, gospodăriile cu venituri reduse sunt afectate de costul ridicat al serviciilor energetice. Astfel, suplimentar față de reducerea consumului de energie și implicit a poluării, reabilitarea energetică a clădirilor are un impact benefic și din punct de vedere socio-economic, prin reducerea costurilor de exploatare a clădirilor, respectiv prin diminuarea presiunii financiare asupra utilizatorilor. Totodată, aceste măsuri contribuie la îmbunătățirea esteticii urbane.

Obiectiv specific: Îmbunătățirea performanțelor energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în sectorul clădirilor pentru combaterea schimbărilor climatice.

Problema: Areale urbane degradate și suprafață redusă de spațiu verde în mediul urban

OUG 114/2007 a stabilit un minimum de 26mp/locuitor de spațiu verde, iar conform OMS, norma de spațiu verde pentru un locuitor este de 50mp. Potrivit datelor INS, în Regiunea Vest, valoarea este de 22,11 mp/locuitor (16), mai mare decât media națională de 21,48 mp/locuitor, dar sub norma europeană. Doar 16 din cele 42 de localități urbane îndeplinesc standardul de 26 mp/locuitor, iar populația acestora

reprezintă 23% din totalul populației urbane.

Pe de altă parte, există în interiorul orașelor zone/terenuri degradate și neîntreținute care afectează calitatea mediului și condițiile de viață ale populației. Astfel, prin reconversia și/sau reutilizarea acestor terenuri și transformarea lor în noi spații verzi (parcuri, grădini publice etc.) se creează premisele îmbunătățirii calității aerului la nivel urban.

Obiectiv specific: Creșterea accesului populației la ecosisteme sănătoase prin crearea de noi spații verzi.

Problema: Congestia, aglomerarea și poluarea excesivă a zonelor urbane ca urmare a creșterii utilizării autoturismelor personale, a parcului de transport învechit și a neadaptării infrastructurii la nevoile actuale

Sectorul transporturi este considerat principala sursă de poluare și congestie în orașe, afectând în mod semnificativ sănătatea populației. Orașele sunt afectate de calitatea scăzută a aerului și se depășește adesea valorile-limită pentru protecția sănătății umane. Datele pentru 14 orașe din regiune indică faptul că cca. 15% din emisiile totale de CO₂ sunt generate de activitatea de transport, 94% dintre acestea fiind datorate transportului privat și comercial. La nivelul regiunii se remarcă o utilizare prioritară a transportului cu autoturismul personal (48%), în defavoarea alternativelor prietenoase cu mediul (8%) (17).

Jumătate din localitățile urbane au sistem propriu de transport public sau au investiții în derulare pentru introducerea lui. Transport public electric există în Timișoara (tramvai și troleibuz), respectiv Arad (tramvai), în timp ce Reșița va reintroduce tramvaiul. Lungimea rețelelor de tramvai regionale este de 263,5 km, ceea ce reprezintă 20,1% din totalul național (18).

Infrastructura pietonală, pentru biciclete și trotinete este slab dezvoltată. Regiunea are 233,57 km de piste, multe dintre ele în stare avansată de degradare, dintre care 173 de km sunt în 2 municipii reședință de județ: Timișoara și Arad (19).

Problemele transportului public (20) sunt: parc auto învechit, trasee slab planificate, lipsa de predictibilitate, viteza redusă de deplasare sau confort redus pentru călători. Împreună cu transportul public, micromobilitatea și mobilitatea activă au un potențial major de reducere a emisiilor locale de CO₂, a poluării aerului și zgomotului și a congestiei traficului, precum și îmbunătățirea sănătății umane.

Obiectiv specific: Creșterea capacității, calității și atractivității transportului public de călători, precum și a modurilor de transport prietenoase cu mediul.

Problema: Infrastructura rutieră regională este aglomerată, slab dezvoltată și insuficient conectată la rețeaua TEN-T. Nu există transport intra și interjudețean care să faciliteze creșterea mobilității și conectivității la nivel regional

Cu o rețea de 4.670 km de drumuri județene, din care doar 2.465 km modernizați, accesibilitatea și conectivitatea în Regiunea Vest sunt insuficient dezvoltate. Astfel, este îngreunată mobilitatea sigură, accesibilă și rapidă a persoanelor și a traficului de mărfuri, fapt ce împiedică o dezvoltare teritorială echilibrată. Infrastructura regională de transport este în mică măsură adaptată pentru a permite o mobilitate neutră din punct de vedere climatic și nu face parte dintr-un sistem regional de mobilitate multimodal integrat și fluid.

Cum numeroase deplasări se desfășoară în afara limitelor administrative ale unui oraș sau județ și preponderent cu autoturisme personale, planificarea dezvoltării rețelelor de transport de persoane pentru facilitarea mobilității necesită o abordare regională integrată cu celelalte moduri de transport. Într-o

manieră complementară cu investițiile în infrastructura rutieră și cu principiul multimodalității, optimizarea și echilibrarea sistemului de transport de persoane la nivelul Regiunii Vest și reorientarea acestuia către o mobilitate sustenabilă, inteligentă și rezilientă, va conduce la creșterea nivelului de atractivitate și utilitate pentru călători.

Obiectiv specific: Promovarea coeziunii, creșterea conectivității, accesibilității și mobilității în și din Regiunea Vest, în cadrul unui sistem de mobilitate multimodal integrat, limitând impactul negativ al transportului rutier asupra mediului și îmbunătățind siguranța și sănătatea populației.

Problema: Disparități teritoriale cu privire la accesul la infrastructură și facilități de bază și digitale în educație

Cu valorile prezente ale participării în educație, Regiunea Vest nu este sustenabilă economic și are de recuperat decalaje față de indicatorii europeni care reflectă deficiențe însemnate ale sistemului educațional: 10,3% rata de părăsire timpurie a școlii (18-24 ani); 17,4% persoane cu vârsta cuprinsă între 18-24 de ani care nu urmau nici o formă de învățământ și nici nu erau integrați în piața muncii; gradul redus de participare în învățământul terțiar (25,4%).

În anul 2020, populația școlară a regiunii era de 306.667 persoane, din care 78,59% în mediul urban. Regiunea Vest deține cea mai mică pondere a populației școlare din toate regiunile României, influențată de natalitatea scăzută și migrație. Gradul de utilizare a sălilor de clasă disponibile a scăzut în intervalul 2011 – 2020 în medie cu 14%.

Adaptarea studenților la schimbările rapide ale pieței forței de muncă și inserția acestora depinde în mare măsură de parteneriatul universități–angajatori. Cele 7 universități publice din Regiunea Vest sunt un atu al regiunii, ele formând, în domenii diferite, resurse umane de înaltă calificare necesare dezvoltării socio-economice.

Deficiențele majore identificate în regiune sunt: dotările învechite existente la nivelul unităților școlare, lipsa infrastructurii educaționale în noile cartiere rezidențiale, infrastructura din mediul rural nealinată la condițiile minime de funcționare, precum și nevoia de modernizare a universităților - săli de studiu, amfiteatre, laboratoare în acord cu nevoile pieței.

Obiectiv specific: Acces nediscriminatoriu la educația de calitate, condiții moderne de învățare și dezvoltarea aptitudinilor populației școlare, în corelare cu specificul economic regional.

Problema: Potențialul turistic natural și cultural nu este pe deplin valorificat, fapt ce limitează contribuția sectorului turismului la dezvoltarea economică locală și incluziunea socială

Valorile turistice ale Regiunii Vest sunt date de un cadru natural bogat și variat, precum și un număr considerabil de monumente arheologice de importanță națională și internațională, de ex. cetățile dacice din HD fac parte din patrimoniul UNESCO. Un alt atu al regiunii îl constituie prezența unui număr însemnat de stațiuni turistice cu funcții recreative, curative și mixte, care se regăsesc în fiecare județ, deopotrivă în mediul urban și rural. Dintre cele 18 stațiuni turistice existente, 5 sunt declarate stațiuni balneoclimatice sau balneare.

Totuși, Regiunea Vest nu s-a consacrat ca o regiune turistică în mentalul societății românești, motivul principal fiind slaba valorificare a resurselor naturale și antropice. Cu un număr de aproape 1 milion turiști sosiți în anul 2019, Regiunea Vest ocupă locul VII între regiunile României. În anul 2020, ca urmare a pandemiei de COVID-19 numărul turiștilor sosiți a scăzut cu mai mult de 50%. Este necesară

diversificarea ofertei turistice pe tot parcursul anului. Stimularea sectorului turismului, axat pe cele două segmente-cheie în care regiunea deține un avantaj comparativ și potențial de dezvoltare – patrimoniu cultural și istoric, respectiv aventură, sănătate și wellness, cu accent pe resursele endogene montane și balneare bogate, va facilita incluziunea pe piața muncii pentru tineri, grupuri vulnerabile și, de asemenea, va impulsiona revitalizarea economică a localităților cu potențial turistic atestate ca stațiuni.

Obiectiv specific: Creșterea contribuției turismului la dezvoltarea economică și promovarea incluziunii sociale în localitățile cu potențial turistic natural (stațiunile turistice) și cultural.

Problema: Spații publice urbane degradate și slaba valorificare a resurselor culturale

Centrele urbane din regiune întâmpină probleme legate de calitatea spațiului construit, de ex. țesut urban îmbătrânit, inclusiv fațade și spații publice degradate etc. În același timp, orașele înregistrează un recul al activităților culturale și un nivel scăzut al calității vieții sociale în lipsa unor peisaje urbane plăcute din punct de vedere estetic, a unor spații publice animate, cu o infrastructură pietonală bună, care să favorizeze mersul pe jos. Conform Băncii Mondiale, procentul celor care se consideră nemulțumiți de calitatea spațiilor publice variază în regiune între 26% și 52% (21).

Punerea în valoare a patrimoniului cultural contribuie la creșterea coeziunii teritoriale și poate întări identitatea locală, fiind și o sursă importantă pentru dezvoltarea unor evenimente culturale și stimularea industriilor creative și culturale. Acțiunile educative și culturale care să promoveze patrimoniul construit sunt limitate la nivel regional, chiar dacă au rolul de a garanta folosirea responsabilă și eficiența în utilizare a obiectivului reabilitat.

Oferta culturală este susținută în Regiunea Vest prin intermediul instituțiilor publice de cultură și ONG-urilor din domeniu. Infrastructura culturală reprezintă un catalizator al dezvoltării urbane, fiind necesare investiții susținute pentru a acoperi deficitul evident. Instituțiile culturale joacă un rol din ce în ce mai important în integrarea socială, fiind locuri de întâlnire și de petrecere a timpului liber, asigurând expunerea la acte de cultură. Titlul de *Capitală europeană a culturii Timișoara 2023* va aduce la nivelul Regiunii Vest, pe lângă aportul cultural implicit, semnificative avantaje de natură economică și socială, cu impact pe termen lung.

Obiectiv specific: Creșterea calității spațiilor publice urbane, inclusiv prin revitalizarea obiectivelor de patrimoniu cultural, sprijinirea de facilități și infrastructuri culturale publice.

Lecții învățate

Cadrul instituțional propus pentru perioada de programare 2021-2027 are la bază lecțiile învățate în perioadele de programare 2007-2013 și 2014-2020, precum și demersul de simplificare început de MIPE în anul 2019, pentru a asigura un management eficient al FESI în RO, care a condus și la descentralizarea programelor operaționale regionale.

POR 2014-2020 a fost fragmentat în 15 axe prioritare. Ghidurile solicitantului au fost stufoase și necorelate, cu reguli diferite pentru situații similare și au suferit modificări succesive, greu de urmărit de către solicitanții de finanțare.

Mecanismul de evaluare a fost îngreunat de reglementarea excesivă, derulându-se cu un consum mare de resurse umane, materiale și temporale. Procesul de evaluare-selecție-contractare a unui proiect a avut 4 etape și a implicat, în medie, o durată de 11-12 luni de la depunere până la semnarea contractului. Semnarea contractelor la faza DALI/SF și depunerea ulterioară spre verificare a proiectului tehnic, după

semnarea contractului de finanțare, a produs întârzieri suplimentare în procesul de absorbție. Achizițiile publice au produs blocaje semnificative în implementare.

POR V are în vedere:

- claritate și uniformitate în stabilirea mecanismelor de implementare, a tipurilor de investiții finanțate și a criteriilor de eligibilitate;
- elaborarea ghidurilor în paralel cu programul, pentru a facilita depunerea mai rapidă a proiectelor;
- simplificarea și debirocratizarea procesului de depunere a proiectelor prin reducerea numărului de documente solicitate și preluarea de la instituțiile naționale a anumitor informații relevante;
- evaluarea într-o singură etapă;
- solicitarea documentațiilor la un nivel de maturitate ridicată, adică la nivel de Proiect Tehnic elaborat, inclusiv cu Autorizația de Construire;
- simplificarea și digitalizarea sistemului de raportare și comunicare între autoritățile programului și în relația cu beneficiarii. Procesele vor fi digitalizate, iar bazele de date vor avea un caracter integrat pentru extragerea automată a informațiilor și a rapoartelor, atât la nivel de proiect, cât și la nivel de program;
- susținerea capacității administrative a beneficiarilor publici în a pregăti documente strategice (SIDU, PMUD, etc) și proiecte mature, prin crearea unei structuri suport de experți tehnici la nivelul ADR Vest, prin suport financiar pentru pregătirea de proiecte mature și prin asigurarea suportului în identificarea complementarităților la nivelul surselor de finanțare a proiectelor din SIDU;
- utilizarea costurilor simplificate în relația cu beneficiarii;
- responsabilizarea beneficiarilor atât la nivel de documente strategice, cât și la nivel de proiecte;
- obligativitatea includerii în bugetele locale a cheltuielilor de întreținere și mentenanță a obiectivelor finanțate, pentru o perioadă cel puțin egală cu perioada de sustenabilitate a proiectelor;
- simplificarea mecanismelor de raportare, monitorizare și verificare pe teren a proiectelor;
- consolidarea capacității administrative a AM și a beneficiarilor de proiecte prin implementarea acțiunilor din Roadmap.

În materie de *e-cohesion*, AM POR V va utiliza sistemul informatic elaborat la nivel național, iar datele vor fi transferate o singură dată, stocate în siguranță într-un singur loc și întotdeauna disponibile pentru toate autoritățile programului.

Prin intermediul intervențiilor propuse, POR V se aliniază *Cadrului Strategic EU Roma pentru egalitate, incluziune și participare 2020-2030*, respectiv pentru măsurile privind combaterea discriminării în accesul la educație generală de calitate.

Toate investițiile vor urma principiile desegregării și nediscriminării, concentrându-se pe promovarea accesului la servicii incluzive generale în educație, spațiu locativ, ocuparea forței de muncă, sănătate și asistență socială.

Abordarea privind dezvoltarea urbană integrată

Regiunea Vest are 63,1% din populație concentrată în cele 42 de centre urbane ale Regiunii Vest, din care

12 municipii (4 municipii-reședință de județ și 8 municipii) și 30 de orașe.

Municipiile și orașele din regiune au probleme de dezvoltare urbană de tipologii și intensități diferite cum ar fi: segregarea socio-spațială, poluarea, congestia traficului, lipsa de atractivitate a transportului public urban, lipsa spațiilor verzi și slaba calitate a acestora, infrastructură educațională insuficient modernizată, nevoia de regenerare a spațiilor urbane, insuficienta valorificare a resurselor culturale, clădiri publice și cartiere cu blocuri de locuințe vechi, cu un consum energetic ridicat și aspect estetic deteriorat.

Aglomerarea urbană Valea Jiului, cel mai reprezentativ bazin carbonifer al RO, concentrează o populație de 135.000 de persoane. Odată cu închiderea progresivă a minelor, zona este afectată de diverse probleme economice, sociale și de mediu, generând nevoi de investiții complexe.

De asemenea, ca urmare a unui proces de migrare a populației dinspre orașe către rural și periurban, în special către localitățile rurale din proximitatea orașelor mari, sunt în plină dezvoltare zonele periurbane care generează nevoi de investiții pentru asigurarea serviciilor publice de educație, transport public, agrement, sănătate, la o calitate similară cu cele din arealul urban. Ținând cont de faptul că orașele dispun de un potențial de dezvoltare ridicat, generat de concentrarea populației și a activităților economice, cu impact asupra spațiului rural adiacent, toate cele 42 de centre urbane sunt vizate de abordarea privind dezvoltarea urbană integrată, în conformitate cu Regulamentul nr. 1058/2021 privind FEDR și FC.

Având în vedere capacitatea administrativă diferită a localităților urbane și pentru a asigura coeziunea teritorială, alocările financiare de care dispun orașele și municipiile din regiune au fost stabilite în conformitate cu OUG nr. 156/2020, plecând de la nivelul de dezvoltare al fiecărui județ.

Dezvoltarea urbană integrată se va implementa prin următoarele instrumentele teritoriale:

· „**investiții teritoriale integrate**”, conform Regulamentului nr. 1060/2021, art. 28 (a). Instrumentul se va aplica în cazul celor 6 orașe și municipii din Valea Jiului - Aninoasa, Lupeni, Petrila, Petroșani, Uricani și Vulcan;

· „**un alt instrument teritorial de sprijinire a inițiativelor concepute de statul membru**”, conform Regulamentului nr. 1060/2021, art. 28 (c). Instrumentul „Finanțare în baza SIDU” se va aplica celorlalte 36 de municipii și orașe din regiune.

Investițiile teritoriale integrate pentru Valea Jiului se vor realiza în baza *Strategiei de dezvoltare economică, socială și de mediu a Văii Jiului*. Se are în vedere ca *Strategia pentru dezvoltare economică, socială și de mediu a Văii Jiului* să fie aprobată prin Hotărâre de Guvern, în data de 14.12.2021 fiind emis avizul de mediu.

Celelalte municipii și orașe vor elabora strategii integrate de dezvoltare urbană (SIDU) la nivel de UAT-localitate urbană sau la nivel de zonă urbană funcțională definită în SIDU, pentru Timișoara. Strategiile sunt elaborate, implementate și monitorizate cu implicarea partenerilor relevanți de la nivel local.

Strategiile teritoriale integrate vor fi verificate de către AM POR V atât din punct de vedere al conformității, cât și calitativ, pentru îndeplinirea condițiilor din art. 29 al Regulamentului nr. 1060/2021, fiind depuse concomitent cu primul proiect transmis pentru finanțare, inclusiv cu o grilă de autoevaluare. Investițiile vor fi obligatoriu implementate pe baza unor strategii teritoriale integrate elaborate și implementate sub responsabilitatea autorităților sau organismelor teritoriale competente. Proiectele finanțabile prin POR V sunt rezultatul procesului de selecție strategică/priorizare realizat la nivelul autorităților teritoriale, responsabile cu elaborarea și implementarea strategiilor, cuprinse într-o anexă distinctă la SIDU, realizată în baza aplicării criteriilor de selectare, în concordanță cu prevederile art. 73 al RDC. Mecanismul de guvernare va fi asigurat, după caz, prin Consiliile Locale sau ADI, care vor avea rol în selecția strategică / prioritizarea proiectelor integrate de dezvoltare urbană. Se vor încheia contracte

de finanțare pentru proiecte doar după ce SIDU va fi validată de AM POR V.

Pentru a veni în sprijinul autorităților urbane, AM POR V a elaborat un îndrumar privind SIDU, al cărui scop este de a dezvolta capacitatea autorităților publice de a lua decizii și a gândi strategic pe baza folosirii datelor și a implicării întregii comunități locale, precum și de a promova proiecte integrate.

Pe baza strategiilor teritoriale integrate, prin combinarea investițiilor din mai multe priorități și obiective specifice din cadrul POR V, municipiile și orașele vor realiza proiecte integrate care urmăresc dimensiunile economice, sociale și de mediu, contribuind astfel la consolidarea rolului acestora în rețeaua urbană națională și regională.

Alături de SIDU, pentru obiectivele de investiții aferente mobilității urbane și decongestionării, beneficiarii vor elabora un Plan de mobilitate urbană durabilă (PMUD) conform prevederilor art. 431 și 461 din legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului. PMUD-urile vor fi verificate de către AM POR V atât din punct de vedere al conformității, cât și calitativ, fiind depuse concomitent cu primul proiect aferent mobilității urbane sau decongestionării. Se vor încheia contracte de finanțare pentru proiecte după ce PMUD va fi validat de AM POR V.

Toți beneficiarii dezvoltării urbane integrate sunt obligați anterior depunerii SIDU să inițieze o campanie de promovare a obiectivului de investiție pentru a oferi posibilitatea comunității locale să se implice în designul proiectelor integrate. Astfel, sunt încurajate activități care să anime, să activeze și să mobilizeze comunitatea locală, în special pentru a crește implicarea rezidenților în proiectele integrate ale zonei în care locuiesc. Campania va conține cel puțin următoarele elemente: informații tehnice și financiare despre proiecte, beneficiile estimate pentru comunitate, punct de contact pentru a colecta feedback, calendar estimativ de implementare.

În implementare, AM POR V va promova utilizarea strategică a achizițiilor publice pentru a sprijini obiectivele de politică, inclusiv eforturile de profesionalizare pentru a aborda decalajele de capacitate. Beneficiarii vor fi încurajați să utilizeze criterii legate de calitate și costuri pe ciclul de viață. Atunci când este fezabil, considerațiile de mediu și sociale, precum și stimulentele pentru inovare, vor fi încorporate în procedurile de achiziții publice.

POR V propune utilizarea pactelor de integritate ca activitate pilot.

Proiectele pot beneficia de pe urma rezultatelor obținute în cadrul proiectelor interreg sau H2020 și să contribuie la dezvoltarea rețelelor de cooperare existente. Acestea din urmă pot fi identificate cu ajutorul platformelor www.keep.eu și www.kohesio.ec.europa.eu. POR V urmărește astfel maximizarea utilizării fondurilor europene, promovarea de bune practici la nivel regional și încurajarea schimbului de experiență.

În cadrul POR V este avută în vedere selectarea unor operațiuni nefinalizate sau care fac obiectul unei implementări etapizate, cu respectarea prevederilor art. 118 din RDC.

Autoritatea competentă pentru protecția mediului (APM Timiș) a emis Decizia de încadrare nr. 108/12.08.2021, în baza căreia POR V a fost supus evaluării de mediu. POR V a parcurs procedura SEA care s-a finalizat cu obținerea Avizului de mediu nr. 76/31.01.2022, emis de autoritatea competentă pentru

protecția mediului (MMA). Pe tot parcursul procedurii SEA a fost respectat principiul de informare a publicului și toate documentele sunt postate pe site-ul www.adrvest.ro **(22)**.

1. Strategia programului: principale provocări și măsuri de politică adoptate

Tabelul 1

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
1. O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale	RSO1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	Anexa D din RST 2019 și documentele strategice CDI de la nivel național și regional (23) identifică principalele probleme cu care se confruntă activitatea de CDI din România, respectiv Regiunea Vest: slaba colaborare a membrilor ecosistemului, lipsa unor instituții esențiale pentru ecosistem, acces dificil la finanțare, dificultăți în implementarea proiectelor CDI, lipsa maturității pieței, forță de muncă insuficientă și dificultăți în păstrarea personalului, ancorarea în modele tradiționale de afaceri. În anul 2019 (24), cheltuielile pentru CDI în cadrul Regiunii Vest au avut o pondere de 0,39% din PIB, comparativ cu nivelul național de 0,48% din PIB, reprezentând mai puțin de o cincime din obiectivul național, respectiv 2% din PIB (25). Astfel, o primă provocare este creșterea capacității și a potențialului unităților CDI și a întreprinderilor, precum și consolidarea intensității cooperării dintre mediul academic și mediul de afaceri pentru dezvoltarea industriilor care creează cele mai mari oportunități economice. Un alt element important este consolidarea bazei relativ slabe de cercetare și dezvoltare din regiune, precum și dezvoltarea cercetării, activități de brevetare și transferul rezultatelor către economie. Totodată, absența unei Agende Regionale de Inovare și deficitul de cercetători din entitățile CDI determină o calitate redusă a cercetării. Astfel, doar cele care au o strânsă colaborare cu sectorul privat continuă să efectueze activități de cercetare care se pot compara cu standardele internaționale. Ocuparea forței de muncă în domeniul tehnologiilor înalte plasează Regiunea Vest pe locul 2 la nivel național, după BI (9,6%), valoarea de 6,5%

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		fiind superioară mediei celor 27 de state membre UE (4,1%). Acest fapt se datorează investițiilor private derulate în mare parte de companiile multinaționale din regiune, ale căror fluxuri de investiții și tehnologii înalte au generat noi divizii de testare și dezvoltare a produselor. Strategia RIS3 Vest a fost elaborată în ideea de a ghida Regiunea Vest în dezvoltarea și implementarea de proiecte și acțiuni comune între actorii sistemului de inovare quadrupluhelix: universități / centre de cercetare, administrație publică, IMM-uri, ONG-uri pentru a răspunde acestor probleme.
1. O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale	RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice	RST - Anexa D subliniază necesitatea investițiilor privind consolidarea preluării tehnologiei informației și comunicațiilor de către IMM-uri, inclusiv sporirea măsurilor privind e-guvernarea, prin introducerea și consolidarea unor servicii transparente și interoperabile. Având în vedere nivelul scăzut al performanței digitalizării din Regiunea Vest, față de media europeană, sunt necesare măsuri care să răspundă următoarelor probleme: adoptarea pe o scară redusă în întreprinderile din regiune a tehnologiilor digitale; slaba conectare virtuală a cetățenilor și mediului privat cu administrația și instituțiile publice; inexistența unor structuri de sprijin pentru adoptarea soluțiilor digitale inovative în procesele de afaceri. Conform studiului ADR Vest din 2021, în Regiunea Vest, 73,4% din întreprinderile intervievate au considerat faptul că principala barieră în calea digitalizării este lipsa finanțării (26). Totodată, la nivelul operatorilor economici, statisticile arată o utilizare relativ redusă a internetului, peste 70% neavând platforme de comercializare on-line, deși 63% dețin pagini web, însă cu funcțiuni reduse de interacțiune. În ceea ce privește facilitățile oferite de social media, majoritatea firmelor se limitează la cele puse la dispoziție gratuit de aceste rețele,

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		investițiile în relaționarea cu partenerii fiind reduse. Astfel, nivelul actual de digitalizare a întreprinderilor din regiune este insuficient față de nevoile de transformare digitală a economiei. Integrarea TIC pentru utilizarea eficientă a infrastructurii și resurselor nu este valorificată de către administrațiile publice locale. Sunt necesare intervenții pentru dezvoltarea orașelor inteligente care să contribuie la atingerea obiectivului de transformare digitală propus de UE pentru 2030, adică livrarea în proporție de 100% de e-servicii publice cheie către cetățeni și mediul de afaceri, care să asigure acces transparent și egal la informații și să reducă sarcinile de reglementare excesive ale administrației publice. Fructificarea avantajelor digitalizării se va realiza în mod integrat, pe două paliere: digitalizarea IMM-urilor (mediul privat) și digitalizarea UAT-urilor (mediul public), deopotrivă în folosul cetățenilor și mediului de afaceri.
1. O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale	RSO1.3. Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive	Cartea Albă a IMM-urilor identifică achiziția de noi echipamente și tehnologii pentru modernizarea industrială drept principalul motiv pentru care întreprinderile ar opta pentru accesarea de fonduri nerambursabile, ele fiind conșiente că o capacitatea scăzută de inovare le limitează competitivitatea economică. RIS3 identifică domeniile de activitate cu cel mai mare potențial de dezvoltare din regiune, în vederea reducerii decalajului față de UE privind productivitatea și competitivitatea. Stabilirea domeniilor de specializare inteligentă s-a realizat prin procese de descoperire antreprenorială și a avut la bază analiza indicatorilor socio-economici, cererea de resurse umane calificate, capacitatea de CDI și de adaptare la noile tendințe și cerințe din partea pieței și lanțul valoric strategic. Principalele caracteristici ale sistemului productiv al Regiunii Vest sunt: specializarea puternică în industriile considerate în categoria celor cu tehnologie

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		mijlocie; specializarea întreprinderilor în producția de bază, care nu necesită un aport semnificativ de cunoștințe și competențe; un grad limitat de integrare în lanțul de valoare, conducând la o valoare adăugată locală mică; un grad mare de dominare a investițiilor străine directe cu legături slabe în rândul întreprinderilor și al furnizorilor locali sau nivelul scăzut al vânzărilor de produse tehnologice avansate. Prin urmare, PDR Vest 2021-2027 prevede consolidarea competitivității regionale prin consolidarea poziției IMM-urilor pe piețele interne și externe. Se propune un mix de măsuri suport "hard" și "soft" pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial și a masei critice de IMM-uri, creșterea productivității, susținerea inovării și încurajarea competitivității IMM-urilor, pentru a facilita avansarea spre activități cu valoare adăugată ridicată. Acest mix de măsuri trebuie susținut și prin extinderea și îmbunătățirea relațiilor de colaborare ale sectorului privat cu structurile de afaceri, prin facilitarea accesului la servicii și soluții inovative care vor contribui la creșterea productivității, competitivității și vizibilității la nivel național și internațional, inclusiv prin creșterea capacității de internaționalizare a IMM-urilor regionale.
1. O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale	RSO1.4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat	RST - Anexa D identifică nevoile de investiții prioritare pentru a consolida creșterea și competitivitatea IMM-urilor sub forma inovării la nivel de produs, serviciu, proces tehnologic sau organizațional. Astăzi, tot mai multe procese sunt automatizate, iar digitalizarea conduce la schimbări care nu se limitează doar la sectorul tehnologiei (27). Transformarea ecosistemelor industriale și implementarea tehnologiilor digitale în toate sectoarele economice, necesită resurse umane cu un grad ridicat de calificare în domeniul digital (28), capabile să contribuie la soluții inovatoare de punere în aplicare a PVE. IMM-urile se confruntă cu provocări mai mari de a inova, de a

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		profita de oportunitățile de creștere și de a trece cu succes prin stadii critice de dezvoltare din cauza capacităților limitate de personal specializat. Astfel, sunt necesare investiții în calificarea și creșterea competențelor forței de muncă, precum cursuri de formare axate pe dezvoltarea unor competențe specifice din domeniul inovării și transferului tehnologic. SBA Fact Sheet România 2019 (29) menționează că țara noastră performează cel mai slab din UE la inovare și dezvoltarea de competențe și nu a înregistrat progrese în ultimii ani. Acest aspect implică nevoia de instituții capabile să gestioneze fenomenul inovării la nivel regional, cum ar putea fi Agenția Regională de Inovare (ARI). Deschiderea către sectoare noi, dinamice, emergente, reclamă continuarea procesului de descoperire antreprenorială într-o formă bine structurată, inclusiv prin implementarea, monitorizarea, evaluarea și actualizarea RIS3. Entitățile de CDI au un rol important în consolidarea ecosistemelor de inovare prin transferul cunoștințelor multidisciplinare și trans-sectoriale către resursele umane din cadrul IMM-urilor inovatoare care se confruntă cu disfuncționalități sau obstacole specifice pieței (30). Proiectele vor propune atât dezvoltarea instituțională a actorilor de helix cvadruplu, în special prin intensificarea cooperării dintre mediul CDI, economie, sectorul ONG și administrația publică, cât și investiții în creșterea abilităților inovatoare și tehnologice a resurselor umane.
2. O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon care trece la o economie cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității	RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	În contextul PVE, renovarea clădirilor în vederea creșterii eficienței energetice reprezintă o măsură esențială pentru atingerea obiectivului UE pentru 2030 privind clima. Clădirile generează aproximativ 40% din consumul total de energie la nivel european și emit 36% din emisiile de gaze cu efect de seră legate de energie. Astfel, există un potențial considerabil de creștere a eficienței energetice, a

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
urbane sustenabile		economiilor de energie asociate și a utilizării energiilor regenerabile, care contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, în zona infrastructurii construite. Investițiile propuse vor contribui la atingerea obiectivului de creștere a eficienței energetice a României, conform PNIESC 2021-2030, mai exact valorificarea potențialului de eficiență energetică în sectorul clădirilor, prin programe de anvelopare termică a clădirilor publice și a blocurilor de locuințe. În acest proces se va ține cont de faptul că SNTRL estimează că pentru a se atinge obiectivele de eficiență energetică aproximativ 77% din suprafața totală a fondului de clădiri va trebui renovată sau reconstruită până în 2050. Totodată, în ciuda subvențiilor acordate, cheltuielile gospodăriilor cu serviciile energetice sunt ridicate și afectează cel mai mult populațiile cu venituri reduse. În conformitate cu RST - Anexa D, anveloparea termică inadecvată a clădirilor publice și private contribuie la un consum mai mare de energie și la sărăcie energetică. Creșterea performanței energetice a clădirilor conduce la importante economii de energie și reducerea gazelor cu efect de seră, ceea ce contribuie, în mare măsură, la dezvoltarea unei regiuni ecologice și prietenoase cu mediul. PDR Vest 2021-2027 își propune ca obiectiv îmbunătățirea confortului termic și scăderea costurilor cu energia prin creșterea eficienței energetice și prin valorificarea resurselor regenerabile de energie. Având în vedere țintele naționale, în perioada 2021-2027, sprijinirea măsurilor de eficiență energetică rămâne una din prioritățile Regiunii Vest, în vederea îmbunătățirii confortului termic și scăderii costurilor cu energia în clădirile publice și rezidențiale.
2. O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon care trece la o economie cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției	RSO2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele	Pe lângă importanța lor ecologică, calitatea mediului și biodiversitatea au și o importanță socială și economică considerabilă. Regândirea planificării spațiale a orașelor

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane sustenabile	urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	pentru creșterea calității vieții locuitorilor și reducerea poluării aerului este una din direcțiile de investiții din Agenda 2030. Astfel, sunt necesare spații verzi publice sigure, incluzive și accesibile, nevoie reiterată și de Noul Bauhaus European (NBE). Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 include un Plan de Acțiune privind refacerea ecosistemelor terestre și maritime. În cadrul acestui Plan, o direcție distinctă de acțiune este reprezentată de înverzirea zonelor urbane și periurbane cu scopul de a reduce poluarea fonică, a aerului, și a apei, pentru a menține o legătură între oameni și natură. Spațiile urbane verzi asigură o gamă largă de beneficii populației prin serviciile ecosistemice. Promovarea unor ecosisteme sănătoase, a infrastructurii verzi și a soluțiilor bazate pe natură se poate face prin integrarea acestora în planificarea urbană a spațiilor publice, elaborarea proiectelor de infrastructură sau proiectarea clădirilor și a împrejurimilor acestora (31). De asemenea, este importantă asigurarea unor continuități peisagere și naturale. Dezvoltarea infrastructurii verzi va îmbunătăți condițiile de funcționare a ecosistemelor din orașe. Intervențiile propuse vor fi aliniate Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD): 11 Orașe și Comunități Durabile prin asigurarea accesului universal la spații verzi publice sigure, incluzive și accesibile și 15 Viața terestră, prin integrarea valorilor ecosistemului și a biodiversității în planificarea națională și locală (32). PDR Vest 2021-2027 prevede ca direcții de acțiune: crearea și regenerarea spațiilor urbane degradate, inclusiv prin investiții în infrastructura verde din zonele urbane, reconversia funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/abandonate și reincluderea acestora în circuitul social/economic și extinderea spațiilor verzi existente.
2. O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse	RSO2.8. Promovarea mobilității urbane	Conform Anexei D a RST 2019 s-au identificat nevoi de

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
de dioxid de carbon care trece la o economie cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane sustenabile	multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	investiții cu un rang înalt de prioritate pentru a promova mobilitatea urbană multimodală durabilă, ca o măsură pentru a descuraja utilizarea autoturismului personal și a face față provocărilor de mediu. Asigurarea unui sistem de transport sigur, accesibil și durabil pentru cetățeni, cu accent pe nevoile persoanelor vulnerabile, precum și sprijinirea legăturilor economice, sociale și de mediu între zonele urbane și periurbane prin consolidarea planificării regionale, reprezintă două direcții de acțiune din cadrul ODD 11 Orașe și Comunități Durabile. PVE prevede o reducere cu 90% a emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transporturi, astfel încât UE să devină o economie neutră din punct de vedere climatic până în 2050. De asemenea, Cartea albă: Foaia de parcurs către un spațiu european unic de transport indică faptul că este necesară o strategie mixtă de abordare a mobilității care să ia în calcul infrastructura pentru modurile de transport nemotorizate pentru a reduce congestia și emisiile de gaze cu efect de seră, crearea unor condiții mai bune pentru mersul pe jos și cu bicicleta și acordarea unei atenții speciale utilizatorilor vulnerabili prin realizarea unei infrastructuri de transport mai sigure. În anul 2015, Comisia Europeană a adoptat Declarația “Ciclismul, un mod de transport prietenos cu mediul”, al cărei obiectiv a fost acela de a pune statutul de ciclism pe o poziție egală cu celelalte moduri de transport, în ceea ce privește politicile și investițiile. Ulterior a fost adoptată și Strategia UE pentru ciclism (2017), care abordează schimbările de comportament, infrastructura, multimodalitatea și sistemele inteligente de transport necesare pentru promovarea ciclismului. PNIESC 2021-2030 recunoaște potențialul de reducere a emisiilor de GES ca urmare a îmbunătățirii mobilității în zonele urbane, prin transportul public ecologic, cu zero emisii de carbon. Conform PDR Vest 2021-2027, poluarea urbană și congestia, cauzate de

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		utilizarea masivă a autovehiculelor personale, rămân unele dintre problemele majore cu care se confruntă orașele din regiune. Introducerea PMUD în legislația din România a impulsionat autoritățile locale să se orienteze spre o abordare bazată pe analiza multicriterială, planificare și corelare a investițiilor.
3. O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității	RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	Strategia pentru o mobilitate sustenabilă și inteligentă (33) stabilește o foaie de parcurs pentru ca investițiile în sistemul de transport european să contribuie la un viitor bazat pe mobilitate, sustenabil și inteligent. În Raportul de țară privind România se subliniază că rețeaua rutieră este una dintre cele mai puțin dezvoltate din UE, ceea ce are un impact negativ asupra competitivității țării. Starea precară a infrastructurii rutiere limitează mobilitatea forței de muncă și agravează disparitățile. Conform Raportului, sunt necesare investiții semnificative pentru a crește cantitatea și calitatea infrastructurii, inclusiv siguranța deplasărilor. Siguranța rutieră reprezintă o provocare, în condițiile în care drumul cu o singură bandă pe sens este recunoscut ca fiind cel mai periculos tip de drum, cu medii de risc mult mai mari decât autostrăzile. Cu 116 accidente rutiere fatale la un milion de locuitori înregistrate în anul 2019, Regiunea Vest se află pe primul loc în țară și pe locul 5 dintre regiunile din UE (34). Dezvoltarea unei infrastructuri rutiere de calitate, sigure, fiabile, durabile și rezistente, cu accent pe accesul facil și echitabil pentru toți, este una din țintele asumate prin ODD 9 Industrie, inovație și infrastructură. PDR Vest 2021-2027 are ca obiectiv dezvoltarea infrastructurilor de transport cu rol de artere suport pentru rețelele TEN-T, contribuind astfel la îmbunătățirea conectivității și mobilității intraregionale și facilitând creșterea mobilității durabile între localități. Investițiile în infrastructura de transport județean sunt cu atât mai importante în contextul în care Regiunea Vest

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		este localizată la granița vestică a României, la confluența marilor rețele de transport european și din perspectiva faptului că este traversată de culoarele europene TEN-T care trec prin țară: Rin-Dunăre și Orient / Mediterana de Est. Astfel, modernizarea cu prioritate a infrastructurii arterelor suport pentru rețelele TEN-T care să pună baza unui transfer eficient între modurile de transport, a soluțiilor care să decongestioneze traficul urban, precum și dezvoltarea unui sistem de transport public intra și interjudețean, trebuie încurajate în perioada 2021-2027.
4. O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	Monitorul educației și formării 2019 subliniază că România are încă decalaje mari față de statele UE în ceea ce privește majoritatea indicatorilor cheie privind educația. Slaba performanță a sistemului de învățământ și de formare nu ajută România să recupereze decalajele față de UE. Cheltuielile publice pentru educație reprezintă doar 2,8% (35) din PIB, fiind cel mai scăzut procent din UE, unde media este de 4,6%, nefiind corelate cu nevoile ridicate de investiții. Conform raportului România Educată, investițiile în infrastructura educațională trebuie să urmărească, dincolo de asigurarea condițiilor minime de funcționare, crearea unor medii de învățare moderne și reziliente, precum și adaptate grupurilor vulnerabile, în acord cu obiectivele Agendei 2030 și Cadrului strategic european (36) care încurajează investiții în infrastructură, conectivitate și echipamente digitale. Prin Declarația de la Roma, România și-a asumat angajamentul de a combate șomajul oferind tinerilor “cea mai bună educație și formare” și a armonizat direcțiile naționale cu cele europene prin Cadrul strategic și legislativ național (37). Planul Strategic Instituțional 2019-2022 include următoarele obiective strategice: reducerea și prevenirea părăsirii timpurii a școlii; dezvoltarea învățământului terțiar; dezvoltarea unui sistem de învățământ profesional

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		și tehnic; valorificarea pe deplin a capitalului uman în direcția unei dezvoltări inteligente și durabile. Una din recomandările incluse în CSR 2020 (38) este ca RO să întreprindă acțiuni astfel încât să asigure accesul egal la educație. Dezideratul de a crește accesul la educație în regiune și de a asigura un proces educațional modern, de calitate, implică o bază materială modernă, care corespunde standardelor actuale educaționale. Mai exact, e nevoie de dotarea atractivă a sălilor de clasă, laboratoarelor, atelierelor, terenurilor și a sălilor de sport, a bibliotecilor. Identificarea nevoilor în educație are la bază un studiu realizat de ADR Vest împreună cu reprezentanții inspectoratelor școlare și reprezentanții unităților de învățământ din Regiunea Vest, Raportul IRSE, dar și Raportul de sinteză privind evaluarea impactului investițiilor POR din perioada 2014-2020.
4. O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	RSO4.6. Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială	Cadrul de acțiune european pentru patrimoniul cultural (39) consideră că patrimoniul cultural este o resursă pentru viitor care trebuie protejată, dezvoltată și promovată, inclusiv prin încurajarea sinergiilor cu creația contemporană. Totodată, se subliniază faptul că patrimoniul cultural are potențialul de a contribui pozitiv la viețile oamenilor și se recunoaște puterea de coeziune a acestuia în construirea unei Europe favorabile incluziunii. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 vizează realizarea unui turism competitiv pe termen lung prin dezvoltarea turismului rural, balnear și cultural, și îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică. Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național 2007 – 2026 subliniază faptul că existența obiectivelor de patrimoniu UNESCO reprezintă un beneficiu major în atragerea teritorială a vizitatorilor, în special către zonele rurale. Strategia Națională a României pentru Dezvoltarea Turismului 2019-2030 are

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		ca prioritate Creșterea accesibilității zonelor turistice și a calității infrastructurii turistice, urmărind astfel prelungirea sezonului și a duratei sejurului. Strategia pentru cultură și patrimoniu național 2016-2022 consideră cultura drept un factor de dezvoltare durabilă, astfel încât reafirmă importanța identității și a specificității locale și regionale, care implică nevoia de protejare a patrimoniului cultural și de conștientizare a valorii acestuia de către comunitate. PDR Vest 2021-2027 include printre priorități promovarea potențialului endogen și valorificarea patrimoniului cultural pentru creșterea atractivității turistice și dezvoltării sustenabile locale. Turismul este un factor cheie în structura economico-socială a regiunii, generând locuri de muncă și venituri. Pentru Regiunea Vest, un alt atu consistent este dat de prezența unui număr însemnat de stațiuni turistice, cu funcție mixtă, atât curative cât și recreative, cu dotări variate și adaptate acestor nevoi care se regăsesc în fiecare județ. De asemenea, Regiunea Vest deține un patrimoniu cultural unic, inclusiv cu monumente de valoare universală înscrise în patrimoniul UNESCO. Valorificarea potențialului turistic la nivel local va implica toți actorii relevanți de la fața locului.
5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipuri de teritorii și a inițiativelor locale	RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane	Agenda 2030 subliniază rolul major al orașelor în dezvoltare, astfel că cel puțin 65% din obiectivele Agendei pot fi atinse doar la nivel de zone urbane (40). Regândirea planificării spațiale a orașelor pentru creșterea calității vieții locuitorilor este una din direcțiile de investiții ale ODD 11. Sunt necesare intervenții pentru modernizarea cartierelor, urbanizarea favorabilă incluziunii și planificarea urbană integrată și managementul participativ și durabil, eforturi susținute pentru conservarea patrimoniului cultural, asigura accesului la spații publice sigure, inclusive și accesibile.

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		Noua Cartă de la Leipzig reafirmă importanța dezvoltării urbane integrate prin evidențierea specificităților teritoriale și guvernanta multinivel. Obiectivul 11 al SNDD a României 2030 (41), dedicat orașelor și comunităților durabile, vizează asigurarea condițiilor pentru o viață demnă a cetățenilor prin facilitarea accesului la servicii de bază adecvate și sigure, transport public eficient; promovarea conceptului de oraș inteligent; consolidarea eforturilor de conservare a patrimoniului cultural sau reducerea impactului negativ asupra mediului. Direcțiile de acțiune ale Politicii Urbane a României, elaborată cu sprijinul Băncii Mondiale, urmăresc dezvoltarea de orașe ecologice, reziliente, competitive, productive, echitabile, incluzive și bine guvernate. Cultura, conform comunicării O nouă agendă europeană pentru cultură este o forță transformatoare pentru regenerarea comunităților. În prezent se utilizează o nouă abordare adaptivă pentru configurarea mediului construit, abordare care este ancorată în cultură. PDR Vest urmărește ca politica de dezvoltare urbană să includă ca domenii de finanțare prioritățile identificate de Agenda 2030 și Agenda Urbană a UE în vederea dezvoltării urbane sustenabile: transport, energie, locuire, economie, patrimoniu cultural și natural, precum și spații verzi și publice. Combinat cu politicile și instrumentele existente, Noul Bauhaus European propune un set de noi acțiuni specifice și dedicate care vor contribui la transformarea spațiilor publice în conformitate cu valorile sale: sustenabilitate, estetică și incluziune.

* Priorități specifice în conformitate cu Regulamentul FSE+

2. Priorități

Referință: articolul 22 alineatul (2) și articolul 22 alineatul (3) litera (c) din RDC

2.1. Priorități, altele decât asistența tehnică

2.1.1. Prioritate: 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

RIS3 identifică **6 sectoare de specializare inteligentă**: agricultură și industrie alimentară; eficiență energetică și clădiri sustenabile; industria manufacturieră și prelucrătoare; industriile culturale și creative; automotive și sectorul TIC; turism, sănătate și calitatea vieții. În toate domeniile RIS3 activitățile se realizează, în principal, la nivelul inferior al lanțurilor valorice, lipsind instrumentele pentru dezvoltarea unor soluții inovatoare care să poată fi implementate în afaceri.

Având în vedere nivelul redus al performanței CDI la nivel național, comparativ cu cel european, este necesar ca regiunea să potențeze ecosistemul CDI prin măsuri care să vizeze cvadruplu helix regional și care să contribuie la rezolvarea următoarelor probleme:

- slaba colaborare între mediul academic, incluzând și entitățile de CDI, mediul privat, administrația publică și ONG-uri;
- slaba capacitate de inovare tehnologică, de proces, produs sau serviciu a întreprinderilor;
- impact redus al transferului de cunoștințe și necorelarea cererii cu oferta;
- număr redus de entități de inovare și transfer tehnologic (EITT) - 5 (4 în Timișoara și 1 în Arad) **(42)**.

Datele EIS 2021 pentru Regiunea Vest denotă o performanță slabă. O analiză privind inovarea din întreprinderi indică faptul că regiunea ocupă locul 5 din cele 8 regiuni la indicatorul întreprinderi inovatoare. Provocarea majoră o constituie punerea în aplicare a mecanismelor care stimulează cererea IMM-urilor pentru inovare, astfel încât acestea să crească cheltuielile de CDI și să consolideze cooperarea în interiorul ecosistemului de inovare, în baza unei Agende de Inovare Regională.

Spiritul antreprenorial, inovator și creativ trebuie cultivat încă din școală și corelat cu procesul de tranziție către i4.0 și i5.0, pentru ca generațiile viitoare să dezvolte abilități de business și cunoștințe de inovare necesare unei societăți a viitorului. Urmărim completarea ecosistemului de inovare prin crearea a 4 Centre de Creativitate și Inovare (CCI) care au ca obiectiv accelerarea proiectelor de cercetare aplicată, experimentare, creare de prototipuri sau acțiuni

demonstrative axate pe inovare la nivelul ecosistemului CDI, în conformitate cu cererile pieței. CCI-urile vor contribui la dezvoltarea domeniilor de specializare inteligentă și a spiritului de inovare în afaceri la nivelul comunității și vor constitui motorul cooperării dintre actorii regionali.

În acord cu Strategia UE transpusă în Comunicarea 628/2020, investițiile vor viza consolidarea inovării, transferul de tehnologie și încurajarea adoptării soluțiilor de CDI, precum și difuzarea inovării prin transferul de cunoștințe și cooperarea dintre sectorul public, academic și cel privat. Transpunerea rezultatelor CDI în economie reprezintă unul din cele patru obiective strategice definite pentru noul SEC (43).

În Regiunea Vest există clustere în domeniile: automotive, TIC, construcții, agro-food, energie, formate pentru a facilita interacțiunea și cooperarea dintre actorii care își desfășoară activitatea în aceste sectoare prioritare pentru economia regiunii.

Tipuri de acțiuni:

A. Consolidarea ecosistemului CDI regional prin investiții în dezvoltarea entităților care desfășoară activități specifice de CDI, indiferent de forma juridică a acestora:

1. Sprijinirea activității organizațiilor și infrastructurilor de CDI existente în strânsă corelare cu nevoile reale ale pieței.
2. Operaționalizarea a 4 Centre de Creativitate și Inovare în domeniile de specializare inteligentă cuprinse în RIS3. CCI-urile organizate ca Open-Labs de inovare vor urmări accelerarea transferului de cunoștințe și abilități de CDI către utilizatorii finali.
3. Susținerea dezvoltării și operaționalizării clusterelor de inovare, inclusiv dezvoltarea lanțurilor valorice și construirea poziției pe piață a clusterului și a membrilor săi.

B. Dezvoltarea mecanismelor și a instrumentelor care stimulează activitățile inovative ale întreprinderilor:

1. Sprijinirea activităților de inovare și a departamentelor de CDI din cadrul IMM-urilor pentru reducerea decalajului existent în termeni de inovare și digitalizare; dezvoltarea și/sau adoptarea tehnologiilor avansate: block-chain, big data, cloud computing, Internet of Things, producție avansată, robotică, inteligență artificială, securitate cibernetică, printare 3D (fabricație aditivă), metode avansate de producție, tehnologii sustenabile și economie circulară, etc.

2. Facilitarea și stimularea colaborării efective între actorii ecosistemului regional de inovare - precum și între întreprinderi mari și IMM-uri, pentru creșterea valorii adăugate. Întreprinderile mari vor fi sprijinite doar dacă proiectele propuse implică o cooperare cu IMM-urile în activități de CDI.

Implementarea activităților de mai sus va accelera intensitatea inovării în întreprinderi, crescând astfel competitivitatea și productivitatea acestora, îmbunătățindu-le poziția în lanțurile valorice.

C. Dezvoltarea unui sistem regional de finanțare bazat pe vouchere de inovare, care va urmări: activități în domeniile de specializare inteligentă; accelerarea transferului tehnologic între membrii ecosistemului; rezolvarea unor probleme punctuale de CDI ale IMM-urilor, care prezintă un potențial real pentru produse/servicii noi sau semnificativ îmbunătățite, cu impact în piață; intensificarea activităților de cercetare industrială; dezvoltarea experimentală;

studii de fezabilitate tehnică; protecția proprietății intelectuale; inovare de produs, proces și organizațională; servicii suport și de consultanță pentru inovare.

Este vizată crearea unui sistem de vouchere etapizat și granular, în funcție de nivelul de maturitate tehnologică propus a se realiza.

Vor fi sprijinite investiții pentru achiziția de dotări și echipamente, care asigură posibilitatea implementării procesului de creare/adoptare a unei soluții inovatoare, de la faza de conceptualizare și dezvoltare, până la prima producție, inclusiv implementare, testare și diversificare. Sprijinul poate fi alocat și în vederea achiziționării de cunoștințe/tehnologii rezultate din activități CDI, cu scopul de a dezvolta sau adopta soluții inovatoare. Investițiile în lucrări de construcție vor reprezenta cheltuieli conexe, într-un procent limitat, în strânsă corelare cu necesitatea dotărilor și echipamentelor propuse în cadrul operațiunilor și numai ca parte componentă a dezvoltării ofertei și profesionalizării serviciilor.

Cercetarea fundamentală nu este sprijinită prin POR V. La nivel de OS 1.1. se vor finanța proiecte care vizează dezvoltarea experimentală și cercetarea industrială, investițiile fiind orientate către activități care conduc la ridicarea gradului de maturitate tehnologică **(44)** de la TRL 4 către TRL 9, după identificarea precisă a relației produs/serviciu – piață:

- a. Lansare în producție - TRL 9,
- b. Testare și demonstrare operațională - TRL 7 – TRL 8,
- c. Dovedirea performanței tehnologiei în condiții de laborator și prototipare - TRL 5 – TRL 6,
- d. Dezvoltare și validare tehnologică – TRL 4.

Sunt propuse astfel, ca parte a intervenției, proiecte de CD care să acopere toate aspectele, de la idee la implementare.

Intervențiile ce se propun a fi sprijinite au rolul de a contribui la Spațiul European al Cercetării (SEC/ERA) sub forma unei piețe comune inovatoare, tehnologizată, fără bariere artificiale care să afecteze cooperarea.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Forma de sprijin va fi grantul nerambursabil, cu respectarea regulilor de ajutor de stat și ajutor de minimis. Investițiile vor viza domeniile RIS3, fiind rezultatul procesului de descoperire antreprenorială la nivel regional, pentru toate proiectele fiind obligatorie cooperarea cu IMM-urile.

Investițiile sunt complementare intervențiilor propuse prin POCIDIF, POEO, POTJ, POS, PNS și PNRR.

Prin **POCIDIF** se vor finanța proiecte strategice din domenii de interes național, sprijinirea participării la Programul Horizon Europe, a cercetării transnaționale și a mobilității cercetătorilor.

În **POEO** sunt propuse spre finanțare intervenții pentru adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și progresul tehnologic.

În măsura în care PTTJ al județului HD va identifica investiții în CDI, se va asigura complementaritatea investițiilor acordate prin **POTJ**.

Prin **POS** sunt propuse infrastructuri privind cercetarea din domeniul medical și măsuri de tip FSE+ care susțin cercetarea în sănătate.

PNS va finanța cooperarea în cadrul PEI (45) între fermieri, procesatori și unități CD/universități și alți actori relevanți pentru dezvoltarea și/sau aplicarea de soluții inovative în sectorul agroalimentar.

PNRR, în cadrul pilonului 3, componenta 9, propune 2 reforme și 5 tipuri principale de investiții. Acestea vizează reformarea politicilor investiționale de CDI, vouchere de suport pentru mediul de afaceri și CDI, mentorat pentru Orizont Europa, atragerea de resurse umane înalt specializate, operaționalizarea a 5 Centre de Competență pentru misiunile din Orizont Europa.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Grupul țintă este reprezentat de întreg ecosistemul de inovare al Regiunii Vest: microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii din sectoarele de specializare inteligentă; întreprinderi mari, cu condiția ca acestea să includă cooperarea cu IMM-uri în activități de CDI; universități; unități CDI; entități de inovare și transfer tehnologic; clustere; incubatoare; noi membri ai ecosistemului și alte structuri asociative sau de afaceri. De asemenea, angajații companiilor, respectiv proprietarii și utilizatorii de infrastructuri CDI, elevii, studenții și cercetătorii pot fi considerați beneficiari indirecti ai intervențiilor propuse. Entitățile descrise în cadrul grupului țintă sunt încurajate să adopte soluții care să conducă la un ecosistem de inovare dinamic și competitiv.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Respectarea legislației naționale și comunitare aplicabilă în domeniul egalității de șanse și nediscriminării va reprezenta criteriu de eligibilitate pe care (potențialii) beneficiari trebuie să îl îndeplinească atât la depunerea proiectului, cât și în etapa de implementare și monitorizare.

Solicitantul își asumă respectarea cerințelor legale obligatorii printr-o declarație pe propria răspundere, anexă la contractul de finanțare.

Dacă prin proiect se urmărește și crearea de noi locuri de muncă beneficiarul își va asuma ca în perioada de implementare, în procesul de recrutare și selecție a noilor salariați, să nu existe nicio referință, criteriu, cerință care să restricționeze accesul la muncă al persoanelor, în mod egal și nediscriminatoriu, pe considerente de sex, apartenența la minorități, categorie sau medii defavorizate, marginalizate, dizabilități etc. Anunțurile de angajare vor trebui să ofere

șanse egale tuturor categoriilor de persoane, inclusiv prin asigurarea accesibilității la informație.

De asemenea, în alegerea personalului existent care participă la implementarea proiectului propus spre finanțare solicitantul își va asuma că selecția cercetătorilor s-a făcut într-un mod deschis, transparent, cu asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, fără existența unor discriminări de gen, sex, origine etnică, rasă, confesiune religioasă etc. și va detalia selecția acestora, prin corelarea experienței și competențelor acestora cu specificul activităților desfășurate prin proiect și a cerințelor profesionale aferente.

În scopul respectării condiției favorizante orizontale privind implementarea și aplicarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD a ONU), intervențiile sprijinite vor ține cont de principiile și domeniile prioritare promovate prin *Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027*. În cadrul acestui OS, se va urmări ca solicitanții să își asume că rezultatele proiectelor vor permite persoanelor cu dizabilități accesul la mediul fizic, produsele informaționale și comunicative sau serviciile și programele rezultate, în condiții de egalitate și nediscriminare.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Nu se aplică instrumente teritoriale. Acțiunile pot fi implementate în întreaga regiune. Se pot avea în vedere inclusiv schimburi cu regiuni avansate pentru a învăța de la acestea. Chiar dacă părțile interesate ale sistemului de inovare sunt situate în cea mai mare parte în zonele urbane, sunt avute totuși în vedere și nevoile zonelor rurale. Pentru a crește eficiența sprijinului pentru dezvoltarea instituțională la nivel regional, cele 4 CCI au fost selectate ca operațiuni de importanță strategică care urmează a fi finanțate într-un apel necompetitiv.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

În conformitate cu *scopul b)* al Planului de Acțiune SUERD (martie 2020), dar și conform principiilor enunțate în *Guidance Paper for Embedding of the EUSDR into EU Programmes*, *OS a(i)* își propune să contribuie în mod activ la adoptarea priorităților SUERD la nivelul POR V pentru asigurarea unui grad ridicat de complementaritate cu alte acțiuni similare. Astfel, *OS a(i)* va contribui la acțiunile AP7 a SUERD fiind elaborat, spre exemplu, să susțină atât misiunea acesteia, cât și punctul 2 privind politica de coeziune a cadrului strategic (46).

De asemenea, viitorii beneficiari vor fi încurajați să participe în grupurile de lucru stabilite la nivelul AP8 SUERD: Inovare și Transfer Tehnologic, Inteligență Artificială, Clustere și Dezvoltare Regională, Dunărea Digitală, Femei Antreprenoare, să ia parte la inițiative precum *Synchronised Call – INNOVATION EXPRESS 2.0* (47), sau să capitalizeze pe proiecte deja implementate în zona Dunării precum WomenInBusiness, KnowingIPR, MadeInDanube, DanuBioValNet, SmartFactoryHub, DanubeS3Cluster (48), deschizându-le astfel apetitul pentru cooperare la nivel dunărean. Această abordare va fi operaționalizată și la nivelul AM POR V prin participarea la Rețeaua AM-urilor FEDR/CF din Regiunea Dunării, înființată în 2020, coordonată de DSP și susținută de DG Regio, dar și prin consultări regulate cu PC ale SUERD, în special în momentul în care vor exista proiecte strategice conectate direct Strategiei. În plus, prin *OS a(i)*, POR V este aliniat cu PA1 a PTD, ambele fiind axate pe elemente cheie precum transferul tehnologic,

susținerea inovării și a specializării inteligente sau facilitarea tranziției către i4.0. Astfel, se crează premisele unei colaborări complementare la nivel transnațional, în conformitate cu nevoile spațiului dunărean și a politicii de coeziune europene.

Regiunea Vest are o experiență bogată în programele transfrontaliere este una bogată prin prisma implicării în programe precum RO-SRB CBC și RO-HU CBC. Această experiență este deja capitalizată în elaborarea programului de față, acest demers fiind unul esențial, mai ales în contextul în care PA1, *A smarter Europe*, nu a fost selectată pentru finanțare în cadrul viitoarelor programe CBC relevante pentru Regiunea Vest.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru activitățile finanțate prin OS a (i) nu vor fi utilizate instrumente financiare. Statutul de regiune emergent inovatoare, conform ERS 2021, justifică alegerea grantului. Mai exact, axa cerere-ofertă pe segmentul de inovare poate fi stimulată doar prin activități specifice. Astfel, este nevoie de rezultate concrete care să demonstreze atât necesitatea pentru inovare, cât și potențialul succes. Investițiile finanțabile pentru departamentele de CDI ale IMM-urilor susțin ridicarea gradului de maturitate tehnologică de la TRL 4 la TRL 9 a produselor/tehnologiilor inovatoare. Asta implică riscuri majore, inclusiv posibilitatea de eșec în oricare dintre etapele prevăzute, fie că ne referim la validarea în laborator, realizarea prototipurilor, funcționarea sau validarea în mediu operațional. De asemenea, posibilele câștiguri sunt foarte incerte și, cu siguranță, sunt îndepărtate în timp.

În concluzie, recunoscând prioritatea CDI ca factor de dezvoltare a economiei regionale, grantul este formă de sprijin public justificabilă.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	13,00	155,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	13,00	130,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO04	Întreprinderi care beneficiază de sprijin nefinanciar	întreprinderi	0,00	25,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin	RCO06	Cercetători care lucrează în centre de cercetare care	ENI anual	0,00	28,00

			dezvoltate		beneficiază de sprijin			
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO07	Organizații de cercetare care participă la proiecte de cercetare comune	Organisme de cercetare	0,00	8,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO08	Valoarea nominală a echipamentelor pentru cercetare și inovare	euro	0,00	15.300.000,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO10	Întreprinderi care cooperează cu organizații de cercetare	întreprinderi	0,00	25,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RSO01	Organizații de management al clusterului care beneficiază de sprijin	entitate	0,00	5,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR03	Întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) care introduc inovații în materie de produse sau procese	întreprinderi	0,00	2021-2029	99,00	SMIS, rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR04	IMM-uri care introduc inovații în materie de comercializare sau organizare	întreprinderi	0,00	2021-2029	48,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR05	IMM-uri care introduc inovații la nivel intern	întreprinderi	0,00	2021-2029	10,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR06	Cereri de brevete depuse	cereri de brevet	0,00	2021-2029	4,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR102	Locuri de muncă create în domeniul cercetării în entitățile care beneficiază de sprijin	ENI anual	0,00	2021-2029	16,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	004. Investiții în active fixe, inclusiv în infrastructura de cercetare, în centre publice de cercetare și de învățământ superior legate direct de activități de cercetare și inovare	17.340.000,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	012. Activități de cercetare și inovare în centre publice de cercetare, centre de învățământ superior și centre de competență, inclusiv colaborarea în rețea (cercetare industrială, dezvoltare experimentală, studii de fezabilitate)	9.775.000,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	026. Sprijin pentru clusterele de inovare, inclusiv între întreprinderi, organizații de cercetare și autorități publice și rețele de afaceri, în primul rând în beneficiul IMM-urilor.	2.550.000,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	028. Transfer de tehnologie și cooperare între întreprinderi, centre de cercetare și sectorul învățământului superior	2.998.700,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	029. Procese de cercetare și inovare, transfer de tehnologie și cooperare între întreprinderi, centre de cercetare și universități, cu accent pe economia cu emisii reduse de dioxid de carbon, pe reziliență și pe adaptarea la schimbările climatice	9.860.000,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	030. Procese de cercetare și inovare, transfer de tehnologie și cooperare între întreprinderi cu accent pe economia circulară	2.975.000,00
1	RSO1.1	Total			45.498.700,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	45.498.700,00
1	RSO1.1	Total			45.498.700,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	45.498.700,00
1	RSO1.1	Total			45.498.700,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	45.498.700,00
1	RSO1.1	Total			45.498.700,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Sectorul TIC are un potențial important, contribuția acestuia la PIB-ul Regiunii Vest (4,9%) fiind peste media UE (3,4%) **(49)**. În același timp, regiunea are rezultate slabe la componentele *Indicelui economiei și societății digitale (DESI)*, similar României, care se situează pe ultimul loc în UE.

Deși Regiunea Vest dispune de o masă semnificativă de specialiști în domeniul TIC **(50)**, nivelul ridicat de competențe al resurselor umane nu este suficient valorificat și nu se reflectă într-un grad sporit de digitalizare a societății la nivel regional.

Actuala pandemie COVID-19 și restricțiile impuse de autoritățile publice au avut un impact evident asupra conștientizării beneficiilor digitalizării societății românești, în companiile private. Utilizarea TIC permite companiilor identificarea de noi nișe de afaceri, optimizarea costurilor și a proceselor, crescând productivitatea și generând valoare adăugată.

În perioada de programare 2014-2020 susținerea digitalizării s-a realizat la un nivel incipient, fiind, în fapt, vorba de digitizare. Astfel, în cadrul apelurilor de proiecte destinate finanțării IMM-urilor, accentul s-a pus pe achiziția de active corporale, digitalizarea nefiind un obiectiv vizat în mod direct. IMM-urile au bugetat în cadrul proiectelor achiziția de programe informatice specifice activității pentru care au solicitat finanțare sau instrumente de comercializare on-line, însă de cele mai multe ori includerea acestor activități în cadrul proiectelor nu s-a realizat în scopul direct al digitalizării IMM-urilor.

Pentru IMM-uri provocările digitalizării sunt diferite, nevoile de măsuri de sprijin trebuie adaptate în funcție de nivelul lor de digitalizare, de mărimea lor și de domeniul în care activează. Adoptarea noilor tehnologii digitale este la un stadiu incipient, două dintre obstacolele importante fiind: competențele digitale reduse ale forței de muncă și de lipsa finanțării. Conceptul i4.0 presupune o digitalizare integrală a tuturor activelor tangibile, intangibile și a proceselor. Digitalizarea întreprinderilor nu înseamnă doar achiziționarea de echipamente și sisteme IT, ci înglobează toate dimensiunile fundamentale ale unei afaceri, pe de-o parte prin automatizarea proceselor de producție și pe de altă parte prin integrarea analizei și simulării datelor în vederea adaptării la schimbările comportamentale ale clienților pentru a oferi produse sau servicii personalizate **(51)**, folosind interacțiunea digitală.

Transformarea digitală a economiei regionale este o condiție necesară pentru asigurarea și îmbunătățirea prosperității. Având în vedere nivelul performanțelor înregistrate de Regiunea Vest, este necesară implementarea unor măsuri care să răspundă următoarelor probleme:

- adoptarea pe o scară redusă în întreprinderile din regiune a tehnologiilor digitale, limitându-se astfel potențialul de inovare și competitivitate;
- slaba conectare virtuală a cererii cu oferta de produse și servicii, ceea ce diminuează potențialul de creștere a poziției pe piață;

·slaba conectare virtuală a întreprinderilor cu administrația publică, cu alți furnizori de servicii publice și cu cetățenii.

Conform analizei nevoilor de digitalizare **(52)** la nivelul întreprinderilor realizată de ADR Vest, peste 50% din întreprinderi consideră faptul că în următorii 5 ani sunt necesare investiții pentru a digitaliza următoarele procese operaționale: management, resurse umane, relația cu clienții, gestionare stocuri, activități logistice, operațiuni producție, arhivare documente. Mai mult de jumătate din firmele regiunii realizează vânzări on-line sub 50 % din cifra de afaceri. De asemenea, 38% din întreprinderi au identificat nevoia de investiții în aplicații particularizate, 36% consideră că au nevoie de investiții în echipamente IT și 16% doresc investiții în licențe software.

Din perspectiva celor 12 indicatori subsumați în indexul DESI, situația în cadrul Regiunii Vest este următoarea:

-regiunea se situează peste media națională (31%) - cca. 50% dintre angajați utilizează în activitatea lor internetul și dispozitive electronice pentru a-și realiza sarcinile de serviciu;

-accesul la specialiști IT este realizat preponderent prin contracte externalizate cu firme de specialitate. Totuși, peste 40% din întreprinderi întâmpină dificultăți în găsirea de specialiști IT;

-un procent de 87% din întreprinderi au acces la internet (indiferent de viteză), Regiunea Vest situându-se astfel peste performanța națională (82%). Raportat la nivelul UE, reprezintă însă o performanță medie;

-cel puțin 20% din angajați utilizează dispozitive mobile pentru acces la internet. Media regională a angajaților care utilizează internetul de pe PC/laptop este de 66,30%;

-peste 40% dintre întreprinderi recurg la promovare online. social media reprezintă cel mai utilizat canal de promovare pentru întreprinderi, respectiv 29,9%;

-doar 4% dintre întreprinderile analizate utilizează servicii online plătite pentru promovare;

-utilizarea serviciilor cloud este redusă – doar 37,4% din întreprinderi, deși 71% consideră arhivarea documentelor ca principalul proces operațional care va fi digitalizat în următorii 5 ani;

-facturile se generează automat dintr-un sistem informatic specializat pentru un procent de 60% din întreprinderi;

-26,6% din întreprinderi realizează activități online sub 10% din cifra lor de afaceri, iar 29,4% nu realizează deloc venituri din vânzări online;

- 39,6% din întreprinderi nu realizează vânzări online către persoane fizice.

Astfel, se intenționează sprijinirea IMM-urilor în vederea atingerii unei intensități digitale ridicate, ținta fiind atingerea la nivel de firmă a minim 7 din cele 12 tehnologii digitale, documentul de referință fiind Studiul *”Indicele economiei și societății digitale (DESI) 2019 – România”*. Digitalizarea IMM-urilor trebuie să conducă la noi modele de afaceri, bazate pe procese de automatizare și robotizare, inclusiv tehnologii de inteligență artificială, în conformitate cu

tendențele i4.0. Investițiile trebuie să respecte standardele stabilite ca parte a sistemului național de securitate cibernetică. Prioritate vor avea IMM-urile care au un nivel ”scăzut” și ”foarte scăzut” de digitalizare **(53)**.

Tipuri de acțiuni:

A.susținerea digitalizării în IMM-urile din sectoarele RIS3, în corelare cu indicatorii care compun indicele DESI, prin:

- achiziția de produse/servicii IT personalizate, plecând de la autoevaluarea stării inițiale;
- investiții în echipamente specifice, achiziția licențelor și/sau dezvoltarea aplicațiilor software, resurse de stocare și procesare, tehnologii specifice de utilizare a inteligenței artificiale, soluții, servicii IT&C care sporesc intensitatea digitală a IMM-urilor;
- susținerea și promovarea comerțului electronic (business to consumer, business to business, procese de business, consumer to consumer), încurajând următoarele modele de afaceri: e-shop; eProcurement, eMall, 3rd party marketplace, virtual communities, value chain service provider, etc.;

B.dezvoltarea de produse și servicii IT utilizând sisteme TIC / ERP / aplicații web sau sisteme de vânzare care permit comerțul electronic, inclusiv adaptarea la noile tendințe și tehnologii, în special în domeniul automatizării, robotizării, digitalizării și utilizării tehnologiei ecologice, inclusiv soluții care cresc nivelul de securitate cibernetică în întreprinderi.

Accelerarea proceselor de transformare digitală a întreprinderilor către i4.0 este o măsură cu un mare potențial de creștere a competitivității companiilor.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Forma de sprijin va fi grantul nerambursabil, fiind analizată posibilitatea utilizării unor vouchere de digitalizare, cu respectarea regulilor de ajutor de stat și de minimis. Investițiile sunt complementare intervențiilor propuse a se finanța prin POCIDIF, POTJ, POS, PAP și PNRR **(54)**.

POCIDIF susține investiții pentru creșterea nivelului de interoperabilitate a sistemelor informatice din administrația publică centrală în vederea creării unui sistem standardizat, interconectat și digital, precum și digitalizarea în educație și cultură.

În cazul în care digitalizarea întreprinderilor va fi identificată ca prioritate prin **POTJ**, se vor sprijini întreprinderi și din afara domeniilor de specializare inteligentă.

Prin **POS** se vor finanța digitalizarea sistemului medical și măsuri specifice FSE+ care susțin digitalizarea acestui sistem public.

PAP vizează digitalizarea activităților de control și inspecție, colectare și prelucrare de date privind sectorul pescăresc. Fondurile destinate afacerilor interne sprijină dezvoltarea și mentenanța sistemelor IT în domeniile vizate.

PNRR va sprijini digitalizarea operațiunilor necesare în relația cu asigurații, pensionarii, precum și reformarea sistemului digital din administrația fiscală și vamală. Componenta 9 va oferi suport pentru digitalizare întreprinderilor mari, precum și o schemă de minimis și o schemă de ajutor de stat în contextul digitalizării IMM-urilor.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Grup țintă: IMM-urile din regiune, antreprenorii, angajații IMM-urilor, cetățenii regiunii.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Tipologia activităților propuse în cadrul proiectelor nu implică infrastructură. Se vor sprijini doar activități de achiziții a activelor corporale și necorporale necesare întreprinderi. Nu se va realiza o monitorizare suplimentară cu privire la accesibilitatea practică a spațiului fizic, beneficiarul este obligat să respecte la locația de implementare cadrul legislativ specific și își va asuma acest lucru prin declarație, la momentul depunerii cererii de finanțare. Aceste cerințe vor fi o condiție de eligibilitate.

Din perspectiva celor 12 tehnologii digitale ce se urmăresc a fi atinse în urma implementării, proiectele sprijinite în cadrul OS a(ii) sunt considerate relevante din punct de vedere al promovării egalității de șanse, nediscriminării și incluziunii sociale, având în vedere vulnerabilitățile care pot rezulta din diferențele structurale aferente acestor trei dimensiuni.

Astfel, beneficiarii își vor asuma, la momentul depunerii cererii de finanțare, atât respectarea cadrului legislativ specific activității desfășurate, cât și a principiilor egalității de șanse și de gen, nediscriminării și incluziunii sociale. Mai exact, în situația în care se dorește atingerea tehnologiilor digitale care se referă la *”Internet pentru cel puțin 50% din angajați”, ”Utilizare specialiști ICT”, ”Dispozitive mobile pentru acces internet pentru cel puțin 20% din angajați”*, măsurile luate în calcul trebuie să asigure tratament egal și nediscriminatoriu tuturor angajaților/specialiștilor, indiferent de sex, etnie, religie, orientare politică, apartenența la categorii defavorizate, dizabilități etc.

Atingerea tehnologiilor digitale, care se referă la *”Existența unui website sau homepage”, ”Existența unui website cu funcții avansate”, ”Social media”, ”Servicii de publicitate pe internet plătite”, ”Achiziția de servicii cloud”, ”Trimiterea de facturi electronice adecvate procesării automate”, ”Cel puțin 1% din cifra de afaceri este obținută prin e-commerce”, ”Minim 10% din total vânzări on-line sunt *business to consumer*”*, determină solicitanții de finanțare să ia măsuri pentru adaptarea mediului informațional și comunicațional la nevoile rezultate din deficiențe fizice, senzoriale, psihice, mentale etc. ale unor persoane din categorii vulnerabile.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Obiectivul specific nu prevede utilizarea instrumentelor teritoriale.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Complementar cu acțiunile amintite mai sus, programul poate aduce o contribuție la misiunea, obiectivelor specifice, acțiunilor și țințelor AP 8 a SUERD prin intermediul OS a(ii). Astfel, programul își propune să acorde sprijin pentru digitalizarea IMM-urilor, organizațiilor CDI și autorităților publice. Nivelul de cooperare pornește de la cooperare unilaterală (nivelul 1) poate ajunge cel puțin la cooperarea de comun acord (nivelul 3), fiind necesar în vederea asigurării unui punct de plecare comun privind efortul de fructificare a avantajelor digitalizării și tranziției către i4.0. Vor fi încurajate, de asemenea, prin acțiuni de informare și facilitare a schimbului de informații complementarități cu proiecte precum SmartFactoryHub, Digitrans sau DanubePeerChains etc., dar și participarea la proiecte asumate la nivelul PA8, precum dezvoltarea unei platforme digitale la nivel de SUERD, sprijinirea activităților unui viitor Hub Digital de Inovare al SUERD sau a interconectării serviciilor deja existente.

Experiența Regiunii Vest în programele transfrontaliere este una bogată prin prisma implicării beneficiarilor din această zonă în programe precum RO-RS și RO-HU. Această experiență este deja capitalizată în elaborarea programului de față. De exemplu, nevoia de a face pasul dinspre digitizare spre digitalizare este una specifică atât Regiunii Vest, cât și zonelor de graniță din Serbia și Ungaria care fac parte din programele amintite mai sus. De asemenea, POR V își propune să evite potențiale duplicări de rezultate sau finanțări, păstrându-și, în același timp, specificitățile date de analiza teritorială și celelalte studii relevante zonei.

În plus, Prioritatea 1 a POR Vest este aliniată cu AP 1 a PTD, ambele fiind axate pe elemente cheie precum transferul de cunoștințe, susținerea inovării și a specializării inteligente sau facilitarea tranziției către i4.0, inclusiv digitalizare. Astfel, se crează premisele unei colaborări complementare la nivel transnațional, în conformitate cu nevoile spațiului dunărean și a politicii de coeziune europene.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru activitățile finanțate prin OS a (ii) nu vor fi utilizate instrumente financiare. Pornind de la premisa că transformarea digitală este un proces costisitor și riscant care presupune încorporarea noilor tehnologii și modele de afaceri în produsele/serviciile existente, aceasta poate genera sincope în procesul de producție. Sunt necesare investiții mari în noile tehnologii, costuri salariale crescute pentru angajații cu abilități specifice, costuri ridicate de instruire și de asigurare a securității noilor tehnologii, ceea ce face ca IMM-urile să renunțe la digitalizare. De asemenea, digitalizarea este un proces de durată și etapizat, ceea ce poate determina reducerea veniturilor în perioada de implementare. În acest caz, utilizarea de instrumente financiare este dificilă, deoarece nu există venituri imediate care să permită rambursarea. În plus, majoritatea IMM-urilor din regiune nu au active și nu pot asigura colateralele necesare pentru obținerea creditelor, iar băncile finanțează greu investiții digitale intangibile.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	60,00	264,00
1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	60,00	264,00
1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO13	Valoarea serviciilor, a produselor și a proceselor digitale dezvoltate pentru întreprinderi	euro	4.186.765,00	16.747.059,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR12	Utilizatori de servicii, produse și procese digitale noi și optimizate dezvoltate de întreprinderi	utilizatori/an	0,00	2021-2029	64.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR13	Întreprinderi care ating un nivel ridicat de intensitate digitală	întreprinderi	0,00	2021-2029	200,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)

1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	013. Digitalizarea IMM-urilor (inclusiv comerț electronic, activități economice electronice și procese economice în rețea, centre de inovare digitală, laboratoare vii, antreprenori web și start-up-uri în domeniul TIC, B2B)	17.750.000,00
1	RSO1.2	Total			17.750.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	17.750.000,00
1	RSO1.2	Total			17.750.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	17.750.000,00
1	RSO1.2	Total			17.750.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	17.750.000,00
1	RSO1.2	Total			17.750.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.3. Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

În Regiunea Vest, 20.697 reprezintă IMM-uri active din domeniile RIS3 definite la nivelul Regiunii Vest, care au activitate și raportează date financiare, ceea ce reprezintă un procent de 37%. În dinamică, datele arată pentru perioada 2016-2019 o creștere anuală constantă cu circa 11,5% a numărului de firme active. O încetinire a acestei evoluții se remarcă în anul 2019, când numărul firmelor care au migrat din zona celor fără activitate în zona celor cu activitate a scăzut la 6%. Analizând dinamica înființării firmelor în domeniile RIS3 în anii 2017-2019, se constată că trendul este crescător: 3.742 de firme s-au înființat în 2017, 4.313 în 2018 și 4.317 în 2019. Din cele 4.317 de firme înființate în 2019 doar 2.076 (48,13%) aveau activitate la finalul anului 2019. Și în ceea ce privește înființarea de noi IMM din domeniile RIS3 se reflectă disparități în regiune. În anul 2019, 52,7% din totalul firmelor au fost înființate în județul TM, 21,1% în județul AR, 17,5% în județul HD și doar 8,7% în județul CS.

Un procent de 70% din întreprinderile care activează în domeniile RIS3 sunt localizate în mediul urban și 30% în mediul rural. Raportat la județe, 52,83% își au sediul în TM, 23,58% în AR, 15,89% în HD și 7,70% în CS, iar conform mărimii, 87,79% se încadrează în categoria microîntreprinderilor, 10,30% sunt întreprinderi mici, iar 1,91% sunt întreprinderi mijlocii.

În cadrul lor își desfășoară activitatea 119.572 salariați. Cifra de afaceri cumulată a acestor IMM-uri este de 5,6 mld. euro (2019), contribuția celor 4 județe din cadrul regiunii, fiind similară distribuției numărului de IMM-uri în cadrul județelor: TM 57,73%, AR 23,10%, HD 12,75% și CS 6,42%.

Datele prezentate pun în evidență disparitățile dintre cele 4 județe ale regiunii. Județul AR are un aport care depășește cu circa 4% aportul cumulativ al județelor HD și CS. În același timp, cele 3 județe au o contribuție totală sub cea a județului TM.

Din perspectiva domeniilor de specializare inteligentă, cea mai importantă contribuție, din punct de vedere al ponderii cifrei de afaceri, o are sectorul eficiență energetică și construcții (clădiri) sustenabile (33%), urmat de agricultură și industrie alimentară (25%), industria manufacturieră și prelucrătoare (21%), automotive și sectorul TIC (10%), industriile culturale și creative (8%) și turism, sănătate și calitatea vieții (3%).

Întreprinderile se confruntă cu deficiențe considerabile în ceea ce privește productivitatea și capacitatea de investiții. În noul context internațional, multe IMM-uri sunt precaute în creșterea producției, diversificarea portofoliului lor de produse sau extinderea pe noi piețe. Acest lucru este cauzat de: incertitudinile de pe piață, ratelor ridicate ale dobânzilor practicate de bănci la creditele pentru achiziționarea de echipamente/linii tehnologice noi, situației de pe piața energiei, precum și lipsei de garanții.

Se propune un mix de investiții pentru sprijinirea IMM-urilor din domeniile RIS3, atât pe cele cu vechime în activitate, pentru a-și dezvolta activități de creșterea a performanței și productivității, cât și pentru sprijinirea firmelor nou-înființate în județele unde densitatea acestora este redusă, respectiv CS și HD.

În acest sens, pentru susținerea dezvoltării și creșterii IMM-urilor nou înființate, vor fi avute în vedere abordări integrate, care să finanțeze atât serviciile din infrastructurile de sprijin a afacerilor, cât și acordarea de granturi pentru IMM-urile localizate în cadrul acestora.

Chiar dacă în cadrul acestui OS, inovarea nu este finanțată ca activitate de sine stătătoare, este de așteptat ca aceasta să însoțească activitățile de creștere a productivității și competitivității IMM-urilor care conduc la apariția de noi locuri de muncă și consolidarea activității. Investițiile realizate vor determina progresul tehnologic și declanșa schimbări solicitate de tranziția către neutralitate climatică, stimulând astfel apariția de inovații. Dubla tranziție asumată de UE va stimula competitivitatea, iar investițiile sprijinite sunt factorul de accelerare și catalizatorul schimbării și al inovării, în corelare cu noua strategie industrială

Tipuri de acțiuni:

Oferta de activități propusă răspunde celor mai importante provocări identificate la nivel regional în zona dezvoltării economice:

A. Îmbunătățirea productivității și competitivității IMM-urilor Proiectele finanțate trebuie să conducă la creșterea capacităților de producție (construire/modernizări/dotări construcții industriale), îmbunătățirea tehnologiilor, a proceselor de producție și/sau prestare de servicii, prin utilizarea directă a echipamentelor care încorporează tehnologii avansate și corelat cu dimensiunea IMM-urilor. Se va avea în vedere ca finanțarea proiectelor de dezvoltare a IMM-urilor să sprijine achiziția de active necorporale (procese manageriale, de producție, utilizarea IT și a proprietății intelectuale), precum și sprijinirea activităților de internaționalizare - extinderea piețelor de vânzare, a gamei de produse și servicii oferite, precum și creșterea calificărilor și competențelor. Activitățile de internaționalizare trebuie să contribuie la construirea unei imagini unitare a Regiunii Vest ca un areal regional de cunoștințe, competențe și antreprenoriat cu potențial de dezvoltare economică. Vor fi susținute și proiecte în domeniul economiei circulare în măsura în care se referă la reducerea consumului de resurse și materiale în procesul de producție, noi metode de proiectare, utilizarea materialelor noi, schimbarea tehnologiei de producție sau tehnici moderne de reciclare.

B. Susținerea și dezvoltarea structurilor și serviciilor de sprijin a afacerilor în domeniile RIS3, în mod integrat cu sprijinirea IMM-urilor (inclusiv întreprinderi noi) localizate în cadrul acestora. Categoriile de investiții se referă la: *investiții în active corporale* (lucrări de amenajare/modernizare a spațiilor aferente structurii; achiziționarea de echipamente tehnologice, utilaje, instalații de lucru, mobilier, echipamente informatice, birotică, de natura mijloacelor fixe), *investiții în active necorporale* necesare prestării serviciilor specifice și *achiziționarea și dezvoltarea de servicii suport* pentru rezidenții structurilor. Se încurajează oferirea de sprijin personalizat companiilor aflate în stadiul inițial de dezvoltare.

C. Sprijin pentru întreprinderi noi, în județele Caraș-Severin și Hunedoara, prin achiziția de active corporale și active necorporale aferente investiției, modernizare/dotare spații de producție/servicii, însoțite de suport personalizat de tip: consiliere, mentoring, coaching, în fiecare etapă a dezvoltării.

Activitățile care conduc la digitalizarea IMM-urilor, promovarea soluțiilor e-commerce, nu vor fi abordate ca intervenție distinctă în cadrul acestui OS.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Forma de sprijin în cazul acestor acțiuni va fi grantul nerambursabil, cu respectarea regulilor de ajutor de stat și ajutorului de minimis, precum și

instrumente financiare specifice pentru companiile pentru care se înregistrează eșec de piață: campanii tinere cu produse și servicii inovative, aflate în momente de cotitură în ceea ce privește dezvoltarea afacerii și care necesită infuzii de capital pentru dezvoltare și diversificare.

În domeniul competitivității și productivității IMM-urilor, intervențiile sprijinite vor fi complementare cu POCIDIF, POEO, POTJ, PAP, PNS și PNRR (55).

Prin **POCIDIF** se va oferi sprijin întreprinderilor prin instrumente financiare, inclusiv în domeniile de specializare inteligentă la nivel național.

Prin **POEO** se propun programe de sprijin antreprenorial, inclusiv prin activarea potențialului antreprenorial al unor persoane aparținând grupurilor dezavantajate.

Prin **POTJ** se vor finanța investiții în crearea de noi întreprinderi, accesul la servicii de consultanță care conduc la diversificarea și reconversia economică a zonelor vizate de program.

Prin **PAP** se vor susține investiții pentru dotarea ambarcațiunilor și navelor de pescuit pentru creșterea performanței economice, dezvoltarea fermelor de acvacultură, precum și investiții în sprijinirea lanțului de comercializare a peștilor și/sau produselor din pește.

PNS va asigura sprijin pentru IMM-uri în agricultură, industrie alimentară, susținerea activităților microîntreprinderilor din mediu rural precum și dezvoltarea activităților neagricole.

PNRR, în cadrul pilonului 3, componenta 9, propune 2 reforme și 5 tipuri principale de investiții, printre acestea regăsindu-se sprijinul pentru investiții prin instrumente financiare pentru sectorul privat.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Grup țintă: microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii, firme nou-înființate, incubatoare, alte structuri de afaceri, administratori de instrument financiar.

De asemenea, angajații companiilor, respectiv proprietarii și utilizatorii de infrastructuri pentru afaceri pot fi considerați grup țintă al intervențiilor propuse.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

În cazul în care prin proiect se urmărește și crearea de noi locuri de muncă beneficiarul își va asuma ca în perioada de implementare, în recrutarea și selectarea noilor salariați, să nu existe în anunțul de angajare referințe, criterii, cerințe care să restricționeze accesul la muncă pe considerente de sex,

apartenența la minorități, categorie sau medii defavorizate, marginalizate, dizabilități etc. Anunțurile de angajare vor oferi șanse egale tuturor, inclusiv prin asigurarea accesului la informație.

În scopul respectării condiției favorizante orizontale privind implementarea și aplicarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, intervențiile sprijinite vor ține cont de principiile și domeniile prioritare promovate prin *Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027*. În cadrul acestui OS, se va urmări ca solicitanții să își asume că, prin rezultatele proiectelor propuse, vor asigura accesul persoanelor cu dizabilități la spațiul fizic, la produsele informaționale și comunicative, la serviciile și programele pe care societatea le pune la dispoziția membrilor săi, în condiții de egalitate și nediscriminare.

Pentru proiectele sprijinite care includ și componente de infrastructură, beneficiarul va lua toate măsurile pentru a asigura accesibilitatea la mediul fizic la locația de implementare a proiectului prevăzute în legislația națională, precum și adaptarea spațiului construit.

Beneficiarul se va asigura că echipamentele achiziționate prin proiect vor fi adaptate accesului și manevrării de către persoane cu dizabilități, respectând cerințele minime legale în vigoare specifice fiecărui tip de echipament. În cererea de finanțare se vor detalia informațiile privind achizițiile de echipamente cu adaptări suplimentare pentru utilizatorii acestor echipamente, în limitele competențelor și abilităților necesare pentru a fi asigurată siguranța și securitatea la locul de muncă, precum și a limitelor tehnice ale echipamentelor.

Beneficiarul va lua măsuri ca echipamentele și serviciile de tip ICT achiziționate și/sau furnizate prin proiect să respecte cerințele de adaptare a mediului informațional și comunicațional la nevoile persoanelor cu diferite dizabilități (fizice, senzoriale, psihice etc.).

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Investițiile în microîntreprinderi, firme nou-înființate, structurile suport pentru afaceri se vor implementa în mediul urban, precum și în stațiunile turistice atestate.

Investițiile în întreprinderi mici și mijlocii non-agricole se pot implementa atât în mediul urban, cât și în mediul rural.

Nu se aplică instrumente teritoriale.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Rolul inovării, ca factor esențial de creștere a competitivității regionale, asigurării tranziției către o societate digitală și implementării agendei verzi a UE, este evident în procesul de recuperare economico-socială post Covid19. El a fost reconfirmat atât de noua Strategie Industrială a UE (mai 2021), cât și de recent publicatul Tablou Regional privind Inovarea (iunie 2021). Astfel, conform SIUE, promovarea măsurilor de susținere a ecosistemului industrial în vederea

tranziției către i4.0, cu accent pus pe IMM-uri, ar trebui să fie o prioritate în regiunile mai puțin dezvoltate, mai ales atunci când nevoia este una evidentă, iar modelul de operaționalizare este unul viabil. Trebuie menționat faptul că România, deși este cel mai slab actor din categoria inovatorilor emergenți, a înregistrat, conform RIS 2021, o creștere în ceea ce privește IMM-urile inovatoare angajate în colaborări cu actori terți. Totuși, fără un sprijin instituțional concret și predictibil, astfel de trenduri pozitive nu vor accelera, deoarece RO are un procent foarte ridicat de IMM-uri non-inovatoare cu potențial de inovare, dar nefructificat sau care nu sunt dispuse să inoveze (peste 85%).

În acest context, *OS a (iii)*, va contribui la angajamentul asumat de statele membre SUERD în formatul *Joint Statement of the Ministers responsible for the implementation of the EUSDR (56)*. Implicarea structurilor de guvernare SUERD și a altor actori regionali (e.g. DSP, SUERD PNC, PTD PNC) în procesul de programare s-a dovedit a fi un exercițiu folositor. Astfel, toate provocările identificate de analizele elaborate la nivel de program, precum *RIS3*, sunt coerente și în conformitate cu planul de acțiune SUERD.

Misiunea PA8, aceea de a susține competitivitatea IMM-urilor, precum și obiectivele, acțiunile și țintele sale, oferă instrumentele necesare prin care intervențiile implementate la nivel POR V își pot găsi complementaritate la nivelul altor instrumente de finanțare.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Structurile de sprijin a afacerilor sunt finanțate prin grant, scopul fiind de a sprijini IMM-urile și nu de a genera venituri. Intervențiile nu asigură profitabilitatea necesară rambursării.

IMM-urile care realizează produse cu valoare adăugată mică sau medie sunt finanțate prin grant deoarece nu generează venituri suficiente, nu au suficiente resurse (colaterale) sau sunt IMM noi. Scopul este de a crește robustețea și reziliența lor pentru a putea ulterior să se finanțeze prin IF.

Pentru IMM-urile pentru care s-a înregistrat un eșec marcant al pieței în ceea ce privește finanțarea sau pentru companiile tinere inovative și care utilizează tehnologii noi, care au potențial de creștere și expunere internațională și care au capacitatea de a deveni întreprinderi cu creștere mare, sunt propuse IF de tip equity:

- **Instrumentul de capital de risc de accelerare a afacerilor** (acceleratoare și fonduri seed), care va furniza servicii de mentorat și investiții pre-seed și seed pentru IMM-uri în fază incipientă de dezvoltare.

- **Instrumentul de venture capital** care este dedicat IMM-urilor cu potențial de creștere sau care au crescut rapid și sunt gata să se extindă.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	260,00	767,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	245,00	717,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO03	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin instrumente financiare	întreprinderi	15,00	50,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO05	Întreprinderi nou înființate care beneficiază de sprijin	întreprinderi	150,00	400,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO15	Capacități create pentru pepinierele de afaceri	întreprinderi	0,00	80,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR01	Locuri de muncă create în entitățile care beneficiază de sprijin	ENI anual	0,00	2021-2029	607,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR03	Întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) care introduc inovații în materie de produse sau procese	întreprinderi	0,00	2021-2029	40,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR17	Întreprinderi noi aflate încă pe piață	întreprinderi	0,00	2021-2029	240,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR18	IMM-uri care utilizează servicii ale unor pepiniere de afaceri după crearea pepinierele	întreprinderi/an	0,00	2021-2029	56,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR25	IMM-uri cu o valoare adăugată mai mare per angajat	întreprinderi	0,00	2021-2029	38,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	020. Infrastructuri comerciale pentru IMM-uri (inclusiv parcuri și situri industriale)	10.200.000,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	021. Dezvoltarea comercială și internaționalizarea IMM-urilor, inclusiv investiții productive	58.931.521,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	024. Servicii avansate de sprijin pentru IMM-uri și grupuri de IMM-uri (inclusiv servicii de gestionare, comercializare și proiectare)	27.200.000,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	025. Incubatoare, sprijin pentru societățile spin off și spin-out și pentru start-up-uri	17.000.000,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	029. Procese de cercetare și inovare, transfer de tehnologie și cooperare între întreprinderi, centre de cercetare și universități, cu accent pe economia cu emisii reduse de dioxid de carbon, pe reziliență și pe adaptarea la schimbările climatice	13.812.500,00
1	RSO1.3	Total			127.144.021,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	93.144.021,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	02. Sprijin prin instrumente financiare: capital sau cvasi-capital	34.000.000,00
1	RSO1.3	Total			127.144.021,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	127.144.021,00

1	RSO1.3	Total			127.144.021,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	127.144.021,00
1	RSO1.3	Total			127.144.021,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Politica de dezvoltare regională a creat oportunitatea unei utilizări mai eficiente a potențialului intern al Regiunii Vest prin identificarea și sprijinirea domeniilor de specializare inteligentă. A patra și a cincea revoluție industrială, dar și impulsul la nivelul UE pentru un viitor verde și digital, necesită o forță de muncă înalt calificată. Lanțurile valorice sunt într-un proces de schimbare. Combinația dintre ritmul rapid al progresului tehnologic și competiția globală implică faptul că autoritățile, întreprinderile, universitățile și cetățenii trebuie să se adapteze rapid pentru a valorifica potențialele beneficii și pentru a nu rămâne în urmă. Mai mult, având în vedere schimbările masive pe care inovarea, tehnologizarea și digitalizarea le aduc mediului de afaceri, Regiunea Vest are nevoie de investiții care să conducă la creșterea spiritului antreprenorial, dobândirea de competențe de management inovative sau adoptarea de tehnologii moderne. Trebuie avute în vedere și competențele digitale, în special cele avansate, necesare pentru dezvoltarea de tehnologii de vârf, în cooperare cu industriile relevante, de ex. calcul de înaltă performanță, inteligență artificială, internetul obiectelor, blockchain și securitate cibernetică.

În acord cu direcțiile din cadrul Comunicării CE 274/2020, locurile de muncă ale viitorului necesită competențe adaptate dublei tranziții verde și digitale. Tranziția verde necesită investiții în competențele oamenilor, pentru a spori numărul profesioniștilor care dezvoltă și stăpânesc tehnologii ecologice, inclusiv digitale, care dezvoltă produse, servicii și modele de afaceri ecologice, care creează soluții inovatoare inspirate din natură și care contribuie la reducerea la minim a amprentei de mediu a activităților umane.

De asemenea, pentru a crește capacitatea de inovare a regiunii, într-o abordare integrată care să vizeze ecosistemul regional de inovare a fost identificată nevoia dezvoltării unei Agenții Regionale de Inovare (ARI). Aceasta va constitui un catalizator regional al inovării, în domeniile de specializare inteligentă identificate în RIS3.

Ca policy maker, ARI va juca un rol esențial în reducerea decalajului de inovare la nivelul Regiunii Vest prin dezvoltarea și susținerea ecosistemului de inovare, creșterea capacității instituționale a actorilor de helix cvadruplu și stimularea transferului de cunoștințe între aceștia. ARI își va concentra atenția pe încurajarea inițiativelor de business în conformitate cu cerințele pieței, atât prin acțiuni de internaționalizare a IMM-urilor, facilitare a accesului la finanțare, rețele de cunoaștere și lanțuri valorice, cât și prin măsuri de consolidare a capacităților organizaționale pentru firmele care implementează proiecte fundamentate tehnologic. Prin urmare, se va accelera schimbul de informații și transferul de cunoștințe organizaționale necesare inovării, în special în cele 6 sectoare de specializare inteligentă. De asemenea, ARI va avea în portofoliu atât elaborarea, implementarea și monitorizarea RIS3, cât și a Agendei de Inovare Regională. Astfel, ARI va ajuta Regiunea Vest să dezvolte un ecosistem de inovare robust și funcțional, în beneficiul actorilor regionali.

Tipuri de acțiuni:

A. Îmbunătățirea competențelor în domeniile de specializare inteligentă, ca instrument de sprijinire a procesului de difuzare a inovării și de

comercializare a tehnologiei, având în vedere tipologii de abilități cum ar fi:

-**Abilități tehnice:** necesare pentru rezolvarea problemelor inovative, proiectarea, operarea, îmbunătățirea și întreținerea utilajelor și a structurilor care încorporează noi tehnologii digitale avansate, abilități profesionale de IT;

-**Abilități de management inovativ:** legate de planificarea afacerii în contextul i4.0 și i5.0, respectarea reglementărilor și controlul calității, planificarea resurselor umane și alocării eficiente a resurselor în activități inovative;

-**Abilități creative:** utile pentru activități de inovare, în crearea de produse noi cu valoare adăugată, în a experimenta în afara normelor convenționale și a transforma diverse probleme sociale și economice în oportunități antreprenoriale;

-**Abilități antreprenoriale pentru firme inovatoare, în special în sectorul high-tech:** specifice pentru companii noi, cum ar fi crearea unui plan de afaceri sustenabil, acceptarea și gestionarea riscurilor, gândirea strategică, capacitatea de a crea rețele noi, capacitatea de a face față provocărilor și cerințelor noi legate de tranziția către i4.0 și i5.0;

-**Abilități ecologice (green):** specifice pentru a genera sau modifica produse, servicii și procese în conformitate cu principiile economiei circulare e.g. reciclare, reutilizare, reprelucrare, și a nevoii de adaptare continuă la schimbările climatice, respectiv a reglementărilor privind schimbările climatice

Ca exemple, se vor sprijini activități care urmăresc îmbunătățirea competențelor specifice în cele 6 domenii de specializare inteligentă, doar în legătură cu procesele antreprenoriale de inovare avansată, disruptivă, tranziția industrială către i4.0 și i5.0 e.g. management de inovare, management tehnologic, competențe privind economia circulară, etc. De asemenea, se poate avea în vedere îmbunătățirea competențelor digitale e.g. robotică, mecatronică, nanotehnologii e.g. conductori, calcul de înaltă performanță, AI, IoT, 3D, realitate augmentată, blockchain și securitate cibernetică.

B. Operaționalizarea Agenției Regionale de Inovare prin sprijinirea unor activități specifice, cum ar fi:

·Organizarea întâlnirilor de descoperire antreprenorială;

·Realizarea Agendei Regionale de Inovare;

Monitorizarea și evaluarea politicilor regionale de inovare;

·Elaborarea, evaluarea, implementarea și monitorizarea RIS3;

·Efectuarea unei analize teritoriale a ecosistemului de inovare;

·Promovarea difuzării, comunicării și exploatării pe scară largă a rezultatelor și oportunităților generate de ecosistemul regional de inovare;

- Facilitarea schimbului de cunoștințe, consolidarea capacităților organizaționale și tehnologice a entităților de CDI;
- Inventarierea și promovarea nevoilor și oportunităților din domeniul competențelor legate de inovare;
- Alcătuirea unui portofoliu de experți tematici capabili să ofere sprijin procesului de generare, selectare sau implementare de proiecte inovatoare la nivel regional, de ex. vouchere de inovare;
- Furnizarea de servicii suport și de consultanță pentru inovare;
- Dezvoltarea conceptuală a celor 4 Centre de Creativitate și Inovare, incluzând raportarea lor operațională la ARI Vest, cu sprijinul EC, JRC, Innovate UK sau a altor entități de CDI din Europa **(57)**, experimentarea și adaptarea unor modele deja testate precum *on campus - off campus* **(58)**.

Scopul Agendei Regionale de Inovare este acela de a contura ARI Vest la nivelul ecosistemului regional de inovare sub forma unui actor generator de politici și a unui hub regional capabil să conecteze diferite niveluri și ecosisteme de inovare, regionale, naționale și europene.

Prin măsurile propuse se are în vedere dezvoltarea unor rețele intersectoriale între membrii ecosistemului regional de inovare bazate pe cooperare, transfer de cunoștințe și creșterea competențelor, concentrându-se pe promovarea inovării, în special tehnică / tehnologică, inclusiv inovarea socială și eco-inovarea.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Forma de sprijin va fi grantul nerambursabil, cu respectarea regulilor de ajutor de stat și ajutorului de minimis, iar investițiile sunt complementare intervențiilor propuse a se finanța prin POCIDIF, POTJ și POEO.

Prin **POCIDIF** se propune formarea și perfecționarea profesională a resurselor umane implicate în activități de CDI din cadrul infrastructurilor de CDI sprijinite, precum și sprijinirea capacității administrative a actorilor implicați în MDA **(59)** (așa cum rezultă din Metodologia de desfășurare a procesului de descoperire antreprenorială la nivel național).

În cazul în care investiții în calificarea, instruirea și reinserția pe piața muncii a resurselor umane din zona de program vizată, va fi indentificată ca prioritate prin **POTJ**, se va asigura complementaritatea cu POR V.

POEO va acorda sprijin pentru adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic, creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Grupurile țintă ale acțiunilor finanțate pot fi atât persoane, cât și organizații care vor fi implicate sau afectate pozitiv de acțiunile propuse. Acestea ar trebui încurajate să adopte soluții care să ducă la un ecosistem de inovare îmbunătățit. Mai concret, grupul-țintă include atât actorii publici, cât și cei privați ai sistemului de inovare, precum IMM-urile și angajații acestora, organizațiile de tip cluster, autoritățile publice, intermediari, organizațiile de educație și formare, instituțiile de cercetare private și publice, inclusiv ARI și cele 4 CCI.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Activitățile sprijinite în cadrul acestui OS vizează creșterea competențelor tehnice, creative, de management, antreprenoriale, inovative, ecologice etc., specifice domeniilor de specializare inteligentă, pentru angajații din cadrul IMM-urilor. Cursurile de formare a resursei umane vor fi contractate de la prestatori externi, prin urmare aspectele cu privire la accesibilitatea fizică a spațiului construit nu au relevanță pentru acest tip de acțiune, nefiind sprijinită componenta de infrastructură.

Beneficiarii vor acorda acces nediscriminatoriu la activitățile de formare oferite și vor detalia, la modul concret, criteriile avute în vedere pentru selectarea angajaților care vor beneficia de cursuri de instruire (de ex. nevoia de specializare raportată la activitatea desfășurată în cadrul societății) va justifica și faptul că procesul de selecție respectă principiile egalității de gen, de șanse, nediscriminării și incluziunii sociale.

Respectarea legislației naționale și comunitare aplicabilă în domeniul egalității de șanse și nediscriminării reprezintă un criteriu de eligibilitate pe care solicitanții și beneficiarii de finanțare trebuie să îl îndeplinească atât la depunerea proiectului, cât și în etapa de implementare și monitorizare a contractului de finanțare.

Solicitantul de finanțare își asumă respectarea cerințelor legale obligatorii printr-o declarație pe propria răspundere, care ulterior se va anexa la contractul de finanțare.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Obiectivul specific nu prevede utilizarea instrumentelor teritoriale. Pentru a crește eficiența sprijinului pentru dezvoltarea instituțională la nivel regional, ARI a fost selectată ca operațiune de importanță strategică care urmează a fi finanțat într-un apel necompetitiv.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Județele Regiunii Vest sunt definite de particularități economice și sociale specifice cât și potențialuri de convergență economică diferite. De asemenea,

gradul de conexiune cu piața de muncă europeană variază. Astfel, în timp ce câteva zone s-au industrializat, în general în jurul marilor orașe, majoritatea au încă probleme în a se adapta la tranziția către i4.0 și în a-și dezvolta competențele necesare în domeniile de specializare identificate la nivel regional. Genul acesta de clivaje, dezvoltate vs. nedezvoltate, integrate vs. izolate, urbane vs. periferice, industrializate vs neindustrializate (sau dezindustrializate) pot fi atenuate prin implementarea proceselor i4.0, inclusiv dezvoltarea de competențe și abilități profesionale, în conformitate cu cele 6 domenii de specializare inteligentă identificate la nivelul Regiunii Vest. În cadrul acestui obiectiv specific, intervențiile viitoare vor putea, în condițiile date, să-și demonstreze capacitatea de a acționa precum un catalizator regional privind creșterea nivelului de competențe ale angajaților prin valorificarea experiențelor și realizărilor tematice (e.g. proiecte precum InnoSchool, Digitrans, NewGenerationSkills, eDigiStars) curente sau din trecut. *O.S. a(iv)* înțelege necesitatea de a sprijini transferul regional de competențe pentru specializarea inteligentă, armonizarea intervențiilor la nivel antreprenorial și testarea tehnologiilor i4.0 pentru a restabili sau a câștiga competitivitate atât la nivel regional, cât și la nivel european. Acest lucru necesită o cooperare mai strânsă în cadrul domeniilor de intervenție S3 și al politicilor, cu accent special pe IMM-uri, tranziția industrială și a competențelor profesionale conexe.

În acest context, *O.S. a(iv)* POR Vest este aliniat cu OS 1.2 al PTD 2021-2027 dar și cu misiunea și obiectivele specifice AP7 SUERD, în special *To revert brain drain and foster brain circulation* și *To further implement Smart Specialization Strategies in all Danube countries* sau ale AP8 i.e. *To improve digital skills of entrepreneurs* sau *To improve know-how transfer about Digital Innovations to local small and medium-sized enterprises (SME)* (60).

Programul va avea în vedere și oportunitățile de cooperare cu programele Interreg din regiune, precum RO-HU CBC, RO-SRB CBC sau conexe, precum HUSKROUA

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru activitățile finanțate prin OS a (iv) nu vor fi utilizate IF. Motivele sunt legate de faptul că prin acest obiectiv specific este sprijinită dezvoltarea competențelor inovatoare pentru angajați, necesare pentru transformarea regiunii într-o regiune competitivă, cu un nivel ridicat de CDI și digitalizare.

Tipurile de abilități care trebuie dezvoltate sunt de natură orizontală și este puțin probabil că antreprenorii vor dori să investească fonduri substanțiale pentru astfel de competențe care nu au un impact imediat și direct, reflectat în rezultatele financiare ale IMM, cu toate că ele sunt absolut necesare pentru dezvoltarea pe criterii de performanță a întreprinderilor. Prin urmare este necesară organizarea și finanțarea prin granturi a unor astfel de acțiuni, deoarece chiar în situația în care s-ar percepe taxe pentru cursuri, veniturile generate ar fi insuficiente pentru rambursarea IF.

Organizarea și finanțarea prin granturi a unor astfel de acțiuni este necesară pentru a consolida capacitatea IMM-urilor ca pe viitor să poată gestiona astfel de investiții cu ajutorul IF.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO16	Participarea părților interesate instituționale la procese de descoperire antreprenorială	participarea părților interesate instituționale	60,00	600,00
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO101	IMM-uri care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat	întreprinderi	87,00	870,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR98	Angajați din IMM-uri care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat (pe tip de competențe: tehnice, de management, de antreprenariat, ecologice, altele)	participanți	0,00	2021-2029	2.600,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RSR01	Contribuții la elaborarea Agendei Regionale de Inovare	Contribuții	0,00	2021-2029	100,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	023. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială, antreprenariat și adaptabilitatea întreprinderilor la schimbare	7.750.000,00
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	170. Îmbunătățirea capacității autorităților responsabile cu programele și a organismelor implicate în execuția fondurilor	2.550.000,00

1	RSO1.4	Total			10.300.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	10.300.000,00
1	RSO1.4	Total			10.300.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	10.300.000,00
1	RSO1.4	Total			10.300.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	10.300.000,00
1	RSO1.4	Total			10.300.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1. Prioritate: 2. O regiune cu orașe Smart și o administrație digitalizată

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Indicele DESI plasează RO pe locul 27 în UE la capitolul digitalizare, cu un scor de 32,9 față de 50,7 media UE **(61)**. De exemplu, patru regiuni din RO, printre care și Regiunea Vest, se află pe ultimul loc conform indicatorului “*Servicii Publice Digitale*”, de ex. ponderea adulților care folosesc serviciile de e-guvernare este sub 10%.

Principala problemă care definește situația privind e-guvernarea la nivel național, dar și regional este reprezentată de insuficienta dezvoltare a serviciilor publice electronice (e-servicii). Există un număr mic de e-servicii publice care depășesc nivelul 2 de sofisticare digitală (interacțiunea cu cetățeanul se face într-un singur sens, de exemplu, descărcarea formularelor electronice) **(62)**.

Astfel, în Regiunea Vest un număr de 40 localități urbane, (95% din total) și 107 localități rurale (38%) sunt înregistrate pe la Punctul de Contact Unic electronic (PCU). Dintre acestea, un număr restrâns de localități au dezvoltat efectiv servicii digitale pentru cetățeni care depășesc nivelul 2 de sofisticare digitală (Ineu, Grădinari, Reșița, Lugoj și Timișoara). Celelalte localități înrolate permit doar descărcarea unor documente fără a fi în format editabil. În schimb, pe platforma *Ghișeul.ro* sunt înrolate doar 52 de instituții ale administrației publice. Cel mai mare grad de înrolare este al localităților din Hunedoara (86%; 12 orașe). Caraș-Severin se plasează pe locul II (63%; 6 orașe), fiind urmat de Arad (60%; 6 orașe) și Timiș (50%; 5 orașe).

Conectarea virtuală a întreprinderilor cu administrația publică și cu alți furnizori de servicii publice, este evaluată de întreprinderi ca fiind moderată, iar cel mai mare grad de digitalizare este atribuit depunerii de declarații. Totuși, aceasta nu poate fi considerată 100% o interacțiune digitală, având în vedere faptul că declarațiile sunt transmise de obicei pe e-mail și mai puțin prin platforme integrate la nivelul administrațiilor locale.

Studiul *E-guvernarea în municipiile României* realizează o analiză orizontală a implementării platformelor web de livrare a serviciilor publice electronice în toate cele 320 de orașe **(63)**. Doar 5 orașe din țară au primit calificativul *foarte bine* pentru nivelul de dezvoltare al e-guvernării, printre care se află Timișoara și Hunedoara din Regiunea Vest. Din punctul de vedere al nivelului de dezvoltare a e-guvernării în orașele din Regiunea Vest, studiul clasifică cele 42 orașe din regiune astfel: *foarte bine*, 2 orașe: Timișoara și Hunedoara, *bine*: 8 orașe, *satisfăcător*: 19 orașe, *slab*: 7 orașe, *foarte slab*: 6 orașe. Situația nivelului de dezvoltare a e-guvernării arată că 3 județe din Regiunea Vest au calificativ satisfăcător: TM, AR, HD, iar CS are calificativ foarte slab.

Dezvoltarea durabilă și reziliența sunt obiective ale orașelor inteligente, răspunzând astfel noului cadru pentru dezvoltare durabilă reprezentat de Agenda 2030, Obiectivul 11, care își propune ca orașele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile. Orașele inteligente sunt parte importantă a tranziției către

o Europă digitală.

Obiectivul principal al unui proiect de tipul „Smart city” este de a susține dezvoltarea durabilă a orașului și de a îmbunătăți calitatea vieții locuitorilor, prin propunerea unor soluții inovative, adaptate specificului local, bazate pe tehnologia informației.

În anul 2017, ARSC **(64)** a lansat programul pilot Harta Proiectelor Smart City **(65)**, prin care se prezintă stadiul de implementare a acestora. În regiune, erau în implementare sau deja funcționale 58 de proiecte ”smart”. Dintre acestea, 45% sunt localizate în județul Timiș, 30% în județul Hunedoara, 20,5% în județul Arad și 4,5% în județul Caraș-Severin, în principal doar în municipiile reședință de județ. Analiza proiectelor relevă fragmentarea acestora și lipsa unui concept integrat. Astfel, impactul asupra procesului de transformare a orașelor în ”smart cities” a rămas limitat.

Statisticile realizate la nivel național de Vegacomp **(66)**, pe o perioadă de 4 ani consecutivi, începând cu 2018, arată faptul că investițiile în acest domeniu la nivel național au crescut constant. Astfel, din totalul de 124 de orașe de la nivel național cu proiecte smart în anul 2021, orașele Arad și Timișoara ocupă locurile 6 și 8, cu 29 respectiv 26 proiecte smart. Municipiile Deva și Reșița se poziționează pe locurile 11, respectiv 17 în clasamentul național, iar Municipiul Hunedoara ocupă locul 10.

O măsură de certificare a transformării orașelor în smart city este **standardul ISO 37120**, care reprezintă primul standard internațional cu indicatori necesari certificării serviciilor urbane și de calitate a vieții. Nu există în nicio localitate din Regiunea Vest instrumente și metodologii de raportare la acest standard.

În mod evident standardizarea influențează pozitiv dezvoltarea orașelor inteligente, în măsura în care, sub rezerva aplicării standardelor internaționale, autoritățile pot elabora proiecte smart de o înaltă calitate. Prin raportarea la standardele, programele sau inițiativele de succes ale UE se poate asigura caracterul inovativ și transformator al soluțiilor de digitalizare propuse de administrațiile publice locale și regionale (CONCERTO, CIVITAS, Horizon2020, Eurocities, Convent of Mayors for Climate and Energy, 100 Resilient Cities, European Inovation Partnership on Smart City and Communities, European Energy Award).

Intervențiile de tip smart-city sprijinite vor avea următoarele caracteristici:

- Implementează elemente inovative, respectiv noi funcționalități digitale care conduc la realizarea și transformarea eficientă, accesibilă și la un cost redus a serviciilor, produselor și proceselor publice în beneficiul cetățenilor și întreprinderilor;
- Sunt destinate cetățenilor și întreprinderilor;
- Sunt integrabile, respectiv asigură interoperabilitatea cu alte soluții ale administrațiilor locale, regionale sau ale terților;
- Sunt scalabile, transparente și pot fi replicate în alte administrații;
- Dotările și infrastructura vor fi finanțate într-un procent redus și limitat și vor fi strict necesare funcționalizării investiției.

Toate aceste intervenții vor genera date care pot fi folosite pentru a ajusta intervențiile curente sau a le proiecta pe cele viitoare conform tendințelor din

domeniul smart city.

Tipurile de acțiuni:

A.Digitalizarea administrației publice: dezvoltarea de platforme cu funcții și servicii digitale oferite de instituții publice, plecând de la nevoile și în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor, realizate în proiecte integrate la nivel regional/județean. Activitățile vor fi avute în vedere pentru finanțare etapizat și granulat, în funcție de dimensiunea și tipologia localității urbane, fiind încurajate parteneriatele.

Resursele financiare vor fi direcționate atât către intervenții care vizează creșterea sferei de date disponibile în formă digitală, cât și către proiecte care vizează crearea de noi servicii publice furnizate prin mijloace electronice către cetățeni și agenți economici.

B.Aplicații de tip *Smart City* de tipul: Smart People, Smart Environment, Smart Economy, Smart Governance, Smart Mobility și Smart Living. Aplicațiile vor fi noi și pot fi implementate sub forma unor proiecte-pilot în localitățile solicitante, care ulterior vor fi replicate și adaptate particularităților locale. Componenta hard care poate însoți sistemul pentru care se solicită finanțare va trebui să fie parte integrantă a acestuia.

Intervențiile vor include dezvoltarea și implementarea unor soluții bazate pe inteligență artificială. E-serviciile dezvoltate vor îndeplini standardele Directivei (EU) 2016/2102.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Forma de sprijin în cazul acestor acțiuni va fi grantul nerambursabil, există complementaritate cu POCIDIF, POTJ, PNS și PNRR.

Prin **POCIDIF** sunt vizate investiții în creșterea nivelului de interoperabilitate al sistemelor informatice din administrația publică centrală.

În cazul în care investiții în digitalizarea serviciilor administrațiilor publice din zona de program vizată, vor fi indentificate ca priorități prin **POTJ**, se va asigura complementaritatea cu POR Vest.

PNS va sprijini înființarea/adaptarea unui sistem de informare, inovare și consultanță în agricultură (AKIS), precum și susținerea acțiunilor de tip „smart villages” prin LEADER (67).

PNRR în pilonul 2, componenta 7, va avea în vedere acțiuni referitoare la creșterea interoperabilității serviciilor publice centrale digitale: sistemul de colectare a taxelor fiscale și vamale; sisteme aferente domeniilor de muncă, protecție socială, pensii, sănătate, mediu, justiție, administrație agricolă, cultură; competențe digitale pentru funcția publică. De asemenea, pilonul 4, componenta 10 își propune operaționalizarea unor sisteme de Smart City / Smart Village.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Populația din mediul urban și zona urbană funcțională (definite în SIDU), populația regiunii, agenții economici, angajații administrațiilor publice.

Fiecare instituție care oferă un serviciu public trebuie să identifice și să satisfacă nevoile cetățenilor și mediului de afaceri, într-o abordare integrată, care presupune interoperabilitatea serviciilor publice digitale. Scopul final este furnizarea unor e-servicii de calitate care să conducă la o implicare activă în managementul local al comunităților: depunere documente / cereri online și primirea soluționării lor în mod automat, plata de impozite, taxe și amenzi online pe website-ul instituției, verificarea on-line a statusului documentelor depuse la instituție, acces rapid la informații de interes public, colectarea și procesarea de date, procese legislative transparente în interesul cetățenilor și al mediului de afaceri.

Pentru crearea unor proiecte de tip ”smart city” administrația locală trebuie să-și definească o viziune asupra localității, într-un document de sine stătător sau în strategia de dezvoltare a localității, pentru a reprojeta spațiul urban și a integra noile tehnologii.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Intervențiile sprijinite în cadrul acestui obiectiv specific vizează cu precădere componenta ”soft” a digitalizării serviciilor publice în folosul cetățenilor și a mediului de afaceri. Componenta ”hard” se poate finanța într-un procent limitat, în strânsă legătură cu activitățile ”soft” și nu include investiții în clădiri. Prin urmare, aspectele cu privire la accesibilitatea fizică a spațiului construit nu au relevanță pentru acest tip de acțiune.

Prin activitățile propuse se va avea în vedere achiziția de soft/servicii ICT pentru digitalizarea interacțiunii dintre autoritățile/instituțiile publice locale, cetățeni și mediul de afaceri. Prin urmare, beneficiarii sunt obligați să ia măsuri de adaptare a mediului informațional și comunicațional la nevoile persoanelor cu diferite dizabilități (deficiențele fizice, senzoriale, psihice etc.) și vor detalia la modul concret măsurile întreprinse în acest sens (de exemplu, includerea în caietele de sarcini a unor cerințe specifice de adaptare a aplicațiilor informatice implementate la nevoile persoanelor cu dizabilități). Proiectele care vizează crearea de platforme web și aplicații mobile de către autorități și instituții publice trebuie să respecte Ordonanța de Urgență nr. 112/2018 privind transpunerea Directivei (UE) 2016/2102 a Parlamentului European și a Consiliului.

Tipurile de acțiuni propuse au ca scop transformarea administrațiilor și instituțiilor publice în instituții deschise, eficiente, transparente și favorabile incluziunii, pentru toți utilizatorii, care să corespundă nevoilor și cerințelor cetățenilor și ale întreprinderilor.

Pentru a stimula inovarea digitală și pentru a asigura accesul liber, direct și complet la activitatea publică, se recomandă ca soluțiile digitale dezvoltate sau contractate de către organismele publice să fie implementate în concordanță cu prevederile Directivei (UE) 2019/1024 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public.

Acest lucru presupune punerea la dispoziție a datelor, cu respectarea principiilor GDPR, în format deschis, pentru a putea fi liber utilizate, reutilizate și partajate de oricine în orice scop, inclusiv prin intermediul aplicațiilor de inteligență artificială, acolo unde este cazul.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Nu sunt avute în vedere instrumente teritoriale.

Se intenționează realizarea unei analize integrate la nivel regional și crearea unei platforme comune în cadrul căreia să fie integrate aplicații care adresează direct nevoile cetățenilor și a mediului de afaceri, în funcție de strategiile proprii ale UAT-urilor.

Având în vedere că stadiul de elaborare SIDU este mai avansat raportat la cel de elaborare a strategiilor Smart City, datorită caracterului de noutate al acestui din urmă domeniu și a lipsei de experți în domeniul din cadrul UAT-urilor, precum și datorită faptului că în cadrul POR V se apreciază că un procent important este alocat SUD (aproape 50%), nu se intenționează integrarea Smart City în abordarea SUD, având în vedere încurajarea parteneriatelor și alocarea limitată raportat la celelalte domenii. Fragmentarea alocării pe localități urbane ar reduce impactul regional al investițiilor sprijinite.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Prin AP2 și obiectivul specific selectat, programul poate aduce o contribuție directă la acțiunile AP 7 a SUERD, prin susținerea, de exemplu, a tranziției către o societate bazată pe cunoaștere și efortul comun de a transforma zona Dunării într-o regiune inteligentă și în folosul cetățenilor (acțiunea 6 AP7). De asemenea, POR Vest este aliniat eforturilor de a răspunde provocărilor identificate de AP 11 SUERD, *Securitate, acțiunea 5: Setting up a structure of Danube River Forum*, prin considerarea capacității și securității structurilor administrative locale și regionale în procesul de digitalizare, cooperare internațională și tranziție către formatul orașelor inteligente.

Experiența Regiunii V în programele transfrontaliere este una bogată prin prisma implicării beneficiarilor din această zonă în programe precum RO-HU CBC și RO-SRB CBC. Această experiență este deja capitalizată. De exemplu, nevoia de a face pasul dinspre digitizare spre digitalizare și de a asigura un ecosistem administrativ predictibil, transparent și responsabil pentru cetățeni și întreprinzători este una specifică atât orașelor și localităților Regiunii Vest, cât și zonelor de graniță din SRB și UNG care fac parte din programele amintite mai sus. Astfel, POR V poate participa în mod activ, prin viitoarele scheme de finanțare, la crearea unor zone administrative moderne și funcționale la nivel de transfrontalier, conducând astfel la reducerea barierelor administrative pentru locuitorii din zonele de graniță de la vestul României. ISO 1, selectat în cadrul RO-HU CBC și RO-SRB CBC raportat la care P2, OS a(ii) al POR V poate identifica, în anumită măsură, elemente comune, acționând ca un catalizator în acest sens.

În plus, Prioritatea 2 a POR V este congruentă cu PA1, dar și ISO 1 ale PTD, ambele fiind axate pe elemente cheie precum digitalizare, guvernare transparentă și în folosul cetățeanului sau planificare spațială. Astfel, se crează premisele unei colaborări complementare la nivel transnațional, în conformitate cu nevoile spațiului dunărean.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru activitățile finanțate prin OS a (ii) nu vor fi utilizate instrumente financiare. Decizia a fost luată deoarece pentru utilizarea platformei cu servicii și aplicații digitale oferite de către administrațiile publice locale cetățenilor și întreprinderilor nu se vor percepe taxe sau chiar în cazul unor taxe pentru servicii complexe, sumele colectate nu vor putea genera un profit suficient pentru rambursarea sumelor furnizate prin intermediul unui instrument financiar. Situația este similară pentru aplicațiile de tip Smart City pentru care, chiar dacă ar putea fi percepute anumite taxe sau abonamente, sumele colectate vor fi utilizate doar pentru asigurarea mentenanței fiecărei platforme, deci nu pot genera suficiente venituri pentru a rambursa fondurile primite printr-un instrument financiar.

Aceste proiecte vor fi în principal de natură socială și vor fi implementate în mare parte de entități publice în beneficiul întregii populații a regiunii.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
2	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO14	Instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale	instituții publice	0,00	22,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
2	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR11	Utilizatori de servicii și produse și procese digitale publice noi și optimizate	utilizatori/an	0,00	2021-2029	320.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
2	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	016. Soluții TIC, servicii electronice și aplicații guvernamentale	23.300.000,00
2	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	017. Soluții TIC, servicii electronice și aplicații guvernamentale care respectă criteriile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră sau criteriile de eficiență energetică	5.700.000,00
2	RSO1.2	Total			29.000.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
2	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	29.000.000,00
2	RSO1.2	Total			29.000.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
2	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	29.000.000,00
2	RSO1.2	Total			29.000.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
2	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	29.000.000,00
2	RSO1.2	Total			29.000.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1. Prioritate: 3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

În 2019 în regiune existau 845.243 locuințe, 63% fiind în mediul urban (locul II în RO). Dintre acestea, 1,8% sunt în proprietate publică și 98,2% în proprietate privată. Din totalul locuințelor, 345.884 sunt situate în blocuri de apartamente urbane **(68)**. Au fost inventariate 7.096 blocuri de locuințe multifamiliale, aproape 50% în municipiile reședință de județ. În mediul urban predomină blocurile cu P+4E, care reprezintă cca. 74% din totalul blocurilor de locuințe **(69)**. Un număr de 662 de blocuri (9%) au un regim de înălțime mai mare decât P+4E, majoritatea fiind amplasate în municipiile reședință de județ, respectiv 491 blocuri. Blocurile de locuințe cu regim de înălțime mai mic decât P+4E, inventariate în regiune, sunt în număr de 1.184 (17%). Ele sunt mai numeroase, de obicei, în localități urbane mici, fiind legate de industriile dominante din trecut.

Majoritatea locuințelor colective sunt construite anterior anului 2000 (peste 90% din numărul total), au suferit puține lucrări de investiții și se caracterizează prin confort și eficiență energetică scăzută, în raport cu standardele actuale **(70)**, existând astfel un potențial mare de reducere a consumului de energie. Din datele POR 2014-2020, blocurile de locuințe din Regiunea Vest depuse pentru finanțare înregistrau, înainte de intervenție, un consum final specific de energie cuprins între 200 kWh/m²an și peste 500 kWh/m²an, ceea ce corespunde claselor energetice C, D și E.

Totodată, în locuințele colective, locuiesc deopotrivă locatari cu venituri medii sau peste medie și locatari cu venituri mici, care întâmpină dificultăți în acoperirea cheltuielilor cu serviciile energetice. Numărul blocurilor de locuințe pentru care UAT-urile au indicat faptul că predomină locatari cu venituri reduse este de 1.574, ceea ce reprezintă 22% din numărul total de blocuri de locuințe la nivel regional, fiind concentrate în proporție covârșitoare în județul HD (1.280 de blocuri). Practic, în județul HD, în 50% din blocurile de locuințe raportate de autoritatea locală, predomină proprietari cu venituri reduse.

În total, la nivel de regiune, conform datelor disponibile de la nivelul UAT-urilor, au fost reabilitate termic 793 blocuri, din diferite surse de finanțare, reprezentând 11,17% din totalul blocurilor. Prin POR 2014-2020 s-au reabilitat termic sau se vor reabilita până în anul 2023, un număr de 224 de blocuri.

Conform studiului desfășurat cu privire la inventarul clădirilor rezidențiale, din datele completate de către UAT-uri, a reieșit o nevoie de finanțare a 1.311 blocuri, din care 1.194 cu regim de înălțime mai mic sau egal cu P+4E și 117 blocuri cu regim de înălțime mai mare decât P+4E.

Numărul clădirilor din mediul urban deținute de autoritățile publice locale, conform inventarului realizat de ADR Vest, este de 1.936 clădiri **(71)**. Pe județe, cele mai multe se regăsesc în TM - 41%, apoi HD - 28%, AR - 21%, iar cele mai puține se regăsesc în CS - 10%. În funcție de destinația acestora, predomină clădirile cu destinație socială (infrastructură educațională, sanitară, socială) cu o pondere de 73%.

Conform datelor existente la nivelul regiunii, în ultimii 10 ani au fost reabilitate termic 215 clădiri publice urbane aflate în proprietatea UAT-urilor. Prin POR

2014-2020 s-au reabilitat termic sau se vor reabilita până în anul 2023, un număr de 49 de clădiri publice cu o suprafață utilă de 47.885 mp suprafață construită. Consumul mediu anual de energie primară specifică înainte de reabilitarea termică, înregistrat de clădirile publice depuse pentru finanțare prin POR 2014-2020 în Regiunea Vest, a fost de 352 kWh/m²an, cu valori diferite în funcție de destinația clădirii (învățământ, sanitară, administrativă).

Conform studiului desfășurat cu privire la inventarul clădirilor publice, din datele completate de către UAT-urile din mediul urban, a reieșit nevoia de finanțare pentru 423 clădiri publice, din care 284 sunt clădiri cu destinație socială, 46 sunt instituții de cultură, 54 reprezintă sedii administrative ale autorităților/instituțiilor publice locale și 39 reprezintă alte destinații.

Domeniul reabilitării termice a clădirilor a generat un interes crescut în perioada de programare 2014-2020, cu precădere în cazul clădirilor publice. Appetitul pentru accesarea fondurilor în cazul blocurilor de locuințe nu a fost unul ridicat, principalele provocări identificate fiind: lipsa de fonduri pentru acoperirea cofinanțării ridicate, proces complex și birocratic legat de acordul proprietarilor și obligativitatea ca agenții economici localizați în blocuri să asigure 100% din cheltuielile aferente reabilitării, tratarea unor situații particulare precum existența lucrărilor executate în regie proprie etc. Prin urmare, există o nevoie strategică de simplificare a procedurilor de accesare a fondurilor în acest sector (ex. simplificarea evaluării cererilor de finanțare, ajustarea ratei de cofinanțare în funcție de quantumul economiilor de energie și impactul social, implementarea unei scheme de ajutor de minimis pentru agenții economici etc.), concomitent cu o mai bună concentrare a finanțării asupra clădirilor care asigură o reducere a consumului de energie mai mare.

Tipurile de acțiuni:

A. Creșterea eficienței energetice în clădiri rezidențiale și îmbunătățirea calității aerului. Se are în vedere finanțarea clădirilor multifamiliale și vor avea prioritate la finanțare blocurile de locuințe care prin intervențiile realizate vor conduce la atingerea celei mai mari rate de reducere a consumului de energie. Vor fi sprijinite intervențiile care ating cel puțin o economie de energie de 40%, fiind încurajate și intervențiile în urma cărora se realizează o economie de energie de minim 60%, în special la cele cu regim de înălțime >P+4E, în cazul cărora această țintă de economie poate fi atinsă cu costuri unitare rezonabile din punct de vedere economic. Se va urmări atingerea reabilității financiare optime în raport cu economia de energie și reducerea gazelor cu efect de seră.

B. Creșterea eficienței energetice în clădiri publice cu funcțiuni sociale: educaționale, de sănătate, servicii sociale în corelare cu legislația națională în vigoare. Prioritizarea se va realiza în funcție de consumul actual de energie și impactul în termeni de economii de energie obținute după intervenții. Astfel, vor fi sprijinite investiții de tip “deep renovation” - o economie a consumului de energie de minim 60%.

Atât pentru clădirile rezidențiale, cât și pentru clădirile publice vor fi sprijinite integrat activități care vizează:

·îmbunătățirea izolației termice, modernizarea termică a anvelopei clădirii;

·îmbunătățirea sistemului tehnic al clădirii (instalații): ex. achiziția de echipamente de încălzire și răcire eficiente energetic, de panouri solare, sisteme de ventilație, corpuri de iluminat cu LED, senzori de mișcare **(72)**, management energetic al clădirii, în concordanță cu prevederile Art. 7 ale Regulamentului FEDR/FC;

· utilizarea surselor regenerabile de energie în măsura în care sunt concepute și dimensionate pentru consumul propriu al clădirii.

AM POR V va propune o campanie / campanii de informare, educație și conștientizare cu privire la optimizarea consumului de energie în gospodărie și întărirea valorilor ecologice (acceptarea politicii de neutralitate climatică a UE), în acord cu Roadmap-ul regional.

În cadrul acestui OS, clădirile monument istoric nu sunt eligibile pentru finanțare prin POR V.

Se va asigura respectarea prevederilor legislative în materie de utilizarea eficientă a resurselor, precum și sortarea, reutilizarea, reciclarea și eliminarea deșeurilor generate de șantiere. Finanțarea investițiilor se va face cu luarea în considerare a principiului ”*eficiența energetică înainte de toate*”.

După caz, implementarea intervențiilor privind eficiența energetică în clădiri va fi reconsiderată pentru a ține cont de rezultatul asistenței tehnice oferite de CE prin Banca Mondială pentru implementarea ”Valului renovării” în România.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Forma de sprijin în cadrul acestor tipuri de acțiuni va fi grantul nerambursabil. Amploarea și legitimitatea măsurilor propuse pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor vor fi condiționate și fundamentate pe baza recomandărilor auditului energetic, conform metodologiei de calcul a performanței energetice a clădirilor, precum și certificate ex-post, prin intermediul certificatelor de performanță energetică emise după realizarea intervențiilor.

Acțiunile propuse vor fi în concordanță cu documentele strategice relevante (ex. SIDU, PAED, alte documente de planificare), fiind complementare cu PODD – intervenții în eficiență energetică la nivelul companiilor, POTJ – intervenții în eficiență energetică în județul HD conform PTTJ sau PNRR și le vor consolida efectul. **PNRR** în componenta 5 ”**Valul renovării**” finanțează lucrări de îmbunătățire a fondului construit existent, printr-un program de investiții structurat în două axe, una dedicată clădirilor rezidențiale și alta clădirilor publice.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Pentru clădirile rezidențiale: locatarii din mediul urban din cadrul clădirilor rezidențiale, inclusiv persoanele din categorii defavorizate, asociațiile de proprietari.

Pentru clădirile publice: utilizatorii clădirilor publice cu funcțiune educațională, de sănătate, de servicii sociale (școli, universități, campusuri, spitale, policlinici, centre și cantine sociale, etc.).

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

În finanțarea intervențiilor pentru creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe **este important de luat în considerare fenomenul de ”sărăcie energetică”** și slaba capacitatea de co-finanțare a proiectelor de către asociațiile de proprietari. Astfel, pentru proprietarii cu venituri reduse se are în vedere utilizarea unor măsuri de sprijin suplimentare, precum o rată de cofinanțare redusă pentru gospodăriile vulnerabile, pe baza informațiilor furnizate de **autoritățile publice locale**.

Respectarea legislației naționale și comunitare aplicabilă în domeniul egalității de șanse și nediscriminării reprezintă un criteriu de eligibilitate pe care solicitanții și beneficiarii de finanțare trebuie să îl îndeplinească atât la depunerea proiectului, cât și în etapele de implementare și monitorizare a contractului de finanțare.

Solicitantul își asumă respectarea cerințelor legale obligatorii printr-o declarație pe propria răspundere, care ulterior se va anexa la contractul de finanțare.

La depunerea proiectelor, solicitanții de finanțare își vor asuma că infrastructura aferentă clădirilor rezidențiale și publice va fi adaptată pentru persoanele cu dizabilități, după caz, prin: asigurarea de rampe de acces pentru toate tipurile de clădiri (rezidențiale și publice) și asigurarea de măsuri obligatorii de accesibilizare a clădirilor publice pentru persoane cu dizabilități: de exemplu marcaje tactil-vizuale și utilizarea de culori contrastante pe trasee de acces, adaptări în spațiul construit prin intrări, circulații orizontale și verticale, grupuri sanitare, alte tipuri de adaptări.

Prin intermediul proiectelor pot fi finanțate accese și facilități pentru persoanele cu dizabilități, de tipul:

- Rampe, ascensoare, platforme mobile;
- Sisteme de ghidaj și orientare care utilizează tehnologia senzorilor de proximitate destinate persoanelor cu deficiențe de vedere;
- Sisteme de avertizare luminoasă sau amplificare a sunetului destinate persoanelor cu deficiențe de auz;
- Covoare tactile pentru infrastructura de acces în instituțiile publice de interes general.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Investițiile în clădirile rezidențiale vor fi concentrate doar în zonele urbane, inclusiv în ZUF.

Investițiile în clădirile publice cu funcții sociale se vor implementa cu prioritate în zonele urbane, inclusiv în ZUF.

Pentru intervențiile finanțate în cadrul acestui obiectiv specific se aplică instrumente teritoriale, în conformitate cu Regulamentul nr. 1060/2021, art.

28 (a) – ITI Valea Jiului, respectiv art. 28 (c) – ”Finanțare în baza SIDU”.

Proiectele trebuie să fie incluse într-o strategie teritorială integrată, elaborată în conformitate cu prevederile Regulamentului nr. 1060/2021, art. 29 și implementată sub responsabilitatea municipiilor/orașelor, cu implicarea partenerilor relevanți de la nivel local.

AM POR va verifica strategiile teritoriale integrate în baza unei grile de verificare și a unei autoevaluări realizate de către autoritățile locale.

Proiectele finanțabile vor fi rezultatul unui proces de selecție strategică/prioritizare desfășurat la nivelul autorităților responsabile cu implementarea strategiilor teritoriale (Consilii Locale, ADI, Asociația pentru dezvoltare teritorială integrată Valea Jiului).

În procesul de selectare a proiectelor AM POR V va verifica proiectele, asigurându-se de încadrarea în alocarea financiară aferentă apelului de proiecte și de respectarea tuturor criteriilor (conformitate, eligibilitate și calitate) prevăzute în ghidurile de finanțare.

Cele 6 orașe și municipii din ITI Valea Jiului vor beneficia de alocări orientative, ca teritoriu integrat, în funcție de numărul de locuitori și nivelul local de dezvoltare.

Cele 9 municipii din regiune (municipiile reședință de județ și celelalte municipii) vor beneficia de alocări predefinite orientative stabilite cu aprobarea CDR Vest, în corelare cu prevederile OUG 156/2020, cu modificările și completările ulterioare.

Cele 27 de orașe vor beneficia de o anvelopă financiară comună per județ, intrând în proces de selecție a proiectelor în sistem competitiv, în limita unui buget maxim pentru fiecare județ, stabilit în funcție de populație și nivelul județean de dezvoltare.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Regiunea Vest, la fel ca întreaga regiune a Dunării se bazează, în mare măsură, pe combustibili fosili atât în ceea ce privește producția, cât și consumul de energie. În ciuda schimbărilor favorabile și semnificative din multe țări, sectorul energetic este foarte departe de a fi unul cu un nivel scăzut de emisii de carbon. La nivel regional, producția și consumul de energie durabilă necesită o trecere la surse de energie regenerabile, deoarece ponderea combustibililor fosili în producție este, ca nivel de utilizare, între 65% și 80%.

Prin P3 și OS selectate, POR V poate aduce o contribuție la obiectivele și acțiunile AP 2 și 6 ale SUERD care promovează, de exemplu, eficiența energetică și utilizarea energiei regenerabile în clădiri (acțiunile 2, 5, 8 și 9, AP2 SUERD) și consolidarea capacității autorității de management, a promotorilor de proiecte și a autorităților publice în domeniul eficienței energetice prin campanii de informare, educație și conștientizare (acțiunea 2, AP6 SUERD).

Provocările și acțiunile identificate de POR V sunt, de asemenea, în conformitate cu angajamentele cheie ale PVE în ceea ce privește furnizarea de energie curată, accesibilă și sigură. Mai mult decât atât, experiența Regiunii Vest în programele transfrontaliere este una bogată prin prisma proiectelor comune beneficiarilor din această zonă în programe precum RO-SRB și RO-HU. În plus, prin Prioritatea 3 POR V este aliniat Priorității 1 a RO-SRB CBC și

Priorităţii 2 a Programelor RO-HU CBC şi PTD, acestea fiind axate pe elemente cheie precum energia regenerabilă sau decarbonizare. Astfel, se creează premisele unei colaborări complementare la nivel transnaţional, în conformitate cu nevoile spaţiului dunărean şi a politicii de coeziune europene, colaborare care poate da posibilitatea capitalizării unor proiecte implementate anterior (e.g. 3Smart, CSSC Lab).

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Sprijinul sub formă de instrumente financiare nu este luat în considerare în cadrul prezentului obiectiv specific.

Principalele bariere **(73)** care împiedică finanţarea investiţiilor prin intermediul instrumentelor financiare, accentuate şi de criza pandemică şi creşterea recentă a preţurilor la energie sunt: venituri scăzute ale populaţiei; legislaţie deficitară şi insuficienta reglementare a asociaţiilor de proprietari (luarea colectivă a deciziilor, capacitatea de a semna contracte, de a contracta împrumuturi de la bănci etc.); bugetare restrictivă (lipsa unei bugetări multianuale, imposibilitatea reportării economiilor de energie în bugetele locale pe anii viitori, nivel ridicat al datoriei municipale); lipsa cadrului legislativ pentru CPE, precum şi dezvoltarea scăzută a pieţei ESCO.

Mai mult, prin PNRR sunt propuse instrumente financiare în domeniul eficienţei energetice a clădirilor care pot acoperi potenţialul limitat al pieţei în momentul de faţă în privinţa acestor forme de finanţare.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referinţă: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC şi articolul 8 din Regulamentul FEDR şi FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO18	Locuințe cu performanță energetică îmbunătățită	locuințe	0,00	8.300,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO19	Clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită	metri pătrați	0,00	86.500,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	0,00	1.100.000,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	0,00	37,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR26	Consum anual de energie primară (din care: al locuințelor, clădirilor publice, întreprinderilor etc.)	MWh/an	208.194,00	2021-2029	101.056,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR29	Emisii de gaze cu efect de seră estimate	echivalent tone de CO2/an	37.382,00	2021-2029	18.160,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	042. Renovarea fondului locativ existent în vederea creșterii eficienței energetice, proiecte demonstrative și măsuri de sprijin care respectă criteriile de eficiență energetică	59.377.185,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	045. Renovarea în vederea creșterii eficienței energetice sau măsuri de eficiență energetică legate de infrastructurile publice, proiecte demonstrative și măsuri de sprijin care respectă criteriile de eficiență energetică	39.650.625,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	170. Îmbunătățirea capacității autorităților responsabile cu programele și a organismelor implicate în execuția fondurilor	248.190,00
3	RSO2.1	Total			99.276.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	99.276.000,00
3	RSO2.1	Total			99.276.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	02. ITI – Municipii, orașe și suburbii	10.946.086,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	18. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii	70.082.785,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	19. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Zone urbane funcționale	18.247.129,00
3	RSO2.1	Total			99.276.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	99.276.000,00
3	RSO2.1	Total			99.276.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

În Regiunea Vest, 63,1% din populație trăiește în mediul urban, de cele mai multe ori în cartiere de blocuri care se confruntă cu probleme care țin de amenajarea improprie a spațiilor verzi, din punct de vedere al aspectului și al funcțiunilor, dar și cu lipsa sau incoerența spațiilor verzi.

La nivel de județ, cea mai mare valoare a suprafeței de spațiu verde per locuitor o are județul HD (25,5 mp/locuitor), urmat de CS (21,50 mp/loc.), TM (21,19 mp/loc.), iar cele mai mici valori se înregistrează în AR (19,56 mp/loc.), cu un minim de 6,13 mp/locuitor înregistrat în municipiul Arad.

Evoluția suprafețelor spațiilor verzi a cunoscut, la nivel național, un trend ascendent în perioada 2011-2018. Rata de creștere a spațiilor verzi din Regiunea Vest (7,97%) este mult sub media națională (20,37%) și inferioară tuturor regiunilor de dezvoltare, cu excepția regiunii BI (74). Suprafața spațiilor verzi în mediul urban a crescut de la 2.594 ha la 2.801 ha, dar în același timp a avut loc o scădere a ponderii suprafeței de spațiu verde în mediul urban din regiune în suprafața totală națională a spațiilor verzi urbane, de la 11,6% în 2011 la 10,41% în 2018. În anul 2018, Regiunea Vest ocupa locul 6 privind suprafața spațiilor verzi din mediul urban. Deși ponderea suprafeței spațiilor verzi în suprafața intravilanului a înregistrat o ușoară creștere în perioada analizată de la 5,72% la 5,85%, rata de creștere a spațiilor verzi din intravilan (2,34%) este inferioară ratei de creștere a intravilanului localităților urbane, respectiv 5,51%.

În regiune, cea mai mare rată de creștere o are județul AR, fiind peste media națională. În AR, creșterea suprafeței spațiilor verzi se datorează în cea mai mare parte orașului Arad (20 ha) și Lipova (114 ha). Cu toate că municipiul Arad a înregistrat o creștere a suprafeței spațiilor verzi, rămâne orașul cu cea mai mică suprafață de spațiu verde din toate orașele regiunii.

Județul CS nu se încadrează în trendul regional de creștere, suprafața spațiilor verzi a scăzut, din cauza orașelor Anina (-19 ha) și Oravița (-17 ha) și a faptului că niciun oraș din CS nu a înregistrat în perioada analizată creșteri ale suprafețelor de spații verzi.

În județul HD, creșterea spațiilor verzi s-a realizat în mod echilibrat, în mai multe orașe: Deva (32 ha), Vulcan (29 ha), Petrila (20 ha), Călan (11 ha), Aninoasa, Brad, Orăștie (sub 10 ha).

Deși are cea mai mare suprafață de spații verzi din județele regiunii, județul TM a înregistrat o creștere nesemnificativă a suprafeței spațiilor verzi (0,5%), datorată orașelor mici: Făget, Gătaia sau Ciacova (sub 5 ha). Timișoara, în ciuda denumirii de ”oraș al parcurilor”, nu a înregistrat în această perioadă nicio creștere a suprafețelor verzi.

În anul 2018 în municipiile și orașele din regiune erau 51 de parcuri urbane (75) având o suprafață de 195,74 ha, ceea ce corespunde unei valori de 1,3mp de parcuri urbane / 1.000 locuitori. Pe județe, cea mai mare valoare se înregistrează în TM (4,17mp / 1.000 locuitori), celelalte județe având valori sub 1mp /

1.000 locuitori (76).

De asemenea, 38 din 42 de orașe sunt traversate de cursuri de apă, pentru care pot fi propuse măsuri de îmbunătățire a biodiversității prin reabilitarea malurilor, inclusiv de întreținere a vegetației existente.

În majoritatea orașelor există suprafețe de teren neutilizate, degradate, abandonate care contribuie la menținerea aspectului inestetic al unor zone din cadrul orașelor. Lipsa spațiilor verzi are un impact negativ asupra calității vieții și stării de sănătate a populației.

Crearea de locuri de protecție a biodiversității și spațiile verzi pot ajuta orașele din regiune să-și crească atractivitatea, reziliența și durabilitatea. Infrastructura verde are rolul de a îmbunătăți calitatea vieții în multe moduri, abordând aspectele de mediu, sociale și economice, bazate pe utilizarea multifuncțională a capitalului natural.

Infrastructura verde sprijină implementarea și respectarea legislației și politicilor UE de mediu, cum ar fi protecția naturii, calitatea aerului și a apei, precum și cu politicile de adaptare și atenuare a schimbărilor climatice (77).

Infrastructura verde crește vizibilitatea localităților, favorizează reglarea ecosistemului urban și poate contribui la ameliorarea problemelor legate de schimbările climatice, managementul apelor și calitatea aerului. De asemenea, sporește atractivitatea locală și întărește atașamentul cetățenilor față de localitate. Spațiile verzi pot contribui la crearea de legături între membrii unei comunități și crește accesibilitatea pentru grupuri mari de locuitori: persoane cu dizabilități, bătrâni, copii, familii.

Rețeaua verde îmbunătățește condițiile de mediu și prin urmare calitatea vieții și a sănătății oamenilor. De asemenea, susține economia verde și îmbunătățește biodiversitatea. Asigurarea de conexiuni peisagere și ecologice între categoriile infrastructurii verzi, prin legarea suprafețelor naturale și semi-naturale aflate în vecinătate, aduce beneficii în crearea de coridoare de mobilitate pentru speciile de faună, favorizând răspândirea speciilor de floră, ceea ce ar putea conduce la îmbunătățirea confortului urban la nivelul localităților. Infrastructura verde include suprafețe bogate în biodiversitate precum păduri, iazuri, pajiști înflorite care sunt rezervoare de biodiversitate cu capacitate de repopulare și revitalizare a mediilor degradate.

Odată cu ratificarea României a Cartei de la Leipzig pentru orașe europene durabile, printre altele, una dintre priorități este crearea și asigurarea unor spații publice de calitate.

Se va încuraja afilierea localităților urbane din Regiunea Vest la platforma UE privind înverzirea urbană, în cadrul acordului de parteneriat privind orașele verzi (Green City Accord) încheiat cu municipalități și primării (78).

Printre **provocările majore** identificate în regiune se regăsesc:

- neîndeplinirea standardelor din legislație în ceea ce privește suprafața spațiilor verzi la nivelul orașelor;
- existența unor zone în cadrul orașelor cu terenuri abandonate/degradate/neutilizate ca urmare a încetării unor activități economice și industriale sau a slabei planificări urbane. Ele își pun amprenta asupra calității mediului și esteticii urbane, afectând calitatea vieții în orașe;
- proporție mare de zone cu suprafață impermeabilă, generând insule de căldură;

- spații verzi cu potențial de recreere redus;
- distribuția teritorială inegală a spațiilor verzi în orașe, care nu asigură accesul echitabil tuturor locuitorilor;

· restricțiile aduse de pandemia de COVID 19 au evidențiat valoarea spațiilor urbane verzi pentru bunăstarea fizică și mentală a cetățenilor.

Tipuri de acțiuni:

Crearea de noi spații verzi în intravilanul localităților urbane. Se vor realiza investiții asupra unor terenuri dezafectate, abandonate, degradate care sunt propuse spre a fi transformate în spații verzi definite de legislația națională:

- a) spații verzi publice cu acces nelimitat: parcuri, grădini, scuaruri;
- b) amenajarea zonelor verzi din cadrul grădinilor botanice și a muzeelor în aer liber;
- c) spații verzi pentru recreere;
- d) spații verzi pentru protecția lacurilor și cursurilor de apă (zona de maluri și zona de deasupra malurilor);
- e) păduri urbane;
- f) culoare de protecție față de infrastructura tehnică: perdele forestiere urbane, fâșii plantate, însă doar în cadrul unor proiecte care includ cel puțin încă o componentă din cele de mai sus.

AM POR V va iniția o campanie / campanii și activități de informare, conștientizare, implicare civică și educație care să conducă la formarea în Regiunea Vest a unei atitudini pozitive față de mediu potrivit principiului ”*from a single measure to city-wide network*”, dar și dezvoltarea unei mase critice de profesioniști în domeniul proiectelor care vizează infrastructura verde, în acord cu Roadmap-ul regional.

În funcție de specificul proiectelor pentru care se solicită finanțare, se va urmări corelarea activităților propuse cu Planurile de Management ale Spațiului Hidrografic Banat, Criș, Jiu și Mureș.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Obiectivul finanțat trebuie să se regăsească în Registrul local al spațiilor verzi al fiecărei localități.

Se va urmări ca toate intervențiile ce vor fi propuse să respecte articolul 73 alineatul (2), litera (e) CPR. În acest sens, toate proiectele trebuie să parcurgă procedura de evaluare a impactului asupra mediului, iar proiectele ce intră sub incidența Directivei nr. 92/43 (CEE) vor face obiectul procedurii de evaluare adecvată privind efectele potențiale asupra Siturilor Natura 2000, având în vedere că la momentul elaborării programului nu sunt cunoscute toate informațiile

viitoarelor proiecte care ar putea fi depuse și nu au făcut astfel obiectul procedurii SEA asupra programului.

Acțiunile propuse vor fi complementare cu PODD și POTJ. În POR Vest 2021-2027 nu sunt avute în vedere investiții care vizează siturile zone special protejate, Natura 2000 și nici decontaminarea siturilor poluate, care sunt finanțate prin PODD și, respectiv, POTJ.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Grupul țăintă este reprezentat de populația generală, inclusiv vizitatorii zonelor urbane din Regiunea Vest, actori publici și privați, care beneficiază de un management de mediu îmbunătățit la nivel regional și local. Sunt încurajate proiectele-pilot ce propun soluții noi și transferul de bune practici la nivelul proiectelor care vizează măsuri de protecție a mediului și reabilitarea unor spații verzi degradate / abandonate.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Respectarea legislației naționale și comunitare aplicabilă în domeniul egalității de șanse și nediscriminării reprezintă un criteriu de eligibilitate pe care solicitanții și beneficiarii de finanțare trebuie să îl îndeplinească atât la depunerea proiectului, cât și în etapa de implementare și monitorizare a contractului de finanțare.

Solicitantul își asumă respectarea cerințelor legale obligatorii printr-o declarație pe propria răspundere, care ulterior se va anexa la contractul de finanțare.

Pe lângă asigurarea unei suprafețe optime de spațiu verde, orașele din regiune trebuie să aibă în vedere și necesitățile de recreere ale diverselor grupe de utilizatori și distribuția echitabilă a acestora în orașe. Nu doar asigurarea suprafeței optime este importantă, ci și distribuția spațială a zonelor verzi în cadrul orașelor. Este necesar ca spațiile verzi să fie accesibile pietonilor, bicicliștilor și utilizatorilor transportului public. Crearea de coridoare ecologice la nivelul orașelor favorizează dezvoltarea biodiversității ce poate fi exploatată ca resursă în valorificarea traseelor de mobilitate non-motorizată (alei de promenadă, piste biciclete, alergare).

De asemenea, acolo unde este cazul, beneficiarii trebuie să aplice conceptul de design universal (design for all), astfel încât investiția să poată fi utilizată de către toate persoanele, fără a fi nevoie de adaptări ulterioare, sau de un design specializat, dacă este cazul, conform legislației naționale în vigoare.

Proiectele finanțate prin intermediul acestui obiectiv specific trebuie să asigure accesul și facilitățile specifice pentru toate persoanele, inclusiv pentru cele cu dizabilități sau aflate în situație de handicap temporar, persoane în etate, copii etc.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Investițiile vor fi concentrate doar în zonele urbane, inclusiv în ZUF.

Pentru intervențiile finanțate în cadrul acestui obiectiv specific se aplică instrumentul teritorial prevăzut la art. 28 (c) al Regulamentului nr. 1060/2021 – ”Finanțare în baza SIDU”.

Proiectele trebuie să fie incluse într-o strategie teritorială integrată, elaborată în conformitate cu prevederile Regulamentului nr. 1060/2021, art. 29 și implementată sub responsabilitatea municipiilor și orașelor, cu implicarea partenerilor relevanți de la nivel local. AM POR va verifica strategiile teritoriale integrate în baza unei grile de verificare și a unei autoevaluări realizate de către autoritățile locale.

Proiectele finanțabile vor fi rezultatul unui proces de selectare/prioritizare desfășurat la nivelul autorităților responsabile cu implementarea strategiilor teritoriale (Consilii Locale, ADI, Asociația pentru dezvoltare teritorială integrată Valea Jiului).

În procesul de selectare a proiectelor, AM POR va verifica proiectele, asigurându-se de încadrarea în alocarea financiară aferentă fiecărui municipiu, oraș sau apel de proiecte, precum și de respectarea tuturor criteriilor (conformitate, eligibilitate și calitate) prevăzute în ghidurile de finanțare.

Cele 42 de municipii și orașe din Regiunea Vest vor beneficia de o anvelopă financiară comună, intrând într-un proces de selecție a proiectelor în sistem competitiv.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Provocările și acțiunile identificate de POR V sunt, de asemenea, în conformitate cu angajamentele cheie ale PVE (Green Deal) în ceea ce privește furnizarea de energie curată, accesibilă și sigură, cu Facilitatea de Recuperare și Reziliență (Recovery and Resilience Facility), cu scopul de a sprijini tranziția verde și sustenabilitatea mediului înconjurător și cu Agenda Teritorială 2030 sau Carta de la Leipzig 2020.

Prin intermediul acestui obiectiv specific, la fel ca și în cazul P7, OS e(i), programul va căuta să se alăture modelelor aferente celor 5 inițiative pilot ale NEB în ideea de a contribui la efortul de diseminare și valorificare a oportunităților de impact. Ținând cont și de suprapunerea cu faza de diseminare a Bauhaus, programul își propune să beneficieze de pe urma planului de a replica experiențele, modelele, soluțiile, prototipurile dezvoltate în cadrul acestui program la nivelul cât mai multor orașe sau zone extra-urbane din Regiunea Vest.

De asemenea, programul va căuta să armonizeze politicile amintite mai sus cu programele operaționale interreg specifice Regiunii Vest. Mai exact, programul este aliniat cu AP2 a PTD și a RO-HU CBC, care au selectat pentru implementare același obiectiv specific, și își propune să asimileze experiențe similare din programe precum URBACT, ESPON, Interreg Europe sau proiecte deja implementate (e.g. AgriGo4Cities, ARCHEODANUBE).

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru activitățile finanțate prin OS b (vii) nu vor fi utilizate instrumente financiare, deoarece acțiunile propuse pentru creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi și pentru reducerea poluării sunt în sarcina autoritățile publice locale care au, majoritatea, venituri bugetare locale reduse și în plus au reguli bugetare restrictive (lipsa unei bugetări multianuale, reguli stricte de îndatorare anuală de maxim 30% din totalul veniturilor). Chiar și în situația puțin probabilă în care unele din activitățile finanțate ar genera venituri, acestea ar fi mai mici decât costurile operaționale și/sau ar reprezenta o parte limitată din investiția globală. Prin granturi, beneficiul suportului UE este transmis direct cetățenilor zonelor urbane care vor avea acces la un mediu mai sănătos - aer mai curat, poluare redusă, mai multe spații verzi, protecția biodiversității.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO36	Infrastructuri verzi care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbările climatice	hectare	0,00	42,00
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	0,00	1.100.000,00
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	0,00	16,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR95	Populația care are acces la infrastructuri verzi noi sau îmbunătățite	persoane	0,00	2021-2029	300.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	079. Protecția naturii și a biodiversității, patrimoniul natural și resursele naturale, infrastructura verde și cea albastră	33.915.000,00
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	170. Îmbunătățirea capacității autorităților responsabile cu programele și a organismelor implicate în execuția fondurilor	85.000,00
3	RSO2.7	Total			34.000.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	34.000.000,00
3	RSO2.7	Total			34.000.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	18. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii	34.000.000,00
3	RSO2.7	Total			34.000.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	34.000.000,00
3	RSO2.7	Total			34.000.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1. Prioritate: 4. O regiune cu mobilitate urbană sustenabilă (Obiectivul specific privind mobilitatea urbană prevăzut la articolul 3 alineatul (1) litera (b) punctul (viii) din Regulamentul FEDR și Fondul de coeziune)

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Conform INS, numărul autoturismelor private a cunoscut o creștere de peste 60% în regiune, de la 372.910 în 2010 la 608.677 în 2019, adică un autoturism la trei locuitori sau, raportat la populația de peste 18 ani, 1 autoturism la 2,5 locuitori. Mai multe vehicule înseamnă mai multă poluare atmosferică și fonică, nocive pentru sănătatea umană.

13% din totalul transportului local de pasageri din țară se desfășoară în Regiunea Vest (locul 3) **(79)**, dar numărul de călători cu transportul public este în scădere. TM domină transportul public de pasageri – 83% din total pasageri transportați cu mijlocele de transport în comun din regiune, urmat la mare distanță de AR cu 13%. CS și HD totalizează 3%, respectiv 1% din total regiune **(80)**.

În urma unei analize **(81)**, la nivelul orașelor din cadrul Regiunii Vest, ponderea deplasărilor efectuate cu mijloace de transport motorizat privat este de cca. 48%, în timp ce ponderea deplasărilor efectuate cu transportul public este de 8%. Cea mai mare pondere a deplasărilor cu mijloace de transport motorizat este în județele TM (52%) și AR (50%), iar cele mai scăzute în CS (46%) și HD (44%). Deplasările cu mijloace de transport public înregistrează valori în jur de 9% în AR (9,37%), HD (9,27%) și TM (9,13%), în timp ce CS (6%) este sub media regională.

Utilizarea soluțiilor verzi de transport este în creștere în special în marile centre urbane, dar sunt încă necesare investiții în mobilitate urbană ”curată”. Facilitarea adoptării rapide a mobilității electrice poate contribui la reducerea poluării fonice și a emisiilor de gaze cu efect de seră și la creșterea calității aerului din orașe, cu efecte benefice asupra sănătății. Ponderea ciclismului în cota modală la nivel regional este încă redusă (10,8%), cauza fiind lipsa unei infrastructuri de ciclism sigure. Cea mai dezvoltată infrastructură de piste de biciclete urbane există în județul Arad (155 km). Rețele mai reduse se regăsesc în județele CS (41 km), TM (28 km) și HD (9 km). Ponderea deplasărilor efectuate cu bicicleta în interiorul orașelor din cadrul regiunii este cea mai ridicată în AR (17%), urmată de TM (14%), ponderi mai scăzute fiind în CS (9%) și HD (4%).

Investițiile în dezvoltarea transportului public electric sau ecologic sunt insuficiente față de nevoile existente. Gradul scăzut de atractivitate a transportului public electric se datorează vechimii parcului de tramvaie (între 30-60 ani), cu consecințe negative asupra mediului, a confortului și siguranței călătorilor, gradului de uzură al liniei de tramvai (între 60-80%), stații nemodernizate, lipsa sistemului e-ticketing și informare călători **(82)**.

Există în momentul actual o foarte mare nevoie de dezvoltare, extindere și optimizare a liniilor de transport public curat, care să răspundă nevoilor de deplasare ale cetățenilor. Conform planurilor de dezvoltare și extindere a sistemelor de transport public, atât la nivelul municipiilor/orașelor, cât și a zonelor

metropolitane/urban funcționale, devine evidentă nevoia modernizării și extinderii parcului de mijloace de transport electrice, împreună cu o rețea de infrastructură publică pentru încărcarea acestora cu o acoperire adecvată. Scopul final este acoperirea cererii de transport public, inclusiv creșterea frecvenței curselor, pentru îmbunătățirea atractivității.

Este necesară, de asemenea, și dezvoltarea și implementarea unor sisteme de transport inteligente și a unor sisteme de management al traficului care să contribuie la decongestionarea unor zone și artere. Sistemele de e-ticketing reprezintă o componentă necesară în vederea modernizării și transparentizării gestiunii serviciilor de transport public.

Investițiile pentru promovarea ciclismului în orașe trebuie continuate. Alături de mersul pe jos, ciclismul este cel mai ”curat” mod de transport. Odată cu dezvoltarea unor rețele din ce în ce mai extinse de piste de biciclete, dezvoltarea sistemelor de bike-sharing poate contribui la accesibilitatea acestui mijloc de deplasare nemotorizat.

Nevoia crescută de deplasări dinspre sau către zonele periurbane conduce la necesitatea dezvoltării atât a infrastructurii ”curate”, cât și a sistemelor de transport public. În lipsa unor conexiuni viabile cu centrul urban, majoritatea fluxului de transport se desfășoară cu autoturismul personal. În Timișoara, 37% din populație locuiește în afara municipiului, în Arad procentul este de 46%, pentru Deva 61%, iar pentru Reșița 10% **(83)**.

Promovarea unei mobilități urbane durabile în orașele regiunii are multiple beneficii sporind calitatea vieții populației și îmbunătățind mediul înconjurător. Utilizarea cât mai largă a transportului public și celui nemotorizat reduce numărul de autoturisme private din trafic, cu efecte pozitive asupra congestiei traficului, emisiilor de noxe și a zgomotului în arealele urbane. Astfel, o calitate îmbunătățită a aerului în zonele urbane poate contribui la o sănătate mai bună pentru populație.

Sinergiile între măsurile de siguranță și durabilitate trebuie promovate mai mult prin încurajarea utilizării modurilor de transport curate concomitent cu asigurarea unui mediu mai sigur pentru pietoni și bicicliști.

În perioada 2014-2020 s-au făcut pași importanți pentru dezvoltarea mobilității urbane prin accesarea de fonduri POR, dar nevoile de investiții sunt încă semnificative. Astfel, în concordanță și cu portofoliul de proiecte, inclusiv proiectele pregătite prin intermediul OUG 88/2020, este necesară alocarea unor fonduri semnificative pentru a continua investițiile în dezvoltarea modurilor de transport durabile. Vor fi finanțate proiecte care fac parte obligatoriu din PMUD și prioritizate la nivel local de autoritățile publice și incluse în SIDU, în baza procesului de selecție desfășurat în concordanță cu prevederile dezvoltării urbane durabile. PMUD este condiție obligatorie pentru finanțarea proiectelor aferente acestui OS, pregătirea și actualizarea PMUD, poate fi considerată activitate eligibilă în limitele prevederilor ghidului solicitantului. 26 localități urbane au PMUD elaborat sau în curs de elaborare, la care se adaugă PMUD integrat pentru Valea Jiului și PMUD ZUF Timișoara.

Sinergiile între măsurile de siguranță și durabilitate trebuie promovate mai mult prin încurajarea utilizării modurilor de transport cu emisii zero concomitent cu asigurarea unui mediu mai sigur pentru pietoni și bicicliști. Formele de mobilitate noi urmăresc accesul îmbunătățit pentru toți membrii societății, în special pentru persoanele cu mobilitate redusă, persoanele cu dizabilități și persoanele în etate.

Toate investițiile finanțate în cadrul acestui obiectiv specific sunt de tipul zero emisii (*carbon-free*).

Tipuri de acțiuni:

A. Investiții privind sistemele de transport public local de călători și sistemele pentru transport alternativ nemotorizat

- Modernizarea, dezvoltarea, extinderea, optimizarea infrastructurii de transport urban curate (linii de tramvai și troleibuz);
- Achiziționarea materialului rulant;
- Achiziționarea de troleibuze, autobuze pentru transport urban curat, inclusiv stații de încărcare și alimentare;
- Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii pentru transportul nemotorizat;
- Dezvoltarea sistemelor de bike-sharing, achiziția de biciclete sau a altor mijloace de transport ecologice.

B. Alte activități integrate în cadrul celor specificate la punctul A, destinate reducerii emisiilor de CO₂ și creșterii calității aerului în zona urbană

- Dezvoltarea de sisteme inteligente de transport, e-ticketing, management de trafic, management al flotei;
- Dezvoltarea unor soluții de organizare a traficului care facilitează circulația eficientă a transportului public, inclusiv măsuri de siguranță rutieră;
- Dezvoltarea, extinderea, optimizarea stațiilor de transport public, inclusiv a stațiilor și conexiunilor inter-modale;
- Construcția și modernizarea de parcuri "park and ride" care asigură tranziția către transportul public.

Aceste intervenții vor influența pozitiv atingerea obiectivelor legate de protecția mediului, va crește siguranța și confortul utilizatorilor transportului public, precum și atractivitatea spațiilor publice cu o calitate a aerului îmbunătățită.

Se vor încheia contracte de servicii publice în baza Regulamentului 1370/2007.

Vor fi sprijinite și activități de informare, promovare și conștientizare a locuitorilor cu privire la avantajele utilizării transportului public în comun și a mijloacelor nemotorizate pentru calitatea mediului natural, inclusiv siguranța circulației în transportul public. Se vor derula campanii la nivel de beneficiar și la nivel de AM POR V în baza Roadmap regional.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Proiectele vor fi complementare cu investițiile promovate prin **POT** 2021-2027 care vizează dezvoltarea sistemelor de cale ferată urbană, tip tren metropolitan, asigurând astfel sisteme integrate de transport public la nivelul regiunii.

PNRR, componenta 10, finanțează vehicule noi nepoluante; sisteme de transport inteligent și alte infrastructuri TIC, puncte de reîncărcare vehicule electrice, infrastructuri pentru biciclete.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Actori publici și privați, instituții responsabile de planificarea și gestionarea serviciilor și rețelelor de transport regional, operatorii de transport public, furnizorii și administratorii de infrastructură și alți actori de transport local sau regional. Grupul țintă include, de asemenea, populația din orașe, zonele urbane funcționale și zonele periurbane, care poate beneficia de un sistem public de transport verde, de servicii regionale îmbunătățite de transport de călători (de exemplu, navetiștii, turiștii, elevii și studenții) și de forme alternative de transport.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Sinergiile între măsurile de siguranță și durabilitate trebuie promovate prin încurajarea utilizării modurilor de transport cu emisii zero concomitent cu asigurarea unui mediu mai sigur pentru participanții la trafic. Formele de mobilitate noi și mai sigure pot fi promovate în același timp cu accesul îmbunătățit la mobilitate pentru toți membrii societății, în special pentru persoanele cu dizabilități și cele în vârstă.

Accesibilitatea în sectorul mobilității se abordează din următoarele perspective, asumate prin declarație de către solicitant, după caz, astfel:

- Infrastructura transporturilor: accesibilitatea rețelelor de transport, facilitarea accesului la stații (rampe, indicatoare etc.), sisteme și instrumente informaționale diferite adaptate (sisteme de asistență vizuală, anunțuri vocale), asigurarea accesibilității fizice în zonele de așteptare și în vehicule (de exemplu, pentru fotolii rulante, cadre de mers, cărucioare pentru copii etc.), servicii de transport la cerere etc.;
- Vehicule: autobuze și tramvaie accesibile împreună cu toate aspectele ce țin de proiectare, construcție, adaptare, management, trebuie să fie omologate ca sigure;
- Gestiunea transporturilor și controlul calității: optimizarea sistemelor de transport, creșterea siguranței transporturilor (de exemplu, crearea unor condiții mai sigure în stații și în jurul acestora - iluminat mai bun), formarea în domeniul siguranței și securității, creșterea gradului de sensibilizare pentru șoferi și călători etc.;
- Sistemele de transport inteligente: sisteme de e-ticketing care permit utilizarea acestor servicii și de către persoanele cu mobilitate redusă, sisteme de ghidaj și orientare care utilizează tehnologia senzorilor de proximitate destinate persoanelor cu deficiențe de vedere, sisteme de avertizare luminoasă destinate persoanelor cu deficiențe de auz, dispozitive de amplificare a sunetului destinate persoanelor utilizatoare de proteze auditive, panouri vizuale electronice de

informare a persoanelor cu dizabilități vizuale cu privire la mijloacele de transport în comun.

Proiectele vor fi completate de activități de informare, conștientizare și educație care promovează utilizarea transportului public în comun și siguranța traficului.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Investițiile vor fi concentrate doar în zonele urbane, inclusiv în ZUF.

Pentru intervențiile finanțate în cadrul acestui obiectiv specific se aplică instrumente teritoriale, în conformitate cu Regulamentul nr. 1060/2021, art. 28 (a) – ITI Valea Jiului, respectiv art. 28 (c) – ”Finanțare în baza SIDU”.

Proiectele trebuie să fie incluse într-o strategie teritorială integrată, elaborată în conformitate cu prevederile Regulamentului nr. 1060/2021, art. 29 și implementată sub responsabilitatea municipiilor/orașelor, cu implicarea partenerilor relevanți de la nivel local. AM POR va verifica strategiile teritoriale integrate în baza unei grile de verificare și a unei autoevaluări realizate de către autoritățile locale.

Proiectele finanțabile vor fi rezultatul unui proces de selectare/prioritizare desfășurat la nivelul autorităților responsabile cu implementarea strategiilor teritoriale (Consilii Locale, ADI, Asociația pentru dezvoltare teritorială integrată Valea Jiului).

În procesul de selectare a proiectelor, AM POR va verifica proiectele, asigurându-se de încadrarea în alocarea financiară aferentă fiecărui municipiu sau apel de proiecte, precum și de respectarea tuturor criteriilor (conformitate, eligibilitate și calitate) prevăzute în ghidurile de finanțare.

Cele 6 orașe și municipii din ITI Valea Jiului vor beneficia de alocări orientative, ca teritoriu integrat, în funcție de numărul de locuitori și nivelul local de dezvoltare.

Cele 9 municipii din regiune (municipiile reședință de județ și celelalte municipii) vor beneficia de alocări predefinite orientative stabilite cu aprobarea CDR Vest, în corelare cu prevederile OUG 156/2020, cu modificările și completările ulterioare.

Cele 27 de orașe vor beneficia de o anvelopă financiară comună per județ, intrând în proces de selecție a proiectelor în sistem competitiv, în limita unui buget maxim pentru fiecare județ, stabilit în funcție de numărul de locuitori și nivelul județean de dezvoltare.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Acoperind o zonă la intersecția a trei țări, RO, UNG și SRB, Regiunea Vest acordă o importanță deosebită aspectelor legate de mobilitatea sustenabilă,

menită să reducă impactul negativ asupra mediului înconjurător și să îmbunătățească standardul de viață al cetățenilor care trăiesc sau lucrează în regiune. AP4 a POR V, *O regiune cu mobilitate urbană sustenabilă*, vine în întâmpinarea OS 4 al SUERD, *Îmbunătățirea mobilității și a conectivității*, așa cum este el definit în Planul de Acțiune. Acest OS este asumat de toate statele membre SUERD și aliniat deciziei Consiliului European care a convenit pentru următorii cinci ani asupra documentului: *O nouă agendă strategică 2019-2024*. Subsecvent, P4 a POR V este aliniată acțiunii 4 AP1b SUERD privind asigurarea unui sistem sustenabil de transport metropolitan, inclusiv elementele legate de mobilitate, sau a acțiunilor 6 și 7 prin promovarea punctelor multimodale de transport în comun sau a tehnologiilor prietenoase cu mediul înconjurător.

De asemenea, se poate evidenția congruența dintre P 4 a POR V și AP 1 a PTD prin angajarea comună în direcția dezvoltării de tehnologii și rețele de transport inteligente, durabile și ecologice, precum și soluții de e-mobilitate sau ISO1, în special aspectele privind mobilitatea periurbană sau urban-rurală. De asemenea, viitoarele intervenții vor putea capitaliza proiectele implementate în cadrul obiectivului specific *Support environmentally-friendly and safe transport systems and balanced accessibility of urban and rural areas* finanțat în perioada 2014-2020 de PTD (84).

O atenție deosebită a fost acordată programelor transfrontaliere, cu UNG și SRB pentru a asigura complementaritatea cu intervențiile care au fost sau vor fi co-finanțate de UE prin intermediul acestora. Aceste aspecte au fost discutate în cadrul unor întâlniri bilaterale între AM POR V și AM RO-HU sau AM RO-RS.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru activitățile finanțate prin OS b(viii) nu vor fi utilizate instrumente financiare, în contextul existenței unui contract de servicii publice conform Regulamentului 1370 din 2007 și respectării legislației aferente în materie de achiziții publice. În lipsa unor stimulente adecvate este puțin probabil ca asemenea investiții să fie realizate de către operatorii de transport public local de călători sau autoritățile publice deoarece presupun costuri foarte ridicate. Realizarea acestor proiecte cu finanțare prin instrumente financiare ar necesita perceperea de taxe foarte mari pentru călători (bilete, abonamente), descurajând astfel utilizarea acestor noi mijloace de transport ecologice. Chiar și în acest caz fluxurile de venituri ar putea fi mai mici chiar și decât costurile operaționale și/sau ar reprezenta o parte limitată din investiția globală. Prin finanțarea prin granturi a acestor investiții, beneficiul suportului UE este transmis utilizatorilor transportului public, făcând acest mijloc de transport mai atractiv.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)

4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO55	Lungimea liniilor noi de tramvai și metrou	Km	0,00	1,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO56	Lungimea liniilor de tramvai și metrou reconstruite sau modernizate	Km	0,00	17,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO57	Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv	pasageri	1.140,00	5.700,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO58	Piste ciclabile care beneficiază de sprijin	Km	0,00	105,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	0,00	1.100.000,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	0,00	17,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR62	Număr anual de utilizatori ai transporturilor publice noi sau modernizate	utilizatori/an	0,00	2021-2029	3.737.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR63	Număr anual de utilizatori ai liniilor de tramvai și de metrou noi sau modernizate	utilizatori/an	0,00	2021-2029	10.519.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR64	Număr anual de utilizatori ai pistelor ciclabile	utilizatori/an	0,00	2021-2029	10.143.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv	Fond	Categoria de	Cod	Cuquantum

	specific		regiune		(EUR)
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	081. Infrastructuri de transporturi urbane curate	72.442.440,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	082. Material rulant de transport urban curat	47.068.533,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	083. Infrastructuri pentru bicicliști	13.913.628,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	170. Îmbunătățirea capacității autorităților responsabile cu programele și a organismelor implicate în execuția fondurilor	334.399,00
4	RSO2.8	Total			133.759.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	133.759.000,00
4	RSO2.8	Total			133.759.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	02. ITI – Municipii, orașe și suburbii	14.748.152,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	18. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii	94.425.673,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	19. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Zone urbane funcționale	24.585.175,00
4	RSO2.8	Total			133.759.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	133.759.000,00
4	RSO2.8	Total			133.759.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1. Prioritate: 5. O regiune accesibilă

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Infrastructura rutieră regională este încă într-o stare necorespunzătoare și prezintă disfuncționalități care conduc la rute lungi de acces la rețeaua TEN-T **(85)**. Analiza stării de viabilitate a drumurilor județene arată că doar 45% au o stare bună și foarte bună și un procent foarte mare, 32,3% sunt într-o stare rea și foarte rea. În privința calității infrastructurii rutiere, 57% din drumurile județene prezintă îmbrăcăminte rutieră cu durabilitate mai mare, care pot fi folosite pentru traficul greu, de mare intensitate și cu rezistență sporită împotriva factorilor climaterici. Un procent mare, 21%, este reprezentat de drumurile din pământ și pietruite.

În acord cu concluziile studiului realizat de DG REGIO **(86)**, gradul de accesibilitate și conectivitate la nivel regional este diferit, orașe mari fiind mai bine conectate comparativ cu orașele mici sau zonele rurale. Marile municipii se confruntă cu probleme legate de traficul județean de călători și mărfuri, necesitând investiții strategice în reconfigurarea infrastructurii de transport, de tipul centurilor, arterelor ocolitoare sau pasajelor, pentru a contribui la îmbunătățirea traficului interurban și din zona funcțională, inclusiv la decongestionarea traficului pe arterele principale.

Raportul de evaluare al POR 2014-2020 cu privire la infrastructura rutieră apreciază că modernizarea drumurilor județene și asigurarea accesului la coridoarele TEN-T au o relevanță foarte mare pentru dezvoltarea regiunilor, generând un impact semnificativ asupra creșterii accesibilității zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T și implicat a creșterii economice. *Raportul* subliniază și faptul că este necesară prioritizarea prealabilă la nivel regional a proiectelor de modernizare a infrastructurii rutiere, pe baza experienței actuale, creând un cadru favorabil pentru pregătirea din timp a investițiilor.

Prin POR 2007–2013 și 2014-2020 la nivelul regiunii au fost modernizați 497,13 km de drumuri județene, ceea ce a contribuit la o creștere a drumurilor modernizate de la 51% la 56,77%, și au asigurat pentru 24,36% din populația Regiunii conexiunea directă sau indirectă la rețeaua TEN-T.

În Regiunea Vest s-au înregistrat 1.736 de accidente (cca. 8% din RO) în descreștere față de media ultimilor ani (în jur de 2.500 accidente de circulație). Aproximativ 40% dintre acestea s-au petrecut în județul TM, în timp ce în AR, HD și CS valorile s-au situat la 20% din numărul total. Cele mai multe accidente grave se petrec în zona urbană (42% din total), urmat de mediul rural (35%) și de accidentele petrecute în afara localităților (23%) **(87)**. În funcție de categoria de drum, cele mai multe accidente rutiere grave s-au produs pe străzile din interiorul localităților (40%), urmate de drumurile naționale (34%) și drumurile județene (26%) **(88)**.

Există un risc ridicat de sporire a numărului de accidente rutiere în anii următori dacă nu se iau măsuri preventive de creștere a siguranței rutiere pe drumurile publice. Prin îmbunătățirea infrastructurii și gestionarea siguranței rutiere, POR V urmărește reducerea numărului accidentelor și atingerea obiectivului UE de

a se apropia de un nivel zero al deceselor cauzate de accidente rutiere până în 2050 **(89)**. Procesul de tranziție către o mobilitate sustenabilă, inteligentă și rezilientă la nivel regional va fi susținut și de dezvoltarea unui sistem ecologic de transport public intra și interjudețean, o alternativă viabilă, civilizată și modernă pentru deplasarea persoanelor între județele regiunii, atât în scopuri lucrative, cât și în scopuri de recreere și turism.

Într-o prima etapă, se urmărește crearea cadrului administrativ la nivel regional, inclusiv elaborarea unui plan de mobilitate regional, precum și dezvoltarea unor rute pilot de transport public cu autobuze electrice.

Investițiile în infrastructura județeană rutieră promovate prin POR V au rolul primordial de a asigura conectivitatea la nivel regional și a asigura accesul la mobilitate inclusiv pentru zonele rurale, fiind concentrate cu precădere în zonele cu prezență limitată a altor moduri de transport regionale (ex. căi ferate). Completate de acțiunile derulate prin alte programe de finanțare (ex. PNRR, POT) sau alte priorități ale programelor care au în vedere consolidarea rețelei feroviare (ex. modernizare și instalare sistem ERMTS Arad-Timișoara-Caransebeș, modernizarea secțiunii de cale ferată Craiova-Dr. Tr. Severin-Caransebeș), realizarea de infrastructuri de încărcare și realimentare pentru vehicule cu emisii zero, dar și stimularea unei mobilități verzi și dinamice în orașe și municipii (transport public cu zero emisii de carbon, infrastructură metropolitană feroviară etc.), investițiile promovate în cadrul acestui obiectiv specific vor conduce la crearea unui sistem de transport regional sustenabil care să contribuie la sănătatea și bunăstarea populației.

Investițiile propuse prin intermediul acestui OS urmăresc îmbunătățirea semnificativă a calității vieții locuitorilor zonelor marginalizate și periferice ale regiunii, precum și echilibrarea diferențelor de acces.

Pentru dezvoltarea rețelei de drumuri județene se vor finanța proiectele strategice regionale prioritizate de către CDR Vest, în concordanță cu obiectivele județene și care demonstrează un impact pozitiv asupra dezvoltării economice și sociale la nivelul regiunii. Validarea de către MTIC **(90)** este necesară pentru asigurarea corelării și complementarității cu MPGT al României. Astfel, au fost prioritizate la finanțare drumurile județene care asigură complementaritatea cu prioritățile naționale de dezvoltare (asigură legătura directă sau indirectă la TEN-T), precum și cu prioritățile de dezvoltare a infrastructurii regionale promovate prin PDR Vest 2021-2027. Pentru a asigura o dezvoltare regională echilibrată, în prioritizarea proiectelor s-a avut în vedere repartizarea echilibrată între județele regiunii. În scopul asigurării unui portofoliu de proiecte matur, parte din documentațiile tehnice sunt pregătite cu sprijin din POAT 2014-2020.

Tipuri de acțiuni:

A. Construirea, modernizarea și extinderea rețelei de transport care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T, inclusiv variante ocolitoare cu statut de drum județean, precum și lucrări de artă;

B. Decongestionarea traficului din jurul marilor orașe prin investiții în construirea și modernizarea de pasaje sau noduri rutiere, pasarele pietonale, șosele de centură, intersecții periculoase etc. în scopul facilitării tranziției către un sistem de transport urban sustenabil. Proiectele vor rezulta din PMUD;

C. Dezvoltarea unui sistem de transport intra și interjudețean orientat spre nevoile utilizatorilor, prin achiziția de mijloace de transport ecologice, infrastructură utilizată de pasageri (de ex. stații), inclusiv sistem de "e-ticketing / bilet regional".

Proiectele vor include obligatoriu **activități care vizează creșterea siguranței rutiere**, cum ar fi: amplasarea de parapete rutieri, atenuatoare de impact,

insule, marcaje orizontale și verticale, iluminarea sectoarelor periculoase, benzi rezonatoare, limitatoare de viteză etc., inclusiv campanii de siguranță rutieră. Măsurile pentru creșterea siguranței rutiere vor fi avute în vedere orizontal în toate proiectele finanțate în cadrul acestui obiectiv specific.

Toate investițiile propuse vor asigura o accesibilitate ușoară și independentă pentru persoanele cu cerințe de mobilitate speciale, fiind proiectate și destinate tuturor utilizatorilor.

După caz, intervențiile vor lua în considerare menținerea, protejarea și îmbunătățirea, precum și refacerea conectivității ecologice în zona coridoarelor ecologice.

Nu se vor finanța proiecte care implică doar lucrări de reparare și mentenanță a drumurilor județene existente, ci investiții de modernizare care implică creșterea parametrilor constructivi ai drumului.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Proiectele sunt complementare cu **POT și PNRR**. Astfel, prin POR V se vor finanța investiții în legături rutiere secundare conectate cu infrastructura TEN-T și soluții pentru decongestionarea și fluidizarea traficului, iar prin POT se va finanța TEN-T rutier, infrastructura rutieră națională, TEN-T feroviar, infrastructura feroviară națională, îmbunătățirea mobilității naționale, transport multimodal, căi navigabile și porturi, precum și siguranța rutieră. Prin PNRR, componenta C4 - Transport sustenabil vor fi finanțate investiții în modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare și a materialului rulant feroviar, precum și investiții pentru dezvoltarea infrastructurii rutiere sustenabile pe rețeaua TEN-T, taxarea rutieră, managementul traficului și siguranța rutieră.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Populația regiunii, turiștii, populația care tranzitează regiunea, agenții economici, autoritățile publice locale singure sau în parteneriat în calitate de proprietari, utilizatori ai infrastructurii de transport modernizate sau noi.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Elementul comun al celor trei dimensiuni este siguranța rutieră. În proiecte vor fi propuse și măsuri de educație pentru siguranță rutieră, centrate pe diferite grupe de vârstă, interactive, bazate pe conștientizarea traficului rutier și a pericolelor acestuia, comportamentul corespunzător la volan și în apropierea drumurilor, alegeri pentru siguranța personală și a celorlalți.

Solicitantul își va asuma în cererea de finanțare cum va respecta cele trei principii în măsurile de siguranță rutieră promovate.

În cazul proiectelor care vizează crearea sistemului de transport inter și intra-județean, accesibilitatea se abordează din următoarele perspective, asumate după caz de către beneficiari, astfel:

- Infrastructura transporturilor: accesibilitatea rețelelor de transport, facilitarea accesului la stații (rampe, indicatoare etc.), sisteme și instrumente informaționale diferite adaptate (sisteme de asistență vizuală, anunțuri vocale), asigurarea accesibilității fizice în zonele de așteptare și în vehicule (de exemplu, pentru fotolii rulante, cadre de mers, cărucioare pentru copii etc.), servicii de transport la cerere etc.;
- Vehicule: autobuze și tramvaie accesibile împreună cu toate aspectele ce țin de proiectare, construcție, adaptare, management, trebuie să fie omologate ca sigure;
- Gestiunea transporturilor și controlul calității: optimizarea sistemelor de transport, creșterea siguranței transporturilor (de exemplu, crearea unor condiții mai sigure în stații și în jurul acestora - iluminat mai bun), formarea în domeniul siguranței și securității, precum și creșterea gradului de sensibilizare pentru șoferi și călători etc.;
- Sistemele de transport inteligente: sisteme de e-ticketing care permit utilizarea acestor servicii și de către persoanele cu mobilitate redusă, sisteme de ghidaj și orientare care utilizează tehnologia senzorilor de proximitate destinate persoanelor cu deficiențe de vedere, sisteme de avertizare luminoasă destinate persoanelor cu deficiențe de auz, dispozitive de amplificare a sunetului destinate persoanelor utilizatoare de proteze auditive, panouri vizuale electronice de informare a persoanelor cu dizabilități cu privire la mijloacele de transport în comun.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Investițiile în drumuri județene se vor implementa la nivelul regiunii, fără a se aplica instrumente teritoriale, în baza unui set de criterii de priorizare.

Investițiile în decongestionarea traficului se vor finanța la nivelul municipiilor reședință de județ, precum și la nivel de zonă urbană funcțională, în baza PMUD.

Sistemul de transport intra și interjudețean vizează întreaga regiune, în baza unui plan regional de mobilitate durabilă.

Pentru a combina componenta de infrastructură cu componenta de dezvoltare instituțională la nivel regional, investițiile aferente sistemului de transport intra și interjudețean au fost selectate ca operațiuni de importanță strategică care urmează a fi finanțate într-un apel necompetitiv.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

În cadrul procesului de programare s-a urmărit atât asigurarea unei intervenții logice la nivelul programului, cât și în raport cu acțiunile și țintele principalelor politici și strategii regionale. Astfel, pe lângă congruența evidentă cu Aria prioritară 4, prezentul OS este orientat în mod direct către AP1b a SUERD, acțiunea 1, prin investiții în legături rutiere secundare conectate cu infrastructura TEN-T și soluții pentru decongestionarea și fluidizarea traficului sau acțiunea 5 cu privire la îmbunătățirea infrastructurii transfrontaliere regionale și locale și a accesului către zonele rurale prin facilitarea infrastructurii de transport secundar și terțiar. România, alături de Austria, sunt țările care coordonează această arie prioritară, iar experiența instituțională acumulată va fi fructificată pentru a asigura implementarea unor intervenții eficiente și de impact la nivel regional.

Mai mult decât atât, experiența Regiunii Vest în programele transfrontaliere este una bogată prin prisma proiectelor comune ale beneficiarilor din această zonă în programe precum România-Serbia și România-Ungaria, astfel încât investițiile în infrastructură care vor fi finanțate în cadrul P5 vor capitaliza și se vor alinia, pe cât posibil, pe investițiile deja realizate prin intermediul acestor instrumente financiare e.g. ROHU 2014-2020, Axa prioritară PA2 - Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor, Prioritatea de investiții 7b - Îmbunătățirea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor multimodale.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru activitățile finanțate prin OS c(ii) nu vor fi utilizate instrumente financiare, deoarece proiectele de infrastructură necesită investiții cu perioade lungi de amortizare și pentru că aceste proiecte nu generează suficientă cerere pentru a se autofinanța printr-o taxă de utilizare. Prin urmare aceste activități sunt în sarcina autorităților publice locale care au, majoritatea, venituri bugetare locale reduse și reguli bugetare restrictive (lipsa unei bugetări multianuale, reguli stricte de îndatorare anuală de maxim 30% din totalul veniturilor). Prin granturi, beneficiul suportului UE este transmis cetățenilor regiunii care se vor bucura de o conectivitate sporită și de o accesibilitate crescută.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO44	Lungimea drumurilor noi sau reabilitate – din afara TEN-T	Km	0,00	13,00
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO46	Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate – din afara TEN-T	Km	0,00	137,00

5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO57	Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv	pasageri	0,00	200,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR50	Populația care beneficiază de măsuri privind calitatea aerului	persoane	0,00	2021-2029	594.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR55	Număr anual de utilizatori de drumuri nou construite, reconstruite, reabilite sau modernizate	pasager-km/an	152.133.249,00	2021-2029	258.321.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RSR02	Număr anual de utilizatori ai transporturilor publice intra și interjudețene noi	Utilizatori/an	0,00	2021-2029	80.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	082. Material rulant de transport urban curat	5.000.000,00
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	089. Legături rutiere secundare nou construite sau reabilite către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T	91.586.000,00
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	090. Alte drumuri de acces naționale, regionale și locale nou construite sau reabilite	37.020.000,00
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	170. Îmbunătățirea capacității autorităților responsabile cu programele și a organismelor implicate în execuția fondurilor	1.000.000,00
5	RSO3.2	Total			134.606.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	134.606.000,00
5	RSO3.2	Total			134.606.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	26. Alte abordări – Municipii, orașe și suburbii	37.020.000,00
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	97.586.000,00
5	RSO3.2	Total			134.606.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	134.606.000,00
5	RSO3.2	Total			134.606.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1. Prioritate: 6. O regiune educată și atractivă

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

În anul 2019, infrastructura educațională din Regiunea Vest era alcătuită din 630 unități școlare, cărora li se adaugă 1.101 **(91)** unități școlare arundate, urmare a procesului de comasare și închidere a acestora, cauzat de schimbările demografice.

Rețeaua școlară regională cuprinde un număr de 14.491 săli de clasă, 3.058 laboratoare și 534 de ateliere și prezintă nevoi de investiții complexe și diferite, în funcție de nivelul de educație și de mediul de rezidență, care trebuie să se alinieze atât standardelor actuale din domeniul educației, cât și trendului demografic regional.

Gradul de ocupare a infrastructurii școlare pentru Regiunea Vest **(92)** indică o ocupare mai pronunțată pentru nivelul preșcolar (136,9%). Noile reglementări legislative prevăd o reducere a numărului maxim de elevi pe clasă, în funcție de nivelul de educație. Astfel, regiunea se confruntă cu necesitatea unui număr mai mare de săli de clasă, pentru alinierea la noile standarde educaționale și pentru a răspunde provocărilor generate de pandemia COVID-19.

Un alt fenomen apărut în perioada 2008-2019 este dezvoltarea zonelor periurbane ale municipiilor Timișoara și Arad, în cadrul cărora populația a cunoscut un trend crescător, creând o presiune asupra sistemului educațional local.

În mediul urban, deși numărul de elevi a scăzut, sunt unități școlare unde se regăsește fenomenul de supraaglomerare **(93)**. Mediul rural se confruntă cu existența unor unități școlare care nu au grupuri sanitare în interiorul clădirilor: în CS 29% din unitățile școlare nu au grupuri sanitare în interior, în județul AR procentul este de 18%, iar județele HD și TM prezintă o pondere de 12% **(94)**.

În ceea ce privește populația școlară din regiune, cea mai numeroasă este cea din învățământul primar și gimnazial (43,03%), urmată de cea din învățământul superior (18,13%), învățământul liceal (17,85%) și din învățământul antepreșcolar și preșcolar (14,89%). Valori reduse se înregistrează pentru învățământul profesional (2,91%), cel postliceal și de maiștri (3,19%). În perioada 2011-2019, creșteri ale populației școlare s-au înregistrat la nivelul învățământului primar și la nivelul liceelor cu profil agricol, silvic, vocațional și profesional. Cu toate acestea, laboratoarele și atelierele acestor unități școlare nu sunt dotate cu echipamente moderne, din cauza resurselor financiare limitate. Prin urmare, nu sunt adaptate progresului tehnologic rapid și nu răspund nevoilor actuale de competențe din piața muncii.

Învățământul superior are rolul de a înzestra studenții cu competențele de care au nevoie în viitor. Evoluția rapidă a pieței muncii și tranzițiile sociale impun o transformare a instituțiilor de învățământ terțiar și îmbunătățirea alinierii acestora la mediul economic, pentru a se asigura că absolvenții lor dispun de

educația și mai ales de competențele necesare pe piața muncii, în special pentru adaptarea la dubla tranziție: verde și digitală **(95)**.

Începând cu 2007, prin POR au fost finanțate aproximativ 11% din numărul total al unităților din regiune, utilizate de aproximativ 15% din populația școlară. Dotarea facilităților de educație nu a constituit o prioritate, ci a reprezentat doar o componentă redusă a proiectelor, investițiile fiind orientate cu precădere către lucrări de modernizare sau extindere a infrastructurii. Competențele digitale și trecerea la sistemul online de predare-învățare, ca o consecință a pandemiei COVID-19, depind de accesul la infrastructura IT și la internet. Realitatea ultimilor 2,5 ani a dovedit că sistemul educațional a făcut cu greu față provocărilor învățământului on-line. Utilizarea TIC în procesul de învățare și predare necesită dotarea școlilor cu echipamente multimedia.

Un rol important în creșterea calității educației și a incluziunii sociale îl au taberele școlare. Regiunea Vest s-a bucurat de o diversitate mare a taberelor până la începutul anilor 2000 **(96)**. Modernizarea sau refuncționalizarea acestora este esențială deoarece oferă locul de desfășurare a activităților extrașcolare în scop educațional și asigură incluziunea socială, fiind adresate inclusiv persoanelor din grupurile defavorizate sau cu dizabilități.

Investițiile propuse pentru dezvoltarea sistemului educațional au în vedere eliminarea inegalităților regionale dintre mediul urban și rural, în ceea ce privește accesibilitatea și calitatea facilităților educaționale oferite. Investițiile vor ține cont de nevoile reale ale beneficiarilor în funcție de nivelul de învățământ, gradul de ocupare a sălilor de clasă, condițiile minime de funcționare, corelat cu trendul demografic al fiecărui areal în parte. Astfel, investițiile vor fi orientate pe două direcții fundamentale:

- facilități educaționale cu un standard de calitate ridicat pentru unitățile din mediul rural, cel puțin similar unităților din mediul urban, atât din punct de vedere al infrastructurii, cât și al dotărilor.
- creșterea standardului calității facilităților educaționale oferite de unitățile din mediul urban, la nivelul standardului european, în corelare cu inițiativele emblematică ale UE (Pactul verde european, Spațiul european al educației, Educația pentru durabilitatea mediului, Agenda pentru competențe în Europa 2030, Educația pentru durabilitatea mediului etc.)

Tipuri de acțiuni:

A. Investiții în unitățile de învățământ preșcolar, primar și gimnazial din mediul rural –sprijin pentru modernizarea bazei tehnico-didactice prin achiziționarea de echipamente pentru laboratoarele și atelierele tematice, pentru dotarea, inclusiv multimedia, a sălilor de clase, precum și adaptarea stării tehnice a infrastructurii la cerințele echipamentelor moderne, lucrări de reabilitare/modernizare în procent limitat și, acolo unde este cazul, se vor finanța activități care să aibă ca rezultat îndeplinirea unor standarde minime de funcționare a unității școlare solicitante.

Vor fi prioritizate proiectele care nu îndeplinesc, la momentul depunerii cererilor de finanțare, condițiile minime legale de funcționare.

B. Investiții în unitățile de învățământ din mediul urban din învățământul preșcolar, primar, gimnazial, liceal, profesional și tehnic și superior - se va sprijini dotarea modernă a sălilor de clasă, a laboratoarelor, atelierelor etc., în acord cu noile tendințe educaționale și tehnologice, corelate cu evoluțiile din piața muncii și dubla tranziție verde și digitală; adaptarea stării tehnice a infrastructurii la cerințele echipamentelor moderne, precum și lucrări de modernizare în procent limitat și integrate într-un proiect de dotări; extinderea/construirea de infrastructuri educaționale preuniversitare, în situații bine justificate, în zonele și la nivelele de educație unde s-a identificat această nevoie ca urmare a supraaglomerării, luând în calcul atât gradul de ocupare la nivelul unităților

educaționale de același nivel, în arealul geografic vizat, cât și tendința demografică. Vor fi sprijinite și infrastructurile sportive care deservesc unitățile de învățământ, inclusiv a centrelor de pregătire sportivă stabilite pe lângă școli sau instituții de învățământ, care vor contribui la promovarea unui stil de viață sănătos și vor influența dezvoltarea abilităților motorii ale elevilor și studenților.

Proiectele din învățământul preuniversitar vor fi incluse în *Dezvoltarea Urbană Integrată* și vor fi finanțate în baza SIDU, existând alocări predefinite la nivelul ITI Valea Jiului, la nivelul celorlalte municipii din regiune, iar orașele dintr-un județ vor avea o anvelopă financiară comună.

C.Investiții în modernizarea centrelor de agrement (taberelor școlare) pentru copii și tineri: infrastructură și dotări pentru spații de cazare, spații de luat masa, spații de agrement și alte servicii de petrecere a timpului liber. Se are în vedere finanțarea unei tabere pe județ.

În cadrul prezentului OS, totalitatea investițiilor care urmează a fi efectuate vor fi formulate pe baza rezultatelor evaluării nevoilor de infrastructură și servicii din domeniile ocupării forței de muncă, educației, spațiului locativ, sănătate și asistență socială, luând în considerare atât inegalitățile teritoriale, cât și segregarea educațională și spațială sau schimbările demografice.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Intervențiile sprijinite prin POR V vor fi complementare celor sprijinite prin POEO și POIDS, care asigură investiții pentru achiziționarea de materiale didactice de bază, investiții de tip soft centrate pe grupurile țintă defavorizate în scopul reducerii sărăciei și creșterii incluziuni sociale a copiilor, precum și investiții în creșterea competențelor și formarea în educație, prin utilizarea infrastructurii și facilităților puse la dispoziție prin FEDR. POR V propune investiții complementare și sinergice cu cele din **PNRR**, care propune în componenta 15, investiții în unități de învățământ: creșe, școli primare și gimnaziale, TVET, universități care vizează dotări materiale și resurse didactice.

Investițiile sunt de asemenea complementare cu programele de tip **ERASMUS+** și **eTwinning**.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Populația școlară, inclusiv cadrele didactice, din toate nivelurile de învățământ. UAT-urile și universitățile în calitate de proprietari ai infrastructurilor subiect al investițiilor. De asemenea, specialiști din educație: formatori, consilieri educaționali, experți în resurse educaționale etc. pot fi considerați grup țintă ai intervențiilor propuse în acest OS. Angajatorii și antreprenorii sunt un alt grup țintă.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Pentru respectarea condiției favorizante orizontale privind implementarea și aplicarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD a ONU), intervențiile vor ține cont de principiile și domeniile prioritare din *Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027*. În cadrul acestui OS, beneficiarul își va asuma că rezultatele proiectelor vor permite persoanelor cu dizabilități accesul la spațiul fizic, la produsele informaționale și comunicative, la serviciile și programele pe care societatea le pune la dispoziția membrilor săi, în condiții de egalitate și nediscriminare.

La nivel regional, doar 30% din unitățile școlare au acces dedicat persoanelor cu dizabilități. Solicitantul își va asuma ca infrastructura de bază avută în vedere pentru finanțare să prezinte un acces facil pentru persoanele cu dizabilități și, dacă este cazul, va fi adaptată prin: asigurarea de rampe de acces, marcaje tactil-vizuale și utilizarea de culori contrastante pe trasee de acces, adaptări în spațiul construit prin intrări, circulații orizontale și verticale etc.

Beneficiarii trebuie să aplice conceptul de design universal (design for all), astfel încât investiția să poată fi utilizată de către toate persoanele, fără a fi nevoie de adaptări ulterioare sau de un design specializat, dacă este cazul, conform legislației naționale în vigoare

Intervențiile finanțate au impact și asupra grupurilor de copii, elevi și studenți care provin din categorii defavorizate sau grupuri vulnerabile (din mediul rural, din zonele marginalizate unde riscul de separare a copiilor de familie este foarte mare, de etnie romă, cu dizabilități, cu părinți plecați în străinătate, cu risc de excluziune socială legat de sărăcie, din familii fără locuință, din familii monoparentale, din familii cu mulți copii, care au părinți analfabeți etc.). Solicitantul își va asuma respectare Planului de acțiune pentru desegregare școlară de la nivel național.

Modernizarea unităților de învățământ din zonele rurale și achiziția de instrumente educaționale digitale pentru acces la învățământ la distanță vor contribui la:

- diminuarea decalajului rural-urban;
- incluziunea romilor;
- îmbunătățirea accesibilității educației pentru persoanele din categorii defavorizate sau grupuri vulnerabile.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Investițiile se vor implementa atât în zonele urbane, inclusiv în ZUF cât și în mediul rural.

Pentru intervențiile finanțate în cadrul acestui obiectiv specific, pentru finanțarea unităților de învățământ preșcolar, primar, secundar și liceal din mediul urban, se aplică instrumente teritoriale, în conformitate cu Regulamentul nr. 1060/2021, art. 28 (a) – ITI Valea Jiului, respectiv art. 28 (c) –

”Finanțare în baza SIDU”.

Proiectele trebuie să fie incluse într-o strategie teritorială integrată, elaborată în conformitate cu prevederile Regulamentului nr. 1060/2021, art. 29 și implementată sub responsabilitatea municipiilor / orașelor, cu implicarea partenerilor relevanți de la nivel local. AM POR va verifica strategiile teritoriale integrate în baza unei grile de verificare și a unei autoevaluări realizate de către autoritățile locale.

Proiectele finanțabile vor fi rezultatul unui proces de selectare/prioritizare desfășurat la nivelul autorităților responsabile cu implementarea strategiilor teritoriale (Consilii Locale, ADI, Asociația pentru dezvoltare teritorială integrată Valea Jiului).

În procesul de selectare a proiectelor, AM POR va verifica proiectele, asigurându-se de încadrarea în alocarea financiară aferentă fiecărui municipiu sau apel de proiecte.

Cele 6 orașe și municipii din ITI Valea Jiului vor beneficia de alocări orientative, ca teritoriu integrat, în funcție de numărul de locuitori și nivelul local de dezvoltare.

Cele 9 municipii din regiune (municipiile reședință de județ și celelalte municipii) vor beneficia de alocări predefinite orientative stabilite cu aprobarea CDR Vest, în corelare cu prevederile OUG 156/2020, cu modificările și completările ulterioare.

Cele 27 de orașe vor beneficia de o anvelopă financiară comună per județ, intrând în proces de selecție a proiectelor în sistem competitiv, în limita unui buget maxim pentru fiecare județ, stabilit în funcție de numărul de locuitori și nivelul județean de dezvoltare.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Obiectivul specific d(ii) *„Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online”* din POR V poate contribui la următoarele arii prioritare și acțiuni ale Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării: Aria Prioritară 9 „Oameni și abilități”, Acțiunea 5 „Calitatea și eficiența sistemelor de educație și formare”.

De asemenea, pot fi identificate potențiale congruențe cu PO4 (ii) al PTD, fiind, în fapt, același obiectiv specific. Acțiunile de cooperare implementate la nivelul Regiunii Vest vor avea ca rezultat creșterea și îmbunătățirea capacității capitalului uman regional în beneficiul societății, al economiei și al echilibrului regional. De asemenea, Regiunea Vest își va completa, prin investițiile cuprinse în program, actualele modele de educație existente. Din potențiala cooperare cu alte programe, POR V își va scala intervențiile cu practici educaționale potrivite zonei, dar și cu modele inovatoare adresate elevilor din categorii și medii defavorizate, ceea ce va avea ca rezultat un sistem de educație incluziv și o forță de muncă potențială extinsă și atractivă. Organizațiile participante în program vor oferi regiunii posibilitatea, poate pentru prima dată, de a se simți parte a unei rețele dedicate educației și oportunităților incluzive activă în Regiunea Dunării.

AM POR V invita AM RO-HU și AM RO-RS în calitate de observatori la ședințele Comitetului de Monitorizare ale POR V pentru a facilita comunicarea și a asigura corelarea investițiilor teritoriale. De asemenea, AM POR V își propune să folosească formatul oferit de Asociația ROREG pentru o mai bună coordonare a direcțiilor de dezvoltare regionale.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru activitățile finanțate prin OS d (ii) nu vor fi utilizate instrumente financiare.

Asigurarea accesului la infrastructura educațională publică este în sarcina autorităților publice locale care au, majoritatea, venituri bugetare locale reduse și reguli bugetare restrictive (lipsa unei bugetări multianuale, reguli stricte de îndatorare anuală de maxim 30% din totalul veniturilor). Infrastructurile educaționale nu sunt generatoare de venituri, eventualele taxe percepute fiind doar pentru asigurarea hranei copiilor/elevilor, prin urmare nu se pot utiliza instrumente financiare, neexistând profituri pentru rambursarea acestora. Prin finanțarea prin granturi a acestor investiții, beneficiul suportului UE este transmis copiilor/elevilor din regiune care vor beneficia de o calitate crescută a sistemului de educație și a mediului de învățare din școli.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO66	Capacitatea sălilor de clasă din structurile noi sau modernizate de îngrijire a copiilor	persoane	990,00	3.300,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO67	Capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate	persoane	10.575,00	35.250,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	11.565,00	1.100.000,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	0,00	37,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RSO02	Numărul centrelor de agrement pentru copii și tineri (tabere) care beneficiază de sprijin	centre de agrement	0,00	4,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR70	Număr anual de utilizatori ai structurilor noi sau modernizate de îngrijire a copiilor	utilizatori/an	2.500,00	2021-2029	2.500,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR71	Număr anual de utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate	utilizatori/an	28.200,00	2021-2029	28.200,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RSR03	Număr anual de utilizatori ai centrelor de agrement pentru copii și tineri (tabere) care beneficiază de sprijin	Utilizatori/an	3.200,00	2021-2029	3.520,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	121. Infrastructuri pentru educația și îngrijirea copiilor preșcolari	11.894.826,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	122. Infrastructuri pentru învățământul primar și secundar	55.021.176,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	123. Infrastructuri pentru învățământul terțiar	15.570.244,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	127. Alte infrastructuri sociale care contribuie la incluziunea socială în comunitate	8.897.282,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	170. Îmbunătățirea capacității autorităților responsabile cu programele și a organismelor implicate în execuția fondurilor	145.083,00
6	RSO4.2	Total			91.528.611,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	91.528.611,00
6	RSO4.2	Total			91.528.611,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	02. ITI – Municipii, orașe și suburbii	6.398.317,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	18. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii	40.968.646,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	19. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Zone urbane funcționale	10.665.997,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	28. Alte abordări – Cartiere rurale	9.028.125,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	24.467.526,00
6	RSO4.2	Total			91.528.611,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	91.528.611,00
6	RSO4.2	Total			91.528.611,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO4.6. Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Până la izbucnirea pandemiei de COVID 19, numărul de turiști din regiune a crescut cu o rată de 2,5% pe an. Cele mai semnificative creșteri au fost pentru județele HD și CS, care în perioada 2011 – 2019 și-au sporit numărul de turiști cu 136%, respectiv 129%. Cei mai mulți turiști au sosit în TM (37,02%), urmat de CS (22,82%), AR (22,04%) și HD (18,12%) **(97)**. 80,89% dintre turiști au fost de origine română și 19,11% au fost străini (7,63% din totalul național). Din totalul vizitatorilor străini, 58,96% au sosit în TM, 27,11% în AR, în HD 9,85%, iar în CS 4,08%. Sub aspect spațial, sosirile turiștilor s-au concentrat în proporție de cca. 80% în municipiile reședință de județ (49,9% din total) și în stațiunile turistice (29,11% din total).

În anul 2020 epidemia de COVID-19 a afectat în mod substanțial sectorul turismului, exercitând o presiune fără precedent asupra ecosistemului. Restricțiile de călătorie introduse ca răspuns la pandemie au făcut ca numărul sosirilor turistice să scadă vertiginos. Acest lucru a generat scăderea locurilor de muncă din domeniul turismului și a sectoarelor conexe, reducerea cheltuielilor turiștilor și, prin urmare, venituri mai mici pentru autoritățile publice locale.

Prin urmare, industria turismului devine foarte importantă, îndeosebi pentru localitățile care dispun de potențial turistic, fiind un sector cu acces rapid și utilizare intensivă a forței de muncă, care poate contribui la dezvoltarea economică locală.

Regiunea Vest deține un patrimoniu natural și cultural important, dar resursele turistice naturale și culturale nu sunt pe deplin valorificate. Pe teritoriul regiunii se află 18 stațiuni turistice **(98)**, dintre care 6 stațiuni de interes național și 12 de interes local. Dintre acestea, 8 sunt în mediul rural, iar 10 în mediul urban. Mai mult, 5 au statut de stațiuni balneoclimatice sau balneare, 3 fiind localizate în mediul urban și 2 în cel rural. În anul 2019, 41% din locurile de cazare de la nivel regional erau în stațiunile turistice. Din cauza investițiilor modeste și a slabei promovări unele stațiuni au stagnat și au pierdut o parte a numărului de turiști. Durata medie a sejurului din stațiuni, este de 3,4 zile/turist în 2019, în scădere față de anul 2011, fapt ce denotă o nevoie acută pentru dezvoltarea serviciilor și produselor turistice care să faciliteze o perioadă mai îndelungată a turiștilor la destinație și, implicit, o contribuție mai mare la economie.

Stațiunile balneare sunt elemente cheie pentru turismul regional, datorită calității izvoarelor termale, amplasării, patrimoniului istoric, precum și apetenței internaționale pentru turismul balnear și medical. Totuși, turismul balnear este alimentat în majoritate de turismul intern, clienții stațiunilor balneare fiind în principal persoane în vârstă, cu venituri reduse, care se deplasează din motive medicale și beneficiază uneori de bilete de tratament balnear, constituind astfel principala formă de turism social.

Utilizarea resurselor naturale în scopuri de sănătate, regenerare profilactică, recreativă și biologică, pot reprezenta soluții de atragere a turiștilor tineri, cu familii, care au putere de cumpărare ridicată.

Pentru turismul activ, la nivel regional au devenit consacrate stațiunile montane din județele HD și CS, care se bucură de o mare popularitate în sezonul de iarnă. În majoritatea stațiunilor montane, sporturile de iarnă reprezintă baza activităților turistice și au beneficiat de investiții în ultima perioadă, dar nu la nivelul nevoii existente. Numărul de turiști este în creștere, ceea ce impune modernizarea și adaptarea stațiunilor la fluxuri ridicate de turiști. Dar aceste stațiuni se situează sub potențialul de exploatare în absența unor investiții coerente și integrate, care să vizeze și extinderea activităților turistice în sezon și extra-sezon.

În privința patrimoniului cultural, regiunea are un potențial caracterizat prin diversitate. De o însemnătate aparte sunt Cetățile Dacice din județul HD care fac parte din patrimoniul UNESCO: Sarmisegetuza, Costești-Cetățuie, Costești-Blidariu, Luncani-Piatra-Roșie și Bănița, unul dintre cele 7 obiective culturale UNESCO din România. Sarmisegetuza Regia constituie una dintre principalele atracții culturale ale județului HD, estimându-se că în anul 2021 un număr de cca. 75.000 de turiști au vizitat ruinele vaste și bine conservate ale acesteia. Cetățile Dacice sunt centre majore de interes turistic în regiune dar, cu toate acestea, nu se bucură de numărul de vizitatori pe care ar putea să-l atragă, din cauza degradării și lipsei conservării obiectivelor, accesibilității insuficiente, promovării inadecvate sau lipsei dezvoltării de produse organizate (dotări, pachete pentru turiști etc.). Complementar investițiilor de care beneficiază prin POR 2014-2020, sprijinirea valorificării acestui obiectiv UNESCO prin actualul program va consolida oferta turistică culturală în regiune, în special în județul HD.

Potențialul turistic cultural, balnear și montan semnificativ de care dispune regiunea face ca turismul să poată constitui o alternativă viabilă de revitalizare a activităților economice, având ca rezultat creșterea duratei șederii medii și majorarea cheltuielilor medii ale turiștilor interni și internaționali în beneficiul comunităților locale. Îndeosebi pentru zonele rurale, cu oportunități economice reduse și provocări majore privind incluziunea socială, turismul reprezintă o activitate cheie pentru dezvoltarea economică și incluziunea pe piața muncii a persoanelor dezavantajate.

Având în vedere resursele limitate alocate, este necesară concentrarea fondurilor repartizate în scopul maximizării impactului finanțărilor disponibile. Astfel, investițiile vor fi direcționate doar către stațiunile turistice atestate la momentul depunerii cererii de finanțare, situate în mediul urban sau rural, precum și pentru reabilitarea obiectivelor de patrimoniu cultural UNESCO, în complementaritate cu investițiile dedicate patrimoniului cultural național și infrastructurilor culturale publice promovate în cadrul Priorității 7.

Pentru asigurarea coeziunii teritoriale alocarea financiară din cadrul acestui obiectiv specific va fi distribuită între cele patru județe ale regiunii, ținând cont și de capacitatea de cazare turistică funcțională existentă în fiecare județ la nivelul stațiunilor turistice atestate. Vor fi prioritizate proiectele care vor avea un impact crescut asupra dezvoltării locale, îndeosebi prin atragerea unui număr cât mai mare de vizitatori, cu luarea în considerare a criteriilor prevăzute la art. 73 din RDC 1060/2021.

Tipuri de acțiuni:

A.Dezvoltarea durabilă și punerea în valoare a stațiunilor turistice din mediul urban sau rural prin dezvoltarea infrastructurii turistice specifice (ex. amenajarea și dezvoltarea unor trasee pentru practicarea activităților recreative; crearea și dezvoltarea de trasee turistice tematice; crearea și dezvoltarea unor instalații de tratament balnear; construcția, extinderea, dezvoltarea unor infrastructuri multifuncționale de agrement **(99)**; piste ciclabile și alei pietonale; alte

infrastructuri locale cu funcțiune turistică), precum și dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de utilitate publică și finanțarea serviciilor și a facilităților turistice care pot crește durata sejururilor.

B. Conservarea, protecția, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural UNESCO, inclusiv digitalizarea obiectivelor în concordanță cu recomandarea CE privind spațiul european comun al datelor pentru patrimoniul cultural.

Astfel de investiții au potențialul de a încuraja dezvoltarea locală, coeziunea socială și teritorială prin implicarea părților interesate locale și luarea în considerare și participarea comunităților locale în proiecte. Promovarea activităților turistice poate genera oportunități de angajare la nivel local, stimulând investițiile locale și externe și oferind noi surse de beneficii economice pentru comunitățile locale și pentru sector în sensul său larg. Totodată, investițiile vor fi în concordanță cu principiul unui turism durabil care să asigure un echilibru adecvat între aspectele de mediu, economice și socio-culturale prin valorificarea optimă a resurselor de mediu, asigurarea unor activități economice viabile pe termen lung și conservarea și protejarea autenticității socio-culturale.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Forma de sprijin propusă este grantul nerambursabil cu respectarea regulilor de ajutor de stat și ajutor de minimis.

Investițiile propuse sunt complementare celor propuse în PNS, în cadrul căruia sunt avute în vedere investiții pentru conservarea, restaurarea și reabilitarea construcțiilor și amenajărilor cu valoare culturală sau alte activități de punere în valoare a elementelor care aparțin patrimoniului neclasat (mobil, imobil, imaterial), precum și celor avute în vedere prin PNRR, în pilonul 4, componenta 11, de tipul: trasee turistice, realizarea rutei castelelor și bisericilor fortificate, muzee și memoriale dedicate opresiunii și conflictelor etc.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Populația regiunii, turiștii și vizitatorii, agenții economici și angajații acestora care vor beneficia de sprijin indirect prin reabilitarea / dezvoltarea unor infrastructuri turistice.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Infrastructura va fi deschisă publicului în mod gratuit pentru intrare și utilizare, cu excepția unor infrastructuri de agrement locale situate în stațiunile

turistice, aceste proiecte intrând sub incidența normelor privind regulile ajutorului de stat. Acestea au ca scop principal dezvoltarea economică a zonei, care ulterior va conduce la crearea de locuri de muncă pentru deservirea turiștilor în servicii de cazare, agrement, alimentație publică, curățenie, supraveghere etc.

Pentru obiectivele UNESCO, beneficiarii își vor asuma angajamente privind respectarea principiilor egalității de șanse, nediscriminării și asigurarea accesului pentru persoanele cu dizabilități. În plus, prin proiecte pot fi prevăzute și măsuri de compensare, respectând principiul adaptării rezonabile pentru accesul la cote unde statutul de monument istoric nu permite măsuri de accesibilizare, prin tururi virtuale și panouri informative. Pentru persoanele cu deficiență sau capacitate redusă de vedere pot fi prevăzute panouri Braille și signalistică audio.

Este încurajată îmbunătățirea facilităților turistice, prin includerea în categoria cheltuielilor eligibile a unor pachete culturale digitalizate (tururi ghidate, audio ghiduri, tururi tematice, filme de promovare, materiale de informare etc.) accesibile inclusiv pentru persoanele cu diferite dizabilități.

Proiectele finanțate prin intermediul acestui obiectiv specific au impact asupra principiului de egalitate de șanse și nediscriminare, deoarece prin dezvoltarea turismului se creează premisele pentru creștere economică și creare de locuri de muncă, atât pentru femei și pentru bărbați, cât și pentru tineri sau persoane care fac parte din grupuri vulnerabile sau cu un nivel scăzut de instruire.

În ceea ce privește instrumentele digitale, acestea trebuie să respecte OUG 112/2018 privind transpunerea Directivei (UE) 2016/2102 privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public, dar și transpunerea Directivei (UE) 2019/882 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Investițiile în infrastructurile turistice vor fi concentrate în stațiunile turistice atestate din zonele urbane și rurale. Investițiile în obiectivele de patrimoniu cultural UNESCO se vor concentra doar în mediul rural.

Nu sunt avute în vedere instrumente teritoriale, dar proiectele propuse spre finanțare vor face parte din strategii de dezvoltare locale, județene sau sectoriale.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Obiectivul specific *d(vi) Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială* din POR Vest 2021-2027 poate contribui la următoarele arii prioritare și acțiuni ale Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării:

- Aria Prioritară 3 „Cultură și turism, de la oameni la oameni”, Acțiunea 1 „Promovarea turismului durabil în regiunea Dunării și valorificarea proiectelor SUERD în domeniile culturii, naturii și turismului”, Acțiunea 2 „Susținerea și promovarea turismului cultural în regiunea Dunării”, Acțiunea 5 „Promovarea

și încurajarea dezvoltării activităților culturale și a sectoarelor creative”, respectiv Acțiunea 6 „Promovarea patrimoniului cultural în regiunea Dunării”.

Prin Prioritatea 6, OS d (vi) POR Vest vine în întâmpinarea acestei tendințe generale și își propune să se alinieze, în limita impusă de particularitățile zonei, cu intervențiile susținute prin intermediul altor programe cu impact transfrontalier și transnațional e.g. programul transfrontalier România-Ungaria, Axa prioritară 6, programul transfrontalier România-Serbia, Axa prioritară 4 sau PTD, Axa Prioritară 2, dar și să capitalizeze experiența acumulată de România în calitatea de coordonator, alături de Bulgaria, a Ariei Prioritare 3 SUERD, Cultură, Turism, Oameni pentru Oameni.

Ca regulă generală la nivel de program, AM POR V invita AM RO-HU și AM RO-RS în calitate de observatori la ședințele Comitetului de Monitorizare ale POR V pentru a facilita comunicare și a asigura corelarea investițiilor teritoriale. De asemenea, AM POR V își propune să folosească formatul oferit de Asociația ROREG pentru o mai bună coordonare a direcțiilor de dezvoltare regionale.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru activitățile finanțate prin OS d (vi) vor fi utilizate granturi, deoarece:

- a) investițiile în infrastructurile turistice și de utilitate publică nu sunt generatoare de venituri;
- b) investițiile de conservare și valorificare a patrimoniului cultural UNESCO vor genera venituri reduse din taxe de vizitare, necesare pentru mentenanță și supraveghere;
- c) pentru investițiile în centre de relaxare/SPA realizate și administrate de autoritățile locale se vor percepe taxe care vor fi utilizate pentru acoperirea costurilor ridicate de întreținere și plata personalului, aceste intervenții făcând obiectul normelor privind ajutoarele de stat, art. 55/56 GBER, cu deducerea din cheltuielile eligibile a profitului operațional realizat pe întreaga perioadă de exploatare a investițiilor.

Prin urmare, aceste activități nu sunt generatoare de profituri care să permită rambursarea creditelor, mai ales că autoritățile publice locale au venituri bugetare reduse și reguli bugetare restrictive, deci au nevoie de sprijin pentru implementare. Astfel, beneficiul suportului UE este transmis localităților care vor putea dezvolta noi activități economice.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv	Fond	Categoria de	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă	Ținta

	specific		regiune				(2024)	(2029)
6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO77	Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	situri culturale și turistice	0,00	9,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR77	Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	vizitatori/an	166.000,00	2021-2029	183.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	165. Protejarea, dezvoltarea și promovarea activelor turistice publice și servicii turistice	49.313.785,00
6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	166. Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural și servicii culturale	2.965.600,00
6	RSO4.6	Total			52.279.385,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	52.279.385,00
6	RSO4.6	Total			52.279.385,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	52.279.385,00
6	RSO4.6	Total			52.279.385,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	52.279.385,00
6	RSO4.6	Total			52.279.385,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1. Prioritate: 7. O regiune pentru cetățeni

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Abordarea dezvoltării urbane integrate prin POR V prevede un sprijin complementar și sinergic, adresat tuturor tipurilor de orașe, prin intermediul investițiilor disponibile în cadrul mai multor obiective de politică, priorități și obiective specifice, și în acord cu Agenda 2030, Agenda Urbană a UE și principiile NEB.

Dezvoltarea urbană durabilă se va realiza în baza SIDU prin abordarea strategică și integrată a investițiilor din cadrul **OP2 – Eficiență energetică, Infrastructură verde și Mobilitate urbană, OP 4 – Educație** (nivelul preșcolar, primar, gimnazial și liceal din mediul urban), dar și intervenții propuse prin **OP5 – revitalizare spații publice, regenerare urbană, patrimoniu și infrastructuri culturale publice.**

Provocările cu care se confruntă centrele urbane – economice, sociale, demografice, estetice și de mediu – sunt interconectate și se manifestă diferit de la un oraș la altul. O dezvoltare urbană durabilă poate fi atinsă prin promovarea unei abordări strategice integrate care combină **măsuri de renovarea fizică a zonelor urbane, cu cele de protecția mediului și dezvoltarea economică, socială și culturală** și printr-o abordare participativă cu implicarea tuturor actorilor relevanți de la nivel local.

SDTR (100) evidențiază faptul că toate așezările urbane necesită intervenții care să le crească atractivitatea, astfel încât să își poată menține populația, să poată juca rolul de polarizare a teritoriului învecinat, să promoveze creșterea calității vieții locuitorilor prin îmbunătățirea funcțiilor rezidențiale și să dezvolte spații publice atractive.

Din analiza realizată de Banca Mondială (2020) cu privire la spațiile publice, care măsoară percepția în rândul populației cu privire la calitatea acestora, rezultă că sunt în continuare necesare investiții în: spații verzi, piețe publice, zone pietonale etc. de la nivelul localităților urbane din Regiunea Vest. Astfel, intervențiile de revitalizare a spațiilor publice și regenerare urbană au ca obiective sistematizarea responsabilă a suprafețelor destinate construcțiilor și redarea unui spațiu urban de calitate către cetățeni.

Pentru orașe sunt importante investițiile în patrimoniul cultural construit și în infrastructuri culturale publice care, promovate printr-o abordare integrată, cu luarea în considerare a aspectelor de mediu, economice și sociale, vor conduce la creșterea atractivității localităților urbane. Estetica urbană este afectată de fațadele nereabilitate ale clădirilor monument-istoric, care constituie probleme perpetuate de-a lungul anilor, cu precădere în municipiile reședință de județ, având în vedere că majoritatea clădirilor se află în proprietate privată. Restaurarea acestor clădiri de patrimoniu ar conduce la conservarea acestora și la

îmbunătățirea estetică a spațiilor publice.

Conform *Listei Monumentelor Istorice din România*, 44,7% dintre monumentele din Regiunea Vest sunt localizate în mediul urban, iar orașele Arad și Timișoara sunt printre primele 24 de localități din România cu cele mai multe monumente istorice. Regiunea are 263 de monumente listate aflate în proprietatea UAT-urilor, dintre care 154 reprezintă monumente de arhitectură, clasa A, din mediul urban. În ultimii 7 ani s-au finanțat 27 de proiecte de patrimoniu.

Punerea în valoare a patrimoniului cultural din localitățile urbane contribuie la creșterea coeziunii teritoriale și poate întări identitatea locală, fiind și o sursă importantă pentru dezvoltarea unor evenimente culturale. Acțiunile educative și culturale care promovează patrimoniul construit sunt foarte limitate la nivel regional. Resursele culturale din regiune nu sunt văzute ca puncte forte ale dezvoltării locale, din cauza lipsei de know-how și coordonării/colaborării între autorități locale și diferite entități în generarea de evenimente, proiecte educative/culturale **(101)**.

Infrastructura publică culturală este puțin utilizată sau nu susține comunitatea creativă, remarcându-se un **deficit de facilități și infrastructuri culturale publice amenajate în scopul petrecerii timpului liber**. Din analiza datelor statistice (INS) se observă că Regiunea Vest ocupă, în general, ultimele locuri în ceea ce privește infrastructura (muzee, colecții publice, teatre, cinematografe, filarmonici) și consumul cultural (numărul de participanți la evenimente culturale). Mai mult, dezvoltarea infrastructurii culturale și organizarea de evenimente în perioada 2011-2019 la nivelul Regiunii, sunt mult sub media națională. Cu toate acestea, există o creștere a numărului de spectatori (47%) și triplarea numărului de vizitatori ai muzeelor și colecțiilor publice în intervalul 2011-2017 (de la 405.204 la 1.118.633), ceea ce indică un apetit cultural în creștere.

Regiunea Vest este o regiune cu o puternică tradiție multiculturală, astfel încât sectorul cultural poate juca un rol important în dezvoltarea socio-economică a orașelor și municipiilor din regiune, având un aport semnificativ la creșterea economică, creșterea calității vieții și promovarea dezvoltării urbane durabile.

Tipuri de acțiuni:

1. **Reabilitarea și revitalizarea integrată a spațiilor publice urbane** (ex. zone istorice, zone centrale, cartiere de locuințe colective etc.) prin investiții în spații verzi (scuaruri, parcuri etc.) și verzi-albastre (maluri de cursuri de apă, canale etc.), în infrastructura de mobilitate (străzi de folosință locală care asigură accesul la locuințe și servicii curente sau ocazionale din zonele cu trafic foarte redus, parcuri rezidențiale care conduc la eliberarea spațiului public ce poate fi utilizat de cetățeni, piste pentru biciclete, trotuare, alei pietonale, piețe publice, piațete etc.), locuri de joacă pentru copii, mobilier urban, utilități publice și pentru creșterea sentimentului de securitate a spațiilor publice (camere de supraveghere video), facilități wi-fi și acces la soluții digitale. În cadrul acestei acțiuni se vor finanța prioritar proiectele care au obținut sprijin pentru elaborarea documentațiilor tehnico-economice în baza OUG 88/2020.
2. **Regenerare urbană** care vizează transformarea și reinventarea spațiului public, inclusiv **renovarea feței urbane a clădirilor de patrimoniu A sau B, precum și zone construite protejate**. Proiectele propuse vor fi în acord cu valorile NEB, vizând patru axe: reconectarea cu natura, recâștigarea unui sentiment de apartenență la comunitate, prioritate pentru locurile și persoanele care au cea mai mare nevoie, necesitatea unei gândiri pe termen lung, care ține seama de ciclul de viață și a unei gândiri integrate (circulare) în ecosistemul industrial. În cadrul acestei acțiuni vor fi finanțate **proiecte integrate în cele patru municipii reședință de județ**, situate în perimetrul de intervenție vizat de acțiuni de revitalizare a spațiilor publice urbane sau de regenerare urbană.

3. **Conservarea, protecția, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural** clasa A, prin investiții în monumente de importanță națională, incluse în rute/circuite/trasee turistice tematice și care generează un impact economic semnificativ la nivel local, inclusiv măsuri de promovare și digitalizare.
4. **Construirea, modernizarea, amenajarea obiectivelor de infrastructură culturală publică** (biblioteci, muzee și colecții publice, instituții de spectacole sau concerte etc.), cu accent pe diversificarea ofertei acestora, păstrarea și valorificarea identității locale, inclusiv implementarea tehnologiilor multimedia și a tehnicilor digitale de promovare, în strânsă legătură cu sectorul industriilor creative.

Toate intervențiile, obligatorii a fi incluse în SIDU, vor avea un caracter integrat fie la nivel de areal urban, fie prin prisma funcțiilor multiple (economice, sociale, de mediu, etc.) și vor urmări dezvoltarea comunității prin implicarea mai multor stakeholderi în etapele de dezvoltare și implementare.

Experimentarea, inovarea, cunoașterea și creativitatea se vor regăsi în proiectele integrate, pentru consacrarea orașelor ca centre de activitate culturală, dezvoltarea atractivității turistice și creșterea potențialului economic al Regiunii Vest, cu implicarea stakeholderilor în procesele de dezvoltare.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Investițiile propuse sunt complementare celor propuse în **POIDS**, în cadrul căruia, prin mecanismul DLRC, acțiunile sunt menite să valorifice/conservă patrimoniul cultural, să încurajeze turismul și meșteșugurile tradiționale.

În ceea ce privește digitalizarea, măsurile propuse sunt complementare celor propuse prin **POCIDIF**, în cadrul căruia se vor finanța investiții pentru realizarea unei baze de date complete și actualizate privind starea monumentelor din România, prin utilizarea de mijloace TIC (scanare 3D, istoric, regim juridic).

Finanțarea patrimoniului și infrastructurilor culturale publice prin POR Vest 2021-2027 este complementară cu **PNRR** componenta 11, prin care se propun intervenții de tipul: realizarea rutei castelelor și bisericilor fortificate, muzee și memoriale dedicate opresiunii și conflictelor etc.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Grup țintă: populația orașelor și municipiilor, turiștii și vizitatorii, utilizatorii de infrastructură culturală publică, angajații, elevii și studenții școlilor și universităților de artă, organizații neguvernamentale, întreprinderile și alte entități din sectoarele culturale și creative.

În contextul NEB, investițiile aferente componentei de regenerare urbană au fost propuse ca operațiuni de importanță strategică.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Infrastructura va fi deschisă publicului în mod gratuit pentru intrare și utilizare, cu excepția unor infrastructuri de cultură, aceste proiecte putând intra sub incidența normelor privind regulile ajutorului de stat (GBER – Regulamentul 651/2014, actualizat în iulie 2020).

Pentru intervențiile de regenerare urbană și creare/modernizare/reabilitare spațiu public deschis, solicitanții trebuie să aibă în vedere distribuția echitabilă a acestora în orașe și necesitățile de recreere ale diverselor grupe de utilizatori. Este necesar ca spațiile publice deschise să fie accesibile tuturor categoriilor de persoane iar, acolo unde este cazul, beneficiarii trebuie să aplice conceptul de design universal (design for all), astfel încât investiția să poată fi utilizată de către toate persoanele, fără a fi nevoie de adaptări ulterioare, sau de un design specializat, dacă este cazul, conform legislației naționale în vigoare.

Proiectele finanțate prin intermediul acestui obiectiv specific trebuie să asigure accesul și facilitățile specifice pentru toate persoanele, inclusiv pentru cele cu dizabilități sau aflate în situație de handicap temporar, persoane în etate sau copii.

Este încurajată îmbunătățirea facilităților culturale, prin includerea în categoria cheltuielilor eligibile a unor pachete culturale digitalizate (tururi ghidate, audio ghiduri, tururi tematice, filme de promovare, materiale de informare etc.) accesibile inclusiv pentru persoanele cu diferite dizabilități.

Proiectele finanțate prin intermediul acestui obiectiv specific au impact asupra principiului de egalitate de șanse și nediscriminare, deoarece prin dezvoltarea serviciilor culturale se creează premisele pentru creștere economică și creare de locuri de muncă, atât pentru femei și pentru bărbați, cât și pentru tineri sau persoane care fac parte din grupuri vulnerabile sau cu un nivel scăzut de instruire.

În ceea ce privește instrumentele digitale, acestea trebuie să respecte OUG 112/2018 privind transpunerea Directivei (UE) 2016/2102 privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public, dar și transpunerea Directivei (UE) 2019/882 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Investițiile vor fi concentrate doar în zonele urbane, inclusiv în ZUF.

Pentru intervențiile finanțate în cadrul acestui obiectiv specific – revitalizare spații publice și regenerare urbană se aplică instrumente teritoriale, în conformitate cu Regulamentul nr. 1060/2021, art. 28 (a) – ITI Valea Jiului și art. 28 (c) – ”Finanțare în baza SIDU”.

Pentru intervențiile finanțate în cadrul acestui obiectiv specific – patrimoniu cultural și infrastructură culturală se aplică instrumentul teritorial prevăzut la art. 28 (c) al Regulamentului nr. 1060/2021.

Proiectele trebuie să fie incluse într-o strategie teritorială integrată, elaborată în conformitate cu prevederile Regulamentului nr. 1060/2021, art. 29 și

implementată sub responsabilitatea municipiilor și orașelor, cu implicarea partenerilor relevanți de la nivel local. AM POR va verifica strategiile teritoriale integrate în baza unei grile de verificare și a unei autoevaluări realizate de către autoritățile locale.

Proiectele finanțabile vor fi rezultatul unui proces de selectare/prioritizare desfășurat la nivelul autorităților responsabile cu implementarea strategiilor teritoriale (Consilii Locale, ADI, Asociația pentru dezvoltare teritorială integrată Valea Jiului).

Cele 6 orașe și municipii din ITI Valea Jiului vor beneficia de alocări orientative, ca teritoriu integrat, în funcție de populație și nivelul local de dezvoltare.

Pentru componentele *revitalizare spații publice și regenerare urbană*, cele 9 municipii din regiune vor beneficia de alocări orientative stabilite în corelare cu prevederile OUG 156/2020. Cele 27 de orașe vor beneficia de o anvelopă financiară comună per județ, intrând în proces de selecție a proiectelor în sistem competitiv, în limita unui buget maxim pentru fiecare județ, stabilit în funcție de populație și nivelul județean de dezvoltare.

Pentru componenta *patrimoniu*, cele 36 de municipii și orașe, vor beneficia de o anvelopă financiară comună, intrând în proces de selecție a proiectelor în sistem competitiv. Pentru componenta *infrastructură culturală*, cele 4 de municipii reședință de județ, vor beneficia de o anvelopă financiară comună, intrând în proces de selecție a proiectelor în sistem competitiv.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Recent a fost lansat conceptul „*un NEB*”, un vast plan de regenerare a zonelor urbane în contextul efectelor pandemiei de COVID 19 și a luptei împotriva schimbărilor climatice în conformitate cu *PVE(Green Deal)* **(102)**. La fel ca și în cazul OS b (vii), prin intermediul acestui obiectiv specific programul va căuta să se alăture modelelor relevante de cele 5 inițiative pilot ale Bauhaus în ideea de a contribui la efortul de diseminare și valorificării oportunităților de impact. Ținând cont și de suprapunerea cu faza de diseminare a Bauhaus, programul își propune să beneficieze de pe urma planului de a replica experiențele, modelele, soluțiile, prototipurile acestui program la nivelul cât mai multor orașe sau zone extra-urbane din Regiunea Vest.

Astfel, în momentul de față, există un interes accentuat la nivelul Comisiei Europene, evident și la nivelul instrumentelor de finanțare națională, regională sau transfrontalieră, privind necesitatea de a implementa intervenții axate pe stimularea regenerării urbane, a patrimoniului cultural și a industriei turistice, grav afectate de pandemia de coronavirus. Prin P7 POR V vine în întâmpinarea acestei tendințe generale și își propune să se alinieze, în limita impusă de particularitățile zonei, cu intervențiile susținute prin intermediul altor programe cu impact transfrontalier și transnațional e.g. programul RO-HU CBC, AP 6, programul RO-SRB CBC, AP4 sau Programul Transnațional Dunărea, AP 2, dar și să capitalizeze experiența acumulată de România în calitatea de coordonator, alături de Bulgaria, a AP3 SUEERD, *Cultură, Tursim, Oameni pentru Oameni*. De asemenea, o atenție deosebită în conturarea intervențiilor propuse în cadrul acestei Priorități va fi acordată *Noii Carte de la Leipzig* **(103)**. Adoptată recent, aceasta oferă un document-cadru de politici cheie pentru dezvoltarea urbană durabilă în Europa. Carta subliniază faptul că orașele trebuie să stabilească strategii de dezvoltare urbană integrate și durabile și să asigure implementarea lor pentru orașe în ansamblu, de la zonele sale funcționale până la cartiere și zone periurbane. Documentul este puternic aliniat cu politica de coeziune a UE și cu cadrul său pentru o dezvoltare urbană durabilă și oferă un fundament solid pentru intervențiile propuse în cadrul P7 a POR V.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Forma de sprijin propusă pentru aceste tipuri de acțiuni este grantul nerambursabil, cu respectarea regulilor de ajutor de stat și ajutor de minimis. Chiar dacă pentru utilizarea patrimoniului cultural reabilitat și a infrastructurii culturale publice se vor putea percepe taxe de vizitare, sumele încasate vor fi utilizate pentru activități de mentenanță și administrare a obiectivelor și nu vor fi suficiente pentru rambursarea unor instrumente financiare. Aceste activități intră în responsabilitatea autorităților publice locale care au, majoritatea, venituri bugetare locale reduse și reguli bugetare restrictive, deci au nevoie de sprijin pentru implementare. Prin finanțarea prin granturi a acestor investiții, beneficiul suportului UE este transmis locuitorilor orașelor care vor avea acces la zone urbane mai atractive.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	275.000,00	1.100.000,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	6,00	25,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO76	Proiecte integrate de dezvoltare teritorială	proiecte	6,00	31,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO77	Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	situri culturale și turistice	0,00	8,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO114	Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane	metri pătrați	122.500,00	490.000,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv	Fond	Categoria de	ID	Indicator	Unitate de	Valoarea de	Anul de	Ținta	Sursa datelor	Observații

	specific		regiune			măsură	referință	referință	(2029)		
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR77	Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	vizitatori/an	12.300,00	2021-2029	13.600,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RSR04	Populația care are acces la spații publice noi sau modernizate în zonele urbane	Persoane	0,00	2021-2029	330.705,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	079. Protecția naturii și a biodiversității, patrimoniul natural și resursele naturale, infrastructura verde și cea albastră	40.490.321,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	166. Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural și servicii culturale	28.684.110,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	168. Regenerarea fizică și securitatea spațiilor publice	94.477.415,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	170. Îmbunătățirea capacității autorităților responsabile cu programele și a organismelor implicate în execuția fondurilor	410.154,00
7	RSO5.1	Total			164.062.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	164.062.000,00
7	RSO5.1	Total			164.062.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	02. ITI – Municipii, orașe și suburbii	14.918.722,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	18. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii	124.273.761,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	19. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Zone urbane funcționale	24.869.517,00
7	RSO5.1	Total			164.062.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	164.062.000,00
7	RSO5.1	Total			164.062.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.2. Prioritățile „Asistență tehnică”

2.2.1. Prioritatea pentru asistență tehnică în temeiul articolului 36 alineatul (4) din RDC: 8. Asistență tehnică

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (e) din RDC

2.2.1.1. Intervenție a fondurilor

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (e) punctul (i) din RDC

Prioritatea reflectă nevoia de a consolida capacitatea administrativă și instituțională a părților implicate în derularea operațiunilor finanțate din FEDR, atât la nivelul beneficiarilor, cât și la nivelul Autorității de Management. Anexa D din cadrul Semestrului European 2019 aferentă României reflectă necesitatea de a aborda anumite direcții de acțiune pentru aplicarea eficientă și eficace a politicii de coeziune. Pentru a sprijini gestionarea investițiilor publice pe tot parcursul ciclului de investiții (Planificare strategică, Proiectarea investițiilor, Implementarea investițiilor, Monitorizarea și evaluarea) sunt necesare măsuri pentru fiecare etapă. Prin această prioritate, POR V va aborda următoarele recomandări:

- Consolidarea capacităților AM, beneficiarilor finali și ale altor organisme care gestionează fonduri UE în vederea pregătirii și implementării proiectelor, precum și consolidarea capacităților UAT-urilor în ceea ce privește pregătirea SIDU;

- Elaborarea și punerea în aplicare a unei foi de parcurs – Roadmap, privind consolidarea capacității administrative necesare pentru administrarea și implementarea eficace a fondurilor UE.

AM POR Vest va avea nevoie de o consolidare suplimentară a capacității instituționale și administrative, pentru a face față provocărilor privind gestionarea și implementarea POR Vest. În acest sens, va fi elaborat un Roadmap privind consolidarea capacității administrative pentru perioada 2021-2027, definit în urma unei analize regionale a nevoilor, care va fi periodic actualizat.

De-a lungul celor două perioade de programare anterioare, în calitate de OI, ADR Vest a dezvoltat competențe pentru gestionarea eficientă și eficace a fondurilor UE. Atribuțiile noi, în calitate de AM necesită o consolidare și o dezvoltare a acestor competențe, complementar cu recrutarea de personal nou. Prin instruiți, schimburi de experiență și expertiză recrutată, AM POR Vest va face față provocărilor privind gestionarea și implementarea programului.

În ceea ce privește competențele în implementarea proiectelor finanțate la nivelul beneficiarilor, ADR Vest propune grupuri de lucru mixte: angajați AM – experți tehnici - beneficiari, pentru a identifica și dezvolta un portofoliu de proiecte mature. De asemenea, se va acorda o atenție suplimentară prezentării cadrului legislativ aferent achizițiilor publice, măsuri ce trebuie întreprinse de beneficiari pentru desfășurarea achizițiilor publice în condiții legale și orientări cu privire la modul de evitare a erorilor întâlnite frecvent, cadrul legal privind egalitatea de șanse și nediscriminarea.

În acest sens sunt prevăzute a fi finanțate următoarele **tipuri de activități orientative**, enumerarea nefiind exhaustivă:

- **Activități legate de programarea, gestionarea, monitorizarea, evaluarea și controlul POR Vest 2021-2027** - sprijin pentru procesul de helpdesk, evaluare, selecție și implementare a proiectelor, asigurarea remunerării și motivării personalului, instruirea personalului prin ateliere, seminarii, mentorat,

coaching, schimb de bune practici și experiență, implementarea pactelor de integritate, etc.

- **Activități legate de evaluare și studii, colectare de date** - sprijinirea pregătirii și implementării POR pentru perioada de programare post 2027 - studii, analize, cadru partenerial și consultări publice, pregătirea portofoliului de proiecte, evaluarea implementării POR Vest, inclusiv evaluări continue, diseminarea rezultatelor evaluărilor etc.

- **Activități legate de comunicare, informare și publicitate** - participări media, filme și spoturi informaționale TV, reclame și alte contacte de presă, publicații, organizarea de campanii, conferințe, seminarii, evenimente și ateliere de lucru, dezvoltarea și întreținerea web site, social media, etc.

- **Activități legate de funcționarea ADR Vest** - cheltuieli cu modernizarea sediilor necesare desfășurării activităților, cheltuieli cu servicii IT de dezvoltare/actualizare, configurare baze de date, migrare structuri de date, achiziționarea de materiale consumabile, achiziția de active fixe corporale, obiecte de inventar, arhivare etc., precum și cheltuieli generale de administrație pentru ADR (mentenanța, utilități, chirie etc.)

- **Activități legate de consolidarea capacității ADR Vest și a beneficiarilor POR V 2021-2027, precum și sprijinirea activităților necesare pentru închiderea POR 2014-2020** - elaborarea și implementarea planurilor de acțiune pentru consolidarea capacității administrative a beneficiarilor POR V pe baza evaluărilor efectuate, identificarea ideilor de proiect și elaborarea de propuneri relevante pentru POR V, inclusiv activități care vizează pregătirea perspectivei financiare 2027+;

Suplimentar, asistența în dezvoltarea proiectelor pentru promotorii de proiecte, pregătirea planului de proiecte, studii de fezabilitate, alte documente tehnice sau de licitație, sprijin acordat beneficiarilor pentru implementarea proiectelor a operațiunilor în cadrul priorităților relevante, consolidarea capacității părților interesate prin schimbul de experiență între țări, managementul instrumentelor teritoriale, vor fi sprijinite în cadrul obiectivelor specifice, adaptate tipologiilor de intervenții sprijinite.

Dincolo de finanțarea din AT a acestor tipuri de activități, avem în vedere:

- implementarea Roadmap-ului privind consolidarea capacității administrative;

- sprijinirea întregului ecosistem: AM, beneficiarii, potențialii beneficiari, publicul larg, pentru a crea la nivel regional un corp de experți în fonduri europene;

- abordarea specifică a unor teme noi: concentrare tematică, cadrul de performanță, condiții favorizante, strategii de specializare inteligentă, descoperire antreprenorială, ITI, instrumente financiare, ajutor de stat, costuri simplificate;

- implementarea măsurilor de simplificare, atât la nivelul AM – pregătire apeluri, selecția proiectelor, verificări de management, cât și la nivelul beneficiarilor – depunere și implementare;

- dezvoltarea profesională și diversificarea competențelor, prin formare, instruire, mentorat, coaching, atât cu diferite categorii profesionale (ex. proiectanții), cât și în domenii specifice (ex. costuri simplificate);

·susținerea pregătirii și operaționalizării unor ”proiecte pilot”;

-campanii de conștientizare și de educație pe diverse teme, ale membrilor grupurilor țintă, solicitanți și beneficiari de finanțare;

·cooperarea cu partenerii din România, cu precădere prin ROREG, din alte state membre, inclusiv Comisia Europeană.

Roadmap-ul elaborat la nivelul POR Vest este un plan de măsuri, pe termen scurt și mediu pe care ADR Vest dorește să-l implementeze în vederea pregătirii eficiente a perioadei de programare 2021-2027, implementarea planului de măsuri asigurând în mod clar implementarea acțiunilor necesare rezolvării problemelor/deficiențelor identificate în regiune.

Așa cum se menționează în Acordul de Parteneriat, atât la nivel național, cât și la nivel regional, o importanță majoră este acordată măsurilor de consolidare a sistemului de management și control al fondurilor europene, având în vedere atât lecțiile învățate, cât și noile responsabilități și structuri instituționale stabilite pentru perioada 2021-2027. Astfel, se vor promova acțiuni orizontale și acțiuni specifice la nivelul fiecărui POR privind pregătirea și evaluarea proiectelor, ajutor de stat, instrumente financiare, evaluare și indicatori, achiziții publice, sistem informatic, prevenirea și gestionarea neregulilor, antifraudă și prevenirea conflictului de interese etc. Totodată, vor fi promovate măsuri de consolidare a capacității partenerilor și a Comitetelor de Monitorizare și Coordonare a fondurilor.

Complementaritatea și demarcarea între POR Vest și POAT 2021-2027 rezultă din faptul că din axa de asistență tehnică din cadrul POR Vest 2021-2027 se va acorda sprijin specific pentru AM POR Vest și pentru beneficiarii și potențialii beneficiari ai POR Vest 2021-2027, POAT 2021-2027 asigurând resursele necesare sprijinirii celorlalte programe operaționale. De asemenea, sprijinul financiar acordat prin POAT 2021-2027 se realizează pentru informare și comunicare, sprijin pentru întărirea parteneriatului, precum și pentru evaluare de program și se realizează doar orizontal – pentru toate fondurile, dar acțiunile specifice necesare fiecărui program operațional sunt realizate din fondurile puse la dispoziție prin prioritățile specifice de AT.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Grup țintă:

- Agenția pentru Dezvoltare Regională Vest;
- Membrii din Comitetul de Monitorizare și alte structuri partenariale;
- Beneficiarii / potențialii beneficiari de finanțare și partenerii lor;
- Alți membrii ai ecosistemului: proiectanți, consultanți, alți experți etc.;

- Publicul larg, societate civilă, mass-media etc.

Pentru **informarea, transparența și comunicarea continuă cu părțile interesate**, a fost elaborat un Plan de acțiune pentru comunicare și vizibilitate, care va fi supus aprobării CM POR și implementat la nivelul Regiunii Vest.

2.2.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (e) punctul (ii) din RDC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
FEDR	Mai puțin dezvoltate	RSO03	Numărul mediu anual de locuri de muncă finanțate prin AT	angajați cu normă întreagă	75,00	224,00
FEDR	Mai puțin dezvoltate	RSO04	Număr de proiecte gestionate	proiecte	850,00	1.600,00
FEDR	Mai puțin dezvoltate	RSO05	Sesiuni de instruire și formare în rândul beneficiarilor / potențialilor beneficiari	Sesiuni de instruire și formare	25,00	60,00
FEDR	Mai puțin dezvoltate	RSO06	Rapoarte și studii de evaluare	rapoarte și studii	1,00	13,00
FEDR	Mai puțin dezvoltate	RSO07	Număr participanți la evenimente de informare / comunicare / promovare	Număr participanți	1.200,00	5.000,00
FEDR	Mai puțin dezvoltate	RSO08	Număr de vizitatori pe canale de comunicare on-line	Vizitatori	34.000,00	150.000,00

2.2.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (e) punctul (iv) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	179. Informare și comunicare	3.120.690,00
8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	180. Pregătire, implementare, monitorizare și control	30.000.000,00

8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	181. Evaluare și studii, culegere de date	2.125.000,00
8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	182. Consolidarea capacității autorităților din statele membre, beneficiarilor și partenerilor relevanți	6.724.340,00
8	Total			41.970.030,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	41.970.030,00
8	Total			41.970.030,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

3. Planul de finanțare

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (g) punctele (i)-(iii), articolul 112 alineatele (1), (2) și (3) și articolele 14 și 26 din RDC

3.1. Transferuri și contribuții (1)

Referință: articolele 14, 26 și 27 din RDC

Modificare de program asociată cu	☐ contribuția la InvestEU
	☐ transfer către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte
	☐ transfer între FEDR, FSE+, Fondul de coeziune sau către un alt fond sau către alte fonduri

(1) Se aplică numai modificărilor de programe în conformitate cu articolele 14 și 26, cu excepția transferurilor complementare către FTJ în conformitate cu articolul 27 din RDC. Transferurile nu afectează defalcarea pe ani a creditelor financiare la nivelul CFM pentru statul membru.

Tabelul 15A: Contribuții la InvestEU* (defalcare pe ani)

Contribuție din partea		Contribuție la	Defalcare pe an							
Fond	Categoria de regiune	Componenta InvestEU	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total

* Pentru fiecare nouă cerere de contribuție, se vor stabili, printr-o modificare de program, cuantumurile totale pentru fiecare an, per fond și per categorie de regiuni.

Tabelul 15B: Contribuții la InvestEU* (rezumat)

Fond	Categoria de regiune	Infrastructura sustenabilă (a)	Inovare și digitalizare (b)	IMM (c)	Investiții sociale și competențe (d)	Total (e)=(a)+(b)+(c)+(d)
Total						

* Cuanumuri cumulate pentru toate contribuțiile efectuate prin modificări de program pe parcursul perioadei de programare. La fiecare nouă cerere de contribuție se vor stabili, printr-o modificare de program, cuantumurile totale pentru fiecare an, pe fonduri și per categorie de regiuni.

Justificare, luând în considerare modul în care aceste cuantumuri contribuie la realizarea obiectivelor de politică selectate în cadrul programului în conformitate cu articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul InvestEU

Tabelul 16A: Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte (defalcare pe ani)

Transferuri de la		Transferuri către	Defalcare pe an							
Fond	Categoria de regiune	Instrumentul	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total

Tabelul 16B: Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte* (rezumat)

Fond	Categoria de regiune	Total
Total		

* Cuanumuri cumulate pentru toate transferurile prin modificări de program pe parcursul perioadei de programare. La fiecare nouă cerere de transfer se vor stabili, printr-o modificare de program, cuantumurile totale transferate pentru fiecare an, per fond și per categorie de regiuni.

Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte – Justificare

Tabelul 17A: Transferuri între FEDR, FSE+ și Fondul de coeziune sau către alt fond sau alte fonduri* (defalcare pe ani)

Transferuri de la		Transferuri către		Defalcare pe an							
Fond	Categoria de regiune	Fond	Categoria de regiune	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total

* Transfer către alte programe. Transferurile între FEDR și FSE+ se pot face numai în cadrul aceleiași categorii de regiuni.

Tabelul 17B: Transferuri între FEDR, FSE+ și Fondul de coeziune sau către alt fond sau alte fonduri (rezumat)

	FEDR	FSE+	FC	FEAMPA	FAMI	FSI	IMFV	Total

	Mai dezvoltate	De tranziție	Mai puțin dezvoltate	Mai dezvoltate	De tranziție	Mai puțin dezvoltate						
Total												

* Cuantumul cumulat pentru toate transferurile prin modificări de program pe parcursul perioadei de programare. La fiecare nouă cerere de transfer se vor stabili, printr-o modificare de program, cuantumul total transferat pentru fiecare an, per fond și per categorie de regiuni.

Transferuri între fonduri cu gestiune partajată, inclusiv între fonduri ale politicii de coeziune – Justificare

3.2. FTJ: alocare în program și transferuri (1)

3.3. Transferuri între categorii de regiuni, rezultate în urma evaluării la jumătatea perioadei

Tabelul 19A: Transferuri între categorii de regiuni rezultând din evaluarea la jumătatea perioadei în cadrul programului (defalcare pe ani)

Transferuri de la	Transferuri către	Defalcare pe an			
Categoria de regiune*	Categoria de regiune*	2025	2026	2027	Total

* Se aplică doar pentru FEDR și FSE+

Tabelul 19B: Transferuri între categorii de regiuni rezultând din evaluarea la jumătatea perioadei, către alte programe (defalcare pe ani)

Transferuri de la	Transferuri către	Defalcare pe an			
Categoria de regiune*	Categoria de regiune*	2025	2026	2027	Total

* Se aplică doar pentru FEDR și FSE+

3.4. Transferuri înapoi (1)

Tabelul 20A: Transferuri înapoi (defalcare pe ani)

Transferuri de la	Transferuri către		Defalcare pe an							
InvestEU sau alt instrument al Uniunii	Fond	Categoria de regiune	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total

(1) Se aplică doar modificărilor de program pentru resursele transferate înapoi de la alte instrumente ale Uniunii, inclusiv elemente ale FAMI, FSI și IMFV, în cadrul gestiunii directe sau indirecte, sau din InvestEU.

Tabelul 20B: Transferuri înapoi* (rezumat)

De la	Către						
InvestEU/Instrument	FEDR			FSE+			Fondul de coeziune
	Mai dezvoltate	Tranziție	Dezvoltat	Mai dezvoltate	Tranziție	Dezvoltat	

* Cuantumi cumulate pentru toate transferurile prin modificări de program pe parcursul perioadei de programare. La fiecare nouă cerere de transfer se vor stabili, printr-o modificare de program, cuantumiile totale transferate pentru fiecare an, per fond și per categorie de regiuni.

3.5. Credite financiare pe an

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (g) punctul (i) din RDC și articolele 3, 4 și 7 din Regulamentul FTJ

Tabelul 10: Credite financiare pe an

Fond	Categoría de regiune	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Total
							Credit financiar fără cuantumul de flexibilitate	Cuantumul de flexibilitate	Credit financiar fără cuantumul de flexibilitate	Cuantumul de flexibilitate	
FEDR*	Mai puțin dezvoltate	0,00	129.069.816,00	136.871.259,00	180.323.230,00	188.734.459,00	84.245.801,00	84.245.800,00	88.841.691,00	88.841.691,00	981.173.747,00
Total FEDR		0,00	129.069.816,00	136.871.259,00	180.323.230,00	188.734.459,00	84.245.801,00	84.245.800,00	88.841.691,00	88.841.691,00	981.173.747,00
Total		0,00	129.069.816,00	136.871.259,00	180.323.230,00	188.734.459,00	84.245.801,00	84.245.800,00	88.841.691,00	88.841.691,00	981.173.747,00

* Cuantumul după transferul complementar la FTJ.

3.6. Total credite financiare per fond și per cofinanțare națională

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (g) punctul (ii), articolul 22 alineatul (6) și articolul 36 din RDC

Pentru programele din cadrul obiectivului Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică în cazul în care în acordul de parteneriat s-a optat pentru asistență tehnică în temeiul articolului 36 alineatul (4) din RDC.

Tabelul 11: Total credite financiare per fond și per cofinanțare națională

Numărul obiectivului de politică /obiectivului specific FTJ sau asistență tehnică	Prioritate	Baza de calcul pentru sprijinul din partea Uniunii	Fond	Categorია de regiune*	Contribuția Uniunii (a)=(g)+(h)	Defalcarea contribuției Uniunii		Contribuția națională (b)=(c)+(d)	Defalcarea orientativă a contribuției naționale		Total (e)=(a)+(b)	Rată de cofinanțare (f)=(a)/(e)
						Mai puțin cuantumul de flexibilitate (g)	Cuantumul de flexibilitate (h)		Publice (c)	Private (d)		
1	1	Total	FEDR	Mai puțin dezvoltate	200.692.721,00	165.288.798,00	35.403.923,00	35.416.363,00	35.416.363,00	0,00	236.109.084,00	84,9999998306%
1	2	Total	FEDR	Mai puțin dezvoltate	29.000.000,00	23.884.150,00	5.115.850,00	5.117.648,00	5.117.648,00	0,00	34.117.648,00	84,9999976552%
2	3	Total	FEDR	Mai puțin dezvoltate	133.276.000,00	109.764.968,00	23.511.032,00	23.519.295,00	23.519.295,00	0,00	156.795.295,00	84,9999995217%
2	4	Total	FEDR	Mai puțin dezvoltate	133.759.000,00	110.162.762,00	23.596.238,00	23.604.530,00	23.604.530,00	0,00	157.363.530,00	84,9999996823%
3	5	Total	FEDR	Mai puțin dezvoltate	134.606.000,00	110.860.342,00	23.745.658,00	23.754.000,00	23.754.000,00	0,00	158.360.000,00	85,000000000000%
4	6	Total	FEDR	Mai puțin dezvoltate	143.807.996,00	118.439.028,00	25.368.968,00	50.149.649,00	50.149.649,00	0,00	193.957.645,00	74,1440204638%
5	7	Total	FEDR	Mai puțin dezvoltate	164.062.000,00	135.120.053,00	28.941.947,00	28.952.118,00	28.952.118,00	0,00	193.014.118,00	84,9999998446%
TA36(4)	8	Total	FEDR	Mai puțin dezvoltate	41.970.030,00	34.566.155,00	7.403.875,00	7.406.476,00	7.406.476,00	0,00	49.376.506,00	84,9999997975%
Total			FEDR	Mai puțin dezvoltate	981.173.747,00	808.086.256,00	173.087.491,00	197.920.079,00	197.920.079,00	0,00	1.179.093.826,00	83,2142214101%
Total general					981.173.747,00	808.086.256,00	173.087.491,00	197.920.079,00	197.920.079,00	0,00	1.179.093.826,00	83,2142214101%

* Pentru FEDR: mai puțin dezvoltate, de tranziție, mai dezvoltate și, după caz, alocare specială pentru regiuni ultraperiferice și regiuni nordice slab populate. Pentru FSE+: mai puțin dezvoltate, de tranziție, mai dezvoltate și, după caz, alocarea suplimentară pentru regiuni ultraperiferice. Pentru Fondul de coeziune: nu se aplică. Pentru asistență tehnică, aplicarea categoriilor de regiuni depinde de selectarea unui fond.

** Indicați totalul resurselor FTJ, inclusiv sprijinul complementar transferat de la FEDR și FSE+. Tabelul nu include cuantumul în conformitate cu articolul 7 din FTJ. În cazul asistenței tehnice finanțate din FTJ, resursele FTJ se împart în resursele aferente articolelor 3 și 4 din Regulamentul FTJ. Pentru articolul 4 din Regulamentul FTJ nu există cuantumul de flexibilitate.

4. Condiții favorizante

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (i) din RDC

Tabelul 12: Condiții favorizante

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
1. Mecanisme eficiente de monitorizare a pieței achizițiilor publice			Da	Existența unor mecanisme de monitorizare care acoperă toate contractele de achiziții publice și procedurile de atribuire a acestora în cadrul fondurilor, în conformitate cu legislația Uniunii în domeniul achizițiilor publice. Această cerință include: 1. Modalități prin care să se asigure compilarea de date utile și fiabile cu privire la procedurile pentru achizițiile publice care depășesc pragurile UE, în conformitate cu obligațiile de raportare în temeiul articolelor 83 și 84 din Directiva 2014/24/UE și al articolelor 99 și 100 din Directiva 2014/25/UE	Da	HG nr. 901/2015 OUG nr. 13/2015 HG 634/2015 OUG nr. 68/2019 http://anap.gov.ro/web/analize-si-rapoarte-statistice/?future=false	Funcția de monitorizare este exercitată de ANAP în baza art. 2 și art. 3 lit. e) din OUG nr. 13/2015, respectiv art. 3 alin. (1) lit. d), alin. (3) lit. e) și f) din HG 634/2015, prin: -prelucrarea periodică a datelor și informațiilor cu privire la toate procedurile de achiziții din SEAP -prelucrarea datelor privind deciziile CNSC și ale curților de apel -calcularea indicatorilor de performanță relevanți și măsurabili - pregătirea rapoartelor și declarațiilor, în conformitate cu obligațiile de raportare stabilite în directive și legislația națională. Datele și informațiile monitorizate sunt publicate periodic pe site-ul instituției și vizează: dimensiunea și caracteristicile pieței, intensitatea concurenței, activitatea economică, eficiența achizițiilor publice, posibile situații de comportament necorespunzător.
				2. Modalități prin care să se asigure faptul că datele acoperă cel puțin următoarele elemente: (a) calitatea și intensitatea concurenței: numele ofertantului câștigător, numărul ofertanților	Da	art.232(1) Legea 98/2016 art. 252 (1) Legea nr 99/2016 HG nr 394/2016, art. 170, 171, 172 HG nr 395/2016 art. 167, 168, 169 b) Legea nr 98/2016, art. 221 (6),222^1	Toți indicatorii pot fi obținuți din SEAP. a) Conform Legii nr. 98/2016 (art. 142, 145, 146) și Legii nr. 99/2016 (art. 151, 155, 156), autoritățile contractante (AC) au obligația de a publica un anunț de atribuire, incluzând cel puțin elementele

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				inițiali și valoarea contractuală; (b) informații cu privire la prețul final după finalizarea procedurii și la participarea IMM-urilor ca ofertanți direcți, în cazul în care sistemele naționale furnizează astfel de informații.		Legea nr 99/2016, art. 239, 239¹ OUG nr 114/2020 http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2020/07/ORDONANT-A-de-URGENTA-nr.-114-09.07.2020.pdf http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2021/01/Notificare-extindere-anunt-de-modificare-contract_FINAL_19Ian2021_de-publicat-1.pdf Instrucțiunea nr 1/2021	solicitate. b) Conform legislației achizițiilor, AC are obligația de a include în anunțul de atribuire valoarea și celelalte modificări ale contractului. Au fost implementate următoarele măsuri: -anunț de modificare a contractului, respectând formularul 20 -modificarea legislației (OUG nr. 114/2020) prin introducerea obligației de a publica toate modificările la contract - dezvoltarea SEAP pentru a permite publicarea modificărilor contractului, inclusiv o notificare în acest sens - instrucțiunea nr. 1/2021 privind modificarea contractului (Monitorul Oficial nr. 56/2021) În ceea ce privește participarea IMM-urilor ca ofertanți direcți, tipul de entitate este selectat din SEAP: mediu, mic, mare, aceste informații regăsim-se în profilul SEAP, DUAE și declarația cu participanții la procedură.
				3. Modalități prin care să se asigure monitorizarea și analizarea datelor de către autoritățile naționale competente în conformitate cu articolul 83 alineatul (2) din Directiva 2014/24/UE și cu articolul 99 alineatul (2) din Directiva 2014/25/UE.	Da	nu sunt	ANAP exercită funcția de monitorizare conform art. 2 și art. 3 lit. e) din OUG nr. 13/2015, respectiv art. 3 alin. (1) lit. d), alin. (3) lit. e) și f) din HG 634/2015.

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				4. Modalități de a pune la dispoziția publicului rezultatele analizei, în conformitate cu articolul 83 alineatul (3) din Directiva 2014/24/UE și cu articolul 99 alineatul (3) din Directiva 2014/25/UE.	Da	http://anap.gov.ro/web/analize-si-rapoarte-statistice/?future=false	Rezultatele activității de monitorizare sunt publicate și disponibile pe site-ul ANAP.
				5. Modalități prin care să se asigure că toate informațiile ce indică situații în care poate fi suspectată o manipulare a procedurilor de cerere de oferte sunt comunicate organismelor naționale competente în conformitate cu articolul 83 alineatul (2) din Directiva 2014/24/UE și cu articolul 99 alineatul (2) din Directiva 2014/25/UE.	Da	nu sunt	Legislația națională conține reglementări specifice care răspund situațiilor de denaturare a concurenței: - Legea nr. 98/2016: art. 167 alin. (1) lit. d), alin. (6) și alin. (7) - Legea nr. 99/2016: art. 180 alin. (1) lit. d), alin. (4) și alin. (5) Consiliul Concurenței, instituție cu atribuții specifice, transmite puncte de vedere la solicitarea AC urmare a unei suspiciuni de denaturare a concurenței.
2. Instrumente și capacități pentru aplicarea eficace a normelor privind ajutoarele de stat			Da	Autoritățile de management dispun de instrumente și capacități pentru a verifica respectarea normelor privind ajutoarele de stat: 1. în cazul întreprinderilor aflate în dificultate și al întreprinderilor vizate de o cerință de recuperare;	Da	http://www.ajutordestat.ro/?pag=206	AM verifică dacă beneficiarul intră sau nu în categoria de întreprindere în dificultate: - este verificată existența declarației pe propria răspundere a beneficiarului, - este aplicată metodologia pentru verificarea încadrării în categoria de întreprindere în dificultate așa cum aceasta este definită de legislația în domeniul ajutorului de stat. Pentru întreprinderile supuse aplicării unei decizii de recuperare Registrul ajutoarelor de stat (RegAS) permite

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							verificarea ex-ante a eligibilității beneficiarului de a primi ajutor de stat-de minimis. Aplicația RegAS este gestionată de Consiliul Concurenței în colaborare cu Serviciul de telecomunicații speciale.
				2. prin acces la consultanță de specialitate și orientări în materie de ajutoare de stat, furnizate de experți ai organismelor locale sau naționale în domeniul ajutoarelor de stat.	Da	nu sunt	Potrivit para. (2), art. 6 din OUG nr. 77/2014 Consiliul Concurenței furnizează la nivel național asistență de specialitate privind aplicarea legislației ajutorului de stat furnizorilor și beneficiarilor de ajutor de stat/de minimis pentru a asigura îndeplinirea obligațiilor RO în acest domeniu în calitatea sa de stat membru al UE, inclusive în ceea ce privește elaborarea de acte normative sau administrative prin care se instituie măsuri de natura ajutorului. În același timp AM au acces prin Consiliul Concurenței la platforma wiki.
3. Aplicarea și implementarea eficace a Cartei drepturilor fundamentale			Da	Existența unor mecanisme eficace care asigură respectarea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene („Carta”) și care includ: 1. modalități prin care să se asigure că programele sprijinite de fonduri și implementarea lor respectă dispozițiile relevante ale Cartei;	Da	Ghidul de aplicare a Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene în implementarea fondurilor europene structurale și de investiții https://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/	MIPE a elaborat Ghidul pentru aplicarea Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene în implementarea fondurilor europene structurale și de investiții. Demersurile pentru a asigura conformitatea programelor sprijinite de fonduri și implementarea cu respectarea dispozițiilor Cartei sunt incluse în Ghid în cadrul capitolului VI Obligations of managing authorities and other institutions involved in managing European Funds, capitolul IV Legal status. Obligation to respect the Charter.
				2. modalități de raportare către	Da	Ghidul de aplicare a Cartei drepturilor	Modalitățile de raportare către comitetul

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				comitetul de monitorizare cu privire la cazurile în care operațiunile sprijinite de fonduri nu respectă Carta, precum și cu privire la plângerile referitoare la Cartă prezentate în conformitate cu măsurile adoptate în temeiul articolului 69 alineatul (7).		fundamentale a Uniunii Europene în implementarea fondurilor europene structurale și de investiții https://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/	de monitorizare a cazurilor de nerespectare a prevederilor cartei în implementarea operațiunilor sprijinite de fonduri sunt incluse în Ghid, capitolul VI Obligații ale autorităților de management și alte instituții implicate în gestionarea fondurilor europene (punctul 4. Verificarea conformității cu Carta în perioada de monitorizare)
4. Implementarea și aplicarea Convenției Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap (CDPD a ONU) în conformitate cu Decizia 2010/48/CE a Consiliului			Da	Existența unui cadru național care asigură aplicarea CDPD a ONU și care include: 1. obiective cu ținte măsurabile, mecanisme de colectare a datelor și mecanisme de monitorizare;	Da	Legea nr. 221/2010 pentru ratificarea Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/123949 Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/236311 Legea nr. 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/175197	ANDPDCA a elaborat Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027 și Planul Operațional aferent, în cadrul unui proiect AT, cu sprijinul Băncii Mondiale, având ca obiectiv asigurarea participării depline și efective a persoanelor cu dizabilități, bazată pe libertatea de decizie, în toate domeniile vieții și într-un mediu accesibil și rezilient. Strategia continuă și dezvoltă demersul de implementare a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în vederea asigurării cadrului pentru exercitarea deplină și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor și libertăților Fundamentale ale omului de către toate persoanele cu dizabilități. Monitorizarea implementării Strategiei va fi realizată de către ANDPDCA, pe baza unei metodologii și a unor instrumente de lucru. Obiectivele și țintele măsurabile, sistemul de colectare de date și mecanismul de monitorizare devin pachetul complet pentru asigurarea implementării Strategiei naționale 2021-

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							2027.
				2. modalități prin care să se asigure că politica, legislația și standardele în materie de accesibilitate se reflectă în mod corespunzător în pregătirea și implementarea programelor;	Da	https://mfe.gov.ro/minister/punctul-de-contact-pentru-implementarea-conventiei-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati/	MIPE a elaborat Ghidul privind reflectarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în pregătirea și implementarea programelor și proiectelor cu finanțare nerambursabilă pentru perioada 2021-2027, care sprijină implementarea și aplicarea prevederilor Convenției prin reflectarea politicilor, legislației și standardelor în materie de accesibilitate în pregătirea Acordului de parteneriat și PO, încurajând acțiuni și măsuri eficiente în elaborarea și implementarea proiectelor. Documentul prezintă cadrul legal și instituțional aplicabil, principalele dispoziții ale CDPD de care se va ține cont în etapele de programare și de implementare, precum și mecanismele de asigurare și verificare a respectării condiției favorizante. Ghidul urmărește promovarea de acțiuni privind accesibilitatea, adaptarea rezonabilă, designul universal, cercetarea în domeniul noilor tehnologii și utilizarea acestora de către persoanele dizabilități în vederea facilitării integrării acestora în societate.
				3. modalități de raportare către comitetul de monitorizare cu privire la cazurile în care operațiunile sprijinite de fonduri nu respectă CDPD a ONU,	Da	https://mfe.gov.ro/minister/punctul-de-contact-pentru-implementarea-conventiei-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati/	Raportarea către comitetele de monitorizare a cazurilor de neconformitate a operațiunilor sprijinite din fonduri se va realiza în conformitate cu dispozițiile art. 40(1)(h) din RDC. În

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				precum și cu privire la plângerile referitoare la CDPD a ONU prezentate în conformitate cu măsurile adoptate în temeiul articolului 69 alineatul (7).			scopul îndeplinirii atribuțiilor de raportare, reprezentanții punctului de contact (PCPD) vor fi membri în CM-urile PO care adresează măsuri pentru sprijinirea persoanelor cu dizabilități. Din perspectiva utilizării fondurilor, PCPD ocupă o poziție centrală în cadrul arhitecturii instituționale pentru promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități. Prin colaborarea cu ANDPDCA, Consiliul de Monitorizare, rețeaua punctelor de contact, CNCD, Avocatul Poporului etc., reprezentanții PCPD vor putea prezenta în cadrul reuniunilor CM atât situațiile de neconformitate înregistrate la nivelul autorităților naționale și/sau la nivelul CE, cât și soluțiile identificate sau propuse spre examinare. PCPD va urmări implementarea măsurilor adoptate și va comunica, după caz, CE remedierea situațiilor semnalate.
1.1. Buna guvernanță a strategiei naționale sau regionale de specializare inteligentă	FEDR	RSO1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate RSO1.4. Dezvoltarea competențelor pentru	Da	Strategia sau strategiile de specializare inteligentă trebuie să fie sprijinită (sprijinite) de:	Da	https://www.poc.research.gov.ro/uploads/2021-2027/conditie-favorizanta/bariere-diseminare-inovare.pdf https://www.poc.research.gov.ro/uploads/2021-2027/conditie-favorizanta/bariere-digitalizare.pdf	Criteriul este îndeplinit pe baza a două documente: Analiza factorilor care blochează difuzarea inovării – Ministerul cercetării, Inovării și Digitalizării (MCID) Bariere în calea digitalizării – Autoritatea pentru digitalizarea României
				2. existența unei instituții sau a unui organism național/regional	Da	https://www.poc.research.gov.ro/uploads/2021-2027/conditie-favorizanta/ordin-	MCID este instituția responsabilă cu managementul Strategiei Naționale de

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
		specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat		competent care să fie responsabil cu managementul strategiei de specializare inteligentă;		ccsi-infiintare.pdf https://www.poc.research.gov.ro/uploads/2021-2027/conditie-favorizanta/ordin-ccsi-modificat.pdf	Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2021-2027 (SNCISI). MCID coordonează CCSI ca autoritate responsabilă cu politicile publice de cercetare din România. CCSI este Comitetul de Coordonare pentru Strategia de Specializare Inteligentă. Comitetul are în componență reprezentanți ai entităților cu responsabilități în domeniu de la nivel central și regional. La nivel regional există un Comitet Regional de Inovare care colaborează cu CCSI
				3. instrumente de monitorizare și evaluare pentru a măsura performanțele în direcția atingerii obiectivelor strategiei;	Da	https://www.poc.research.gov.ro/uploads/2021-2027/conditie-favorizanta/sncisi-draft.pdf	SNCISI conține o secțiune dedicată monitorizării și evaluării acestui document strategic. O platformă IT va facilita colectarea de date și un compartiment dedicat din cadrul MCID va asigura analiza datelor colectate legate de specializare inteligentă. Sistemul de monitorizare al SNCISI va asigura interconectarea și interoperabilitatea tuturor sistemelor informaționale primare cu Sistemul Registrelor Naționale CDI. Acesta va avea următoarele componente: - Nomenclatorul indicatorilor SNCISI, care asigură colectarea coerentă a datelor privind programele de finanțare CDI - Sistemul de registre naționale CDI - asigură integrarea datelor colectate de diverse sisteme informaționale primare, oferă un tablou de bord, permite interogări ad-hoc pentru toate părțile interesate - Date calitative și cantitative privind

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							dinamica ecosistemelor CDI - includ, dar nu se limitează la: anchete/chestionare, studii privind resursele umane CDI și întreprinderi inovatoare RIS 3 Vest contine o lista de indicatori de monitorizare, fiind întocmite rapoarte de monitorizare.
				4. existența unei cooperări funcționale între părțile interesate („procesul de descoperire antreprenorială”);	Da	https://www.poc.research.gov.ro/uploads/2021-2027/conditie-favorizanta/metodologie-descoperire-antreprenoriala-2021-2027.pdf	A fost elaborată o metodologie pentru procesul de descoperire antreprenorială care a fost utilizată pentru identificarea domeniilor și subdomeniilor naționale de specializare inteligentă și acestea sunt reflectate în SNCISI. A fost un proces amplu de consultare și cooperare cu părțile interesate relevante din domeniul CDI. Din acest proces au fost identificate 7 domenii de specializare inteligentă, precum și subdomeniile aferente la nivel național. La nivel regional sunt desfășurate ateliere de descoperire antreprenorială. În baza acestora au fost identificate cele 6 domenii de specializare inteligentă aferente Regiunii Vest. După înființare, ARI va avea ca obiectiv desfășurarea acestor EDP la nivel regional.
				5. acțiuni necesare pentru îmbunătățirea sistemelor de cercetare și inovare naționale sau regionale, după caz;	Da	https://www.poc.research.gov.ro/uploads/2021-2027/conditie-favorizanta/sncisi-draft.pdf	Acțiunile necesare pentru îmbunătățirea sistemelor naționale de cercetare și inovare sunt incluse în SNCISI. Detalii se regăsesc în autoevaluarea realizată de MCID.

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				6. acțiuni de sprijinire a tranziției industriale, după caz;	Da	http://www.economie.gov.ro/domenii/economie/politici-industriale .	Ministerul Economiei, Turismului și Antreprenoriatului a elaborat Planul de măsuri privind managementul tranziției industriale în România în perioada 2021-2027 și colaborează cu MCID pentru implementarea acestuia.
				7. măsuri de consolidare a cooperării cu partenerii din afara unui anumit stat membru în domeniile prioritare sprijinite de strategia de specializare inteligentă.	Da	https://www.poc.research.gov.ro/uploads/2021-2027/conditie-favorizanta/sncisi-draft.pdf	SNCISI conține un Obiectiv General dedicat pentru colaborarea europeană și internațională, OG 4. Obiectivul urmărește creșterea competitivității sistemului CDI prin consolidarea integrării europene a comunității științifice românești, atragerea de resurse din străinătate (nb resurse umane, financiare, cunoștințe). -cum), precum și creșterea contribuției României la rezolvarea provocărilor globale prin colaborare europeană și internațională. Sunt luate în considerare intervenții pentru creșterea participării la viitorul Program-cadru al UE pentru cercetare și inovare (Orizont Europa) în alte programe și cadre europene și internaționale de cooperare pentru CDI și specializare inteligentă, precum și dezvoltarea de apeluri tematice comune bilaterale/multilaterale cu țări. /regiunile cu care există acorduri de cooperare științifică și tehnologică.
2.1. Un cadru de politică strategic pentru sprijinirea renovărilor destinate să îmbunătățească eficiența	FEDR	RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea	Nr.	1. Este adoptată o strategie națională pe termen lung pentru sprijinirea renovării parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, în conformitate cu cerințele Directivei (UE) 2010/31/UE a Parlamentului	Da	HG nr. 1034/2020 în 27.11.2020. SRTL poate fi consultat accesând următorul link: https://www.mlpda.ro/uploads/articole/attachments/60096d5354394459864321.pdf	Strategia națională de renovare pe termen lung (SRTL) cuprinde, în Capitolul IX Indicatori, o foaie de parcurs cu măsuri și indicatori de progres măsurabili, ce vizează întreg parcul național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, publice și private, cu

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
energetică a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale		emisiilor de gaze cu efect de seră		European și a Consiliului, care: (a) implică obiective de etapă orientative pentru 2030, 2040 și 2050; (b) oferă o descriere orientativă a resurselor financiare necesare pentru a sprijini implementarea strategiei; (c) definește mecanisme eficiente pentru promovarea investițiilor în renovarea clădirilor.			valori țintă orientative pentru 2030, 2040 și 2050 care indică modul în care aceștia contribuie la atingerea obiectivului de eficiență energetică de 32,5%, stabilit de Uniunea Europeană pentru 2030, prin Directiva 2012/27/UE. Capitolul X Implicații bugetare cuprinde resurselor financiare necesare pentru implementarea strategiei și opțiunile de implementare pentru promovarea investițiilor în renovarea clădirilor (pct. 1 – 4), cu recomandări privind mecanismele financiare pentru sprijinirea mobilizării investițiilor, opțiuni instituționale propuse pentru gestionarea și implementarea mecanismelor financiare publice, opțiuni și scheme de finanțare în vederea renovării clădirilor pentru fiecare segment de piață.
				2. Măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice pentru a realiza economiile de energie necesare	Nr.	nu se aplica	Reprezentanții COM consideră că acest subcriteriu nu se referă doar la eficiența energetică a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale, ci trebuie demonstrat prin alte acte normative/strategii care vizează punerea în aplicare a prevederilor cuprinse în art. 7 din Directiva (UE) 2018/2002 din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică. În acest sens, MIPE a solicitat Ministerului Energiei (prin adresele 788/DV/10.03.2022 și 1081/DV/28.03.2022) elaborarea autoevaluării naționale corespunzătoare acestui subcriteriu al condiției

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							favorizante, având în vedere măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice prevăzute în PNIESC (secțiunea 3.2 eficiență energetică), precum și, după caz, în propunerea de LEGE pentru modificarea și completarea Legii nr.121/2014 privind eficiența energetică, inițiată de Ministerul Energiei.
2.2. Guvernanța sectorului energetic	FEDR	RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Nr.	Planul național integrat privind energia și clima este notificat Comisiei, în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul (UE) 2018/1999 și în concordanță cu obiectivele pe termen lung de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră în temeiul Acordului de la Paris, care include: 1. toate elementele prevăzute în modelul din anexa I la Regulamentul (UE) 2018/1999;	Nr.	nu se aplica	condiția favorizantă tematică 2.2. Guvernanța sectorului energetic, asociată obiectivului specific 2.1. Eficiență energetică, nu se aplica având în vedere că prin POR-uri se finanțează eficiența energetică în clădiri, pentru acest domeniu aplicându-se condiția 2.1 Un cadru de politică strategic pentru sprijinirea renovărilor destinate să îmbunătățească eficiența energetică a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
				2. o descriere a resurselor și mecanismelor financiare preconizate pentru măsurile de promovare a energiei cu emisii scăzute de carbon.	Nr.	nu se aplica	condiția favorizantă tematică 2.2. Guvernanța sectorului energetic, asociată obiectivului specific 2.1. Eficiență energetică, nu se aplica având în vedere că prin POR-uri se finanțează eficiența energetică în clădiri, pentru acest domeniu aplicându-se condiția 2.1 Un cadru de politică strategic pentru sprijinirea renovărilor destinate să îmbunătățească eficiența energetică a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
2.7. Cadru de acțiune prioritară pentru măsurile	FEDR	RSO2.7.	Nr.	Pentru intervențiile prin care sunt sprijinite măsurile de conservare a naturii care au legătură cu ariile	Nr.	nu se aplica	condiția favorizantă tematică 2.7. Cadru de acțiune prioritară pentru măsurile de conservare necesare, care fac obiectul

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
de conservare necesare care fac obiectul unei cofinanțări din partea Uniunii		Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare		Natura 2000 care fac obiectul Directivei 92/43/CEE a Consiliului: Existența unui cadru de acțiune prioritară în conformitate cu articolul 8 din Directiva 92/43/CEE, care include toate elementele prevăzute în modelul de cadru de acțiune prioritară pentru perioada 2021-2027 convenit de Comisie și de statele membre, inclusiv identificarea măsurilor prioritare și o estimare a nevoilor de finanțare.			unei cofinanțări din partea Uniunii, asociată obiectivului specific 2.7 Protejarea naturii și biodiversitatea, nu se aplică PORurilor deoarece condiția favorizantă se referă la existența Cadrului de acțiune prioritară pentru măsurile de conservare a naturii care au legătură cu ariile Natura 2000 care fac obiectul Directivei 92/43/CEE a Consiliului, iar POR nu finanțează acest tip de măsuri.
3.1. Planificarea globală a transporturilor la nivelul corespunzător	FEDR	RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	Nr.	Se efectuează o cartografiere multimodală a infrastructurilor existente și a celor planificate până în 2030, cu excepția celor de la nivel local, care:	Nr.	nu se aplica	În perioada 2014-2020 condiționalitatea ex-ante aferentă sectorului transporturi nu s-a aplicat POR. Criteriile privind din condiționalitatea ex-ante 2014-2020 sunt similare cu criteriile condiției favorizante 2021-2027. De asemenea, tipurile de intervenții privind drumurile județene sunt similare în cele 2 perioade de finanțare. De precizat este faptul că Master Planul General de Transport (care acopera condiția favorizantă privind transporturile) analizează obiectivele majore ale sistemului național de transport. Prin urmare, acesta constituie un instrument strategic de planificare a intervențiilor majore (proiecte și alte acțiuni – autostrăzi, drumuri expres, drumuri naționale) ce sunt semnificative pentru obiectivele de transport la scară națională.
				2. Este în concordanță cu elementele legate de transport din planul național integrat	Nr.	nu se aplica	Acest lucru implică faptul că o serie de intervenții la scară redusă nu fac obiectul Master Planului, acesta nefiind

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				privind energia și clima.			un instrument adecvat pentru planificarea acestor tipuri de investiții. Conform Master Planului General de Transport, măsurile specifice pentru intervenții la scară redusă trebuie să facă obiectul unui proces distinct de definire, planificare și prioritizare. Având în vedere cele de mai sus, în special faptul că obiectivul condiției favorizante se adresează investițiilor în coridoarele rețelei centrale TEN-T, precum și faptul că Master Planul General de Transport acoperă numai rețeaua națională de transport, considerăm că această condiție favorizantă nu se aplică POR-urilor 2021-2027, așa cum este situația și în perioada de programare 2014-2020.
				3. Include investițiile în coridoarele rețelei centrale TEN-T, astfel cum sunt definite în Regulamentul MIE, în conformitate cu planurile de lucru pentru coridoarele respective ale rețelei centrale TEN-T.	Nr.	nu se aplica	nu se aplica
				4. În ceea ce privește investițiile din afara coridoarelor rețelei centrale TEN-T, inclusiv în tronsoanele transfrontaliere, garantează complementaritatea prin asigurarea unei conectivități suficiente a rețelelor urbane, a regiunilor și a comunităților locale la rețeaua centrală TEN-T și la nodurile acesteia.	Nr.	nu se aplica	nu se aplica
				5. Asigură interoperabilitatea rețelei feroviare și, după caz,	Nr.	nu se aplica	nu se aplica

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				cuprinde un raport referitor la implementarea ERTMS în conformitate cu Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/6 al Comisiei.			
				6. Promovează multimodalitatea, identificând nevoile de terminale multimodale sau de transbordare în cadrul transportului de marfă și de pasageri.	Nr.	nu se aplica	nu se aplica
				7. Include măsuri pertinente pentru planificarea infrastructurii care vizează promovarea combustibililor alternativi, în conformitate cu cadrele naționale de politică relevante.	Nr.	nu se aplica	nu se aplica
				8. Prezintă rezultatele evaluării riscurilor în materie de siguranță rutieră în conformitate cu strategiile naționale existente privind siguranța rutieră, însoțite de o cartografiere a drumurilor și a secțiunilor de drum afectate, stabilind o ordine de prioritate a investițiilor corespunzătoare.	Nr.	nu se aplica	nu se aplica
				9. Furnizează informații privind resursele de finanțare corespunzătoare investițiilor planificate și necesare pentru acoperirea costurilor de exploatare și de întreținere a infrastructurilor existente și a celor planificate.	Nr.	nu se aplica	nu se aplica
4.3. Un cadru de politică strategic			Nr.	Existența unui cadru de politică strategic la nivel național sau	Nr.	nu se aplica	Având în vedere criteriile acestei condiții care se referă la:

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
pentru sistemul de educație și formare, la toate nivelurile	FEDR	RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online		regional pentru sistemul de educație și formare, care include: 1. sisteme de anticipare și de formulare de previziuni în materie de competențe, bazate pe date concrete;			1. Sisteme de anticipare și de formulare de previziuni în materie de competențe, bazate pe date concrete; 2. Mecanisme și servicii de monitorizare a parcursului profesional al absolvenților, în vederea furnizării de orientări eficiente și de calitate cursanților de toate vârstele; 3. Măsuri care să garanteze accesul egal, participarea și absolvirea unor programe de educație și formare de calitate, la prețuri accesibile, relevante, nesegregate și favorabile incluziunii și dobândirea de competențe-cheie la toate nivelurile, inclusiv în învățământul superior; 4. Un mecanism de coordonare care să acopere toate nivelurile sistemului de educație și formare, inclusiv învățământul superior și o împărțire clară a responsabilităților între organismele naționale și/sau regionale relevante; 5. Modalități de monitorizare, evaluare și revizuire a cadrului de politică strategic;
				2. mecanisme și servicii de monitorizare a parcursului profesional al absolvenților, în vederea furnizării de orientări eficiente și de calitate cursanților de toate vârstele;	Nr.	nu se aplica	6. Măsuri care să vizeze adulții cu un nivel scăzut de calificare și competențe și persoanele provenind din medii socioeconomice defavorizate, precum și parcursuri de perfecționare profesională; 7. Măsuri de sprijinire a cadrelor didactice, a formatorilor și a personalului universitar în ceea ce

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							privește metode de învățare adecvate, evaluarea și validarea competențelor-cheie; 8. Măsuri care să promoveze mobilitatea cursanților și a personalului și colaborarea transnațională a prestatorilor de servicii de educație și formare, inclusiv prin recunoașterea rezultatelor studiilor și a calificărilor. Dupa cum se poate observa, criteriile nu au legatură cu infrastructura. Ø investițiile din POR-uri vizează strict infrastructura prin care se asigură accesul la educație si nu sistemul de educatie in sine.
				3. măsuri care să garanteze accesul egal, participarea și absolvirea unor programe de educație și formare de calitate, la prețuri accesibile, relevante, nesegregate și favorabile incluziunii și dobândirea de competențe-cheie la toate nivelurile, inclusiv în învățământul superior;	Nr.	nu se aplica	nu se aplica
				4. un mecanism de coordonare care să acopere toate nivelurile sistemului de educație și formare, inclusiv învățământul superior și o împărțire clară a	Nr.	nu se aplica	nu se aplica

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				responsabilităților între organismele naționale și/sau regionale relevante;			
				5. modalități de monitorizare, evaluare și revizuire a cadrului de politică strategic;	Nr.	nu se aplica	nu se aplica
				6. măsuri care să vizeze adulții cu un nivel scăzut de calificare și competențe și persoanele provenind din medii socioeconomice defavorizate, precum și parcursuri de perfecționare profesională;	Nr.	nu se aplica	nu se aplica
				7. măsuri de sprijinire a cadrelor didactice, a formatorilor și a personalului universitar în ceea ce privește metode de învățare adecvate, evaluarea și validarea competențelor-cheie;	Nr.	nu se aplica	nu se aplica
				8. măsuri care să promoveze mobilitatea cursanților și a personalului și colaborarea transnațională a prestatorilor de servicii de educație și formare, inclusiv prin recunoașterea rezultatelor studiilor și a calificărilor.	Nr.	nu se aplica	nu se aplica

5. Autorități responsabile de program

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (k) și articolele 71 și 84 din RDC

Tabelul 13: Autoritățile responsabile cu programele

Autorități responsabile de program	Numele instituției	Persoana de contact	Poziție	E-mail
Autoritatea de management	Agenția pentru Dezvoltare Regională Vest	Sorin MAXIM / Georgiana Ozana RADAC	Director General / Sef AM	office@adrvest.ro
Autoritatea de audit	Autoritatea de Audit - Organism independent pe lângă Curtea de Conturi a României	Florina Munteanu	Director, Direcția pentru auditul POR	florina.munteanu@rcc.ro
Organismul care primește plăți din partea Comisiei	Ministerul Finanțelor prin Autoritatea de Certificare și Plată	Lucia CRĂCIUN / Consuela TOADER	Director General / Director General Adjunct	lucia.craciun@mfinante.gov.ro
Funcția Contabilitate în cazul în care această funcție este acordată unui alt organism decât autoritatea de management	Ministerul Finanțelor prin Autoritatea de Certificare și Plată	Lucia CRĂCIUN / Consuela TOADER	Director General / Director General Adjunct	lucia.craciun@mfinante.gov.ro

Repartizarea cuantumurilor rambursate pentru asistență tehnică în temeiul articolului 36 alineatul (5) din RDC, în cazul în care sunt identificate mai multe organisme care să primească plăți din partea Comisiei

Referință: articolul 22 alineatul (3) din RDC

Tabelul 13A: Proporția din procentajele prevăzute la articolul 36 alineatul (5) litera (b) din RDC care ar urma să fie rambursată organismelor care primesc plăți din partea Comisiei în cazul asistenței tehnice în temeiul articolului 36 alineatul (5) din RDC (în puncte procentuale)

6. Parteneriat

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (h) din RDC

Pentru ca fondurile alocate prin POR V să fie utilizate în mod eficient și eficace, iar proiectele finanțate să contribuie la creșterea calității vieții locuitorilor din regiune, este esențială aplicarea principiului parteneriatului și a guvernanței pe mai multe niveluri.

Pentru a asigura consultarea actorilor-cheie, pentru a aduce perspective oficiale, opinii și cunoștințe de specialitate, dar și pentru a afla opinia publică, care poate contribui cu o diversitate de puncte de vedere, au fost organizate o serie de acțiuni la nivel național, de către MIPE în calitate de coordonator național al elaborării documentelor de programare, cât și la nivel regional, de către ADR Vest, în calitate de AM pentru POR V.

La nivel național a fost elaborat Codul național de conduită privind parteneriatul pentru fondurile europene aferente Politicii de coeziune care ghidează funcționarea structurilor partenariale cu rol consultativ în perioada 2021-2027.

În primă etapă, MIPE a înființat 5 grupuri de lucru pentru cele 5 obiective de politică. Pe măsură ce procesul informal de negociere a avansat, au fost înființate 10 grupuri de lucru: unul pentru AP și 9 pentru programele operaționale, care au rezultat în urma unui apel de selecție național, derulat în luna mai 2020. Pentru a asigura o consultare tematică, la nivel orizontal, au fost înființate prin deciziile prim-ministrului 3 comitete consultative pentru parteneriatul cu: mediul de afaceri, societatea civilă și autoritățile locale.

În luna august 2020 a fost derulat un proces amplu de consultare publică la nivelul tuturor structurilor partenariale la care au participat aproximativ 1.000 de persoane. În urma consultărilor au fost identificate o serie de propuneri și recomandări care au fost integrate în program, ca de exemplu: alinierea cu inițiativa CE *Renovation Wave*, includerea în categoria de activități eligibile a campaniilor de conștientizare/informare asupra anumitor tematici relevante, susținerea ideii de ZUF.

MIPE a continuat consultările cu structurile partenariale pe marginea documentelor programatice și în anul 2021. Versiunile de lucru supuse consultării publice cu structurile partenariale au fost publicate pe pagina web a instituției.

La nivel regional, ADR Vest și-a asumat să promoveze buna guvernare a Politicii de coeziune, să garanteze un proces participativ deplin, bazat pe transparență, deschidere, incluziune, implicare și co-creare și să aplice metode noi și inovatoare, așa cum sunt promovate de Comisia Europeană, inclusiv de inițiativa NEB.

Structurile partenariale implicate în programarea și implementarea POR V, la nivel regional sunt: Consiliul pentru Dezvoltare Regională Vest (CDR Vest), Comitetul Regional pentru elaborarea PDR (CRP) 2021-2027 Vest, Consorțiul Regional de Inovare Vest (CRI), Comitetul de Monitorizare al POR V (CM POR). Acestea au fost și vor fi informate și consultate în diferite etape ale programului, în funcție de nevoile identificate, conform procedurilor de lucru specifice.

În ceea ce privește relația cu cetățenii și părțile interesate, pentru a stabili un dialog constant pe termen lung, se are în vedere organizarea următoarelor tipologii de acțiuni în elaborarea și implementarea programului:

- **Acțiuni de informare și comunicare:** publicarea documentelor și informațiilor relevante despre program pe pagina web și canalele de social media ale programului, diseminarea acestora în rândul rețelei comunicatorilor din regiune și a mass-mediei, organizarea de evenimente/acțiuni/campanii/caravane de informare, elaborarea de materiale de informare, inclusiv rezumate și materiale audio-video, ușor de înțeles, într-un limbaj accesibil;

- **Acțiuni de consultare:** organizarea de evenimente/acțiuni/mese rotunde/discuții interactive, inclusiv

aplicarea de chestionare sau sondaje cu scopul de a primi idei/feedback/opinii/propuneri/informații care să contribuie la elaborarea sau fundamentarea diferitor documente, de exemplu Ghidurile de finanțare;

· **Acțiuni de implicare:** organizarea de concursuri care să permită publicului larg să aleagă, provocări sau alte acțiuni, pentru a co-crea soluții sau pentru a găsi noi idei sau surse de inspirație;

· **Acțiuni de instruire/dezvoltare de competențe**, de ex. în ceea ce privește guvernanta participativă.

Rolul acestor acțiuni este de a identifica nevoile reale de dezvoltare și pentru a aduna idei, propuneri, observații referitoare la conținutul programului.

În etapa de elaborare a programului au fost realizate întâlniri de lucru în format fizic și online cu potențialii beneficiari din mediul public, cu entități cu abilități sau expertize specifice (ex. cu instituții în domeniul protecției mediului, instituții și organisme în domeniul egalității de șanse și nediscriminării), dar și acțiuni de informare și consultare deschise tuturor cetățenilor și părților interesate.

În luna august 2021 a fost derulat un proces de consultare publică a POR V, prin intermediul unui chestionar, în cadrul căruia și-au exprimat observațiile și propunerile 365 de persoane. Majoritatea respondenților au fost persoane fizice (41%), urmate de IMM-uri (31%) și autorități publice (10%). Au răspuns persoane care au provenit din medii și sectoare diverse, cu domenii de expertiză și cu opinii diferite. Contribuțiile respondenților au variat, de la idei generale, la opinii detaliate, cu privire la aspecte de amănunt ale programului sau soluții și recomandări concrete pentru rezolvarea unor probleme. În pofida disparităților în ceea ce privește complexitatea, formularea și lungimea observațiilor și propunerilor primite, fiecare contribuție a fost analizată cu atenție. Răspunsurile și propunerile primite în urma chestionarului reflectă faptul că nevoile și prioritățile de dezvoltare au fost identificate corect în program, iar reacția generală asupra conținutului POR V este una pozitivă. Cei mai mulți respondenți au considerat că este necesară sprijinirea mediului de afaceri cu scopul de a crea locuri de muncă, finanțarea investițiilor în educație, turism, spații verzi, mobilitate, digitalizare și inovare.

Alte nevoi identificate în urma chestionarului sunt:

- Simplificarea și eficientizarea sistemului de evaluare, implementare și monitorizare a proiectelor;
- Instruirea/formarea în ceea ce privește accesarea și implementarea de proiecte finanțate prin fonduri europene;
- Mai multă claritate și transparență în comunicare și informare;
- Mai multă claritate în înțelegerea și aplicarea principiilor orizontale (egalitatea de șanse și nediscriminarea, dezvoltarea durabilă, protecția mediului).

Respondenții au propus și o serie de activități pentru a îmbunătăți vizibilitatea programului și a rezultatelor obținute prin finanțările acordate. Printre propunerile primite se numără publicarea unui calendar privind lansarea apelurilor de proiecte, unei liste cu răspunsuri la întrebări sau spețe frecvente, linie telefonică/call center pentru întrebări referitoare la program și ghiduri, organizarea de mai multe conferințe, prezentări, webinarii, apariții TV. Respondenții au considerat că ar fi utilă o aplicație mobilă care să notifice utilizatorii cu privire la noutățile programului, versiuni sintetizate și simplificate ale documentelor, în limbaj clar și simplu, și publicarea online a înregistrărilor webinarilor organizate de ADR Vest. Propunerile primite vor fi puse în practică în cadrul perioadei de finanțare 2021-2027.

În data de 05.11.2021 a avut loc evenimentul online *”Viitorul Regiunii Vest – Fă-ți vocea auzită”*, cu scopul de a face cunoscute mai bine prioritățile, provocările și oportunitățile de finanțare prin POR V și de a afla nevoile locuitorilor din regiune, astfel încât acestea să se regăsească cât mai adecvat în viitoarele finanțări disponibile. Au fost prezentate inclusiv concluziile și recomandările chestionarului online. La eveniment au participat peste 250 de persoane, reprezentanți ai autorităților și instituțiilor publice, ai mediului de afaceri și de cercetare, precum și ai ONG-urilor, care au interacționat cu echipa ADR Vest și

au propus idei pentru o regiune mai competitivă, atractivă pentru locuitorii ei și pregătită pentru viitor.

Printre propunerile primite se numără: utilizarea de instrumente financiare pentru îmbunătățirea eficienței energetice a blocurilor rezidențiale, după modelul Lituaniei, impunerea de standarde de calitate în proiectarea lucrărilor, dezvoltarea unui sistem de transport public între județe, dar și sugestii legate de simplificarea procesului de evaluarea a proiectelor. Toate comentariile și propunerile primite au fost atent analizate și avute în vedere la definitivarea programului. Principalele idei dezbătute, concluziile, lista de întrebări și răspunsuri frecvente, prezentarea programului și înregistrarea evenimentului au fost publicate pe pagina web a ADR Vest.

A fost lansată inclusiv provocarea online „*Cum putem aduce natura în orașe prin POR Vest 2021-2027*”. Au fost primite soluții diverse din partea cetățenilor, dar și a mediului public, privat și academic. Acestea au vizat, pe de o parte, reducerea poluării din orașe, îmbunătățirea condițiilor de viață și a aspectului spațiului public, și pe de altă parte, digitalizarea serviciilor publice în domeniul spațiilor verzi și creșterea gradului de informare și conștientizare cu privire la importanța spațiilor verzi în orașe (https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2022/01/Provocare-online_rezultate.pdf). Toate ideile transmise au fost analizate de către echipa de experți ai ADR Vest în contextul elaborării Ghidurilor de finanțare. Acesta a fost un exemplu de inițiativă prin care, împreună cu cetățenii, se pot găsi soluții sustenabile și inovative pentru o regiune mai verde, mai prietenoasă cu oamenii și cu mediul.

De asemenea, au fost lansate spre informare și consultare Minighidurile aferente programului (<https://adrvest.ro/por-2021-2027>). Acestea reprezintă o sinteză a tipologiilor de finanțare și prezintă pe înțelesul tuturor principalele condiții de finanțare. Scopul lor este pe de o parte, de a familiariza potențialii beneficiari cu noile oportunități de finanțare și pe de altă parte, de a identifica acele nevoi, priorități și proiecte care pot contribui la dezvoltarea regiunii noastre.

Pe pagina web a ADR Vest au fost publicate toate versiunile de lucru aferente POR V, precum și un rezumat al programului care cuprinde informații despre alocarea financiară, priorități și obiective specifice, indicatori, grupuri țintă, precum și toate documentele strategice sau au stat la baza fundamentării programului, dar și studiile și analizele regionale care fundamentează investițiile în domeniile: IMM-uri, digitalizare întreprinderi, digitalizare administrație publică, educație, eficiență energetică clădiri rezidențiale și clădiri publice, spații verzi, turism și patrimoniu cultural.

În etapa de elaborare a Ghidurilor de finanțare, se vor organiza consultări în format online, care se vor transmite în direct și pe paginile de socializare ale ADR Vest și POR V, pentru a permite cât mai multor factori interesați să participe, fiind astfel eliminate problemele ce țin de deplasarea la sediul instituției și alte impedimente cu caracter administrativ.

În etapa de implementare vor continua acțiunile de informare, consultare, implicare, instruire cu cetățeni, experți, întreprinderi și instituții, designeri, arhitecți, oameni de știință, studenți, astfel încât să fie identificate soluții pentru o regiune mai inteligentă, mai verde, mai conectată, mai educată și mai atractivă pentru locuitorii ei.

7. Comunicare și vizibilitate

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (j) din RDC

Transparența în utilizarea fondurilor alocate prin POR V, conștientizarea beneficiilor și a valorii adăugate pe care le aduce programul în viețile oamenilor sunt priorități pentru perioada de finanțare 2021-2027.

Pentru măsurile de comunicare au fost stabilite următoarele obiective specifice:

- Promovarea oportunităților de finanțare și asigurarea faptului că potențialii beneficiari au acces facil și în timp la informații relevante și clar formulate legate de obținerea finanțărilor, prin organizarea a cel puțin 50 de acțiuni de comunicare până în anul 2027, astfel încât să fie facilitată contractarea proiectelor;
- Informarea beneficiarilor cu privire la procesul de implementare a proiectelor, inclusiv a măsurilor de comunicare și promovare a rezultatelor, prin organizarea a 25 de sesiuni de informare până în anul 2027 și oferirea de resurse și instrumente de lucru, astfel încât să fie facilitată absorbția fondurilor alocate prin program;
- Creșterea gradului de conștientizare a publicului larg cu privire la rezultatele și impactul programului (60% până în anul 2029), prin promovarea exemplelor de bună practică și prezentarea statisticilor legate de program, astfel încât să fie cunoscut unde și în ce scop au fost investite fondurile alocate;
  - Consolidarea dialogului și interacțiunii cu cetățenii și partenerii strategici, prin organizarea a cel puțin 30 de inițiative care să contribuie la crearea unei comunicări mai aproape de oameni și de nevoile acestora și pentru a încuraja dezbateră democratică.

Prin măsurile de comunicare și vizibilitate propuse se dorește o interacțiune mai strânsă cu:

- Publicul larg: populația din Regiunea Vest;
- (Potențialii) beneficiari ai programului: administrația publică, mediul de afaceri, ecosistemul de inovare, ONG-uri, mediul academic/de cercetare;
- Publicul intern: angajații ADR Vest;
- Parteneri regionali, naționali, europeni;
- Reprezentanți mass-media.

Se are în vedere o abordare “out of the box”, inovatoare și îndrăzneță, care să stârnească curiozitatea, bazată pe transparență, originalitate, semnificație și relevanță, îmbinând metodele tradiționale de comunicare cu cele care pun accent pe tehnologie digitală, audiovizual, storytelling, sustenabilitate, diversitate și incluziune.

Sunt propuse următoarele instrumente:

- Pagina web a programului, care va funcționa ca (re)sursă valoroasă de informare pentru (potențialii) beneficiari și cetățeni, actualizată permanent, împreună cu o aplicație mobilă cu multiple funcțiuni. Calendarul apelurilor de proiecte și lista proiectelor contractate vor fi publicate în format deschis și prelucrabil automat, conform prevederilor Directivei (UE) 2019/1024 a PE și a Consiliului, astfel încât să poată fi permisă sortarea, căutarea, extragerea, compararea și reutilizarea datelor. Pagina web a programului va furniza un link către portalul unic dedicat fondurilor europene din România (www.fonduri-ue.ro).
- Rețele sociale, care vor funcționa ca (re)sursă esențială de comunicare cu publicul larg (Facebook), cu profesioniști și rețele de networking pentru diferite domenii de business (LinkedIn) și cu un public mai

divers (Youtube), prin utilizarea unui conținut bazat pe instrumente vizuale;

·Evenimente de promovare, implicare, dezvoltare de competențe (ex. sesiuni de instruire, dezbateri și conferințe tematice, concursuri de idei, competiții) și campaniile regionale integrate de comunicare pentru maximizarea vizibilității programului;

·Mass-media tipărită și online, radio-TV și partenerii de comunicare (reprezentanța CE și biroul de legătură al PE din România, centrele de informare Europe Direct, rețelele de comunicare);

·Materiale de informare și promovare, digitale și tipărite, video și audio, obiecte personalizate etc.

Pentru operațiunile de importanță strategică, se are în vedere cooperarea strânsă cu beneficiarii, astfel încât să fie asigurată vizibilitatea proiectelor, prin organizarea de campanii dedicate, evenimente de lansare, cu invitarea reprezentanților nivelului național și european, diseminarea informațiilor legate de stadiul proiectelor pe pagina web etc.

Bugetul planificat în scopuri de comunicare și vizibilitate până în anul 2029 este de 0,32% din bugetul total al programului, în acord cu nevoile identificate pentru activități de comunicare.

POR V are un responsabil cu comunicarea programului, care va lucra în strânsă legătură cu coordonatorul național, cu rețeaua europeană INFORM-EU, rețeaua națională de comunicare, precum și cu alți parteneri strategici, pentru schimb de know-how și dezvoltarea de abordări comune.

Pentru monitorizarea și evaluarea activităților de comunicare au fost stabiliți o serie de indicatori de realizare, de rezultat și de impact, conform recomandărilor CE. Aceștia sunt detaliați în Planul de comunicare care va fi aprobat de CM POR Vest. Acțiunile de comunicare vor fi monitorizate și evaluate în mod regulat, intern, folosind date statistice ale paginii web și ale canalelor de social media, chestionare, sondaje, și extern, prin studii de notorietate la fiecare 2 ani.

8. Utilizarea costurilor unitare, a sumelor forfetare, a ratelor forfetare și a finanțărilor nelegate de costuri

Referință: articolele 94 și 95 din RDC

Tabelul 14: Utilizarea costurilor unitare, a sumelor forfetare, a ratelor forfetare și a finanțărilor nelegate de costuri

Se intenționează utilizarea articolelor 94 și 95 din RDC	Da	Nr.
De la adoptare, programul va face uz de rambursarea contribuției Uniunii pe baza costurilor unitare, a sumelor forfetare și a ratelor forfetare în cadrul priorităților, în conformitate cu articolul 94 din RDC	☐	☒
De la adoptare, programul va face uz de rambursarea contribuției Uniunii pe baza finanțărilor nelegate de costuri, în conformitate cu articolul 95 din RDC	☐	☒

Apendicele 1: Contribuția Uniunii pe baza costurilor unitare, a sumelor forfetare sau a ratelor forfetare

A. Rezumatul principalelor elemente

Prioritate	Fond	Obiectiv specific	Categoria de regiune	Proporția estimată din alocarea financiară totală în cadrul priorității, căreia i se va aplica OCS, în %	Tipul (tipurile) de operațiune vizată (vizate)		Indicatorul care determină rambursarea		Unitatea de măsură a indicatorului care determină rambursarea	Tip de OCS (baremul standard pentru costurile unitare, sumele forfetare sau ratele forfetare)	Cuantumul (în EUR) sau procentul (în cazul ratelor forfetare) OCS
					Cod(1)	Descriere	Cod(2)	Descriere			

(1) Acesta se referă la codul pentru dimensiunea privind domeniul de intervenție din tabelul 1 al anexei I la RDC și al anexei IV la Regulamentul FEAMPA.

(2) Acesta se referă la codul unui indicator comun, dacă este cazul.

Apendicele 1: Contribuția Uniunii pe baza costurilor unitare, a sumelor forfetare sau a ratelor forfetare

B. Detalii pe tip de operațiune

C. Calculul baremului standard pentru costurile unitare, sumele forfetare sau ratele forfetare

1. Sursa datelor utilizate la calculul baremului standard pentru costurile unitare, sumele forfetare sau ratele forfetare (cine a produs, colectat și înregistrat datele; unde sunt stocate datele; datele-limită; validare etc.)

2. Vă rugăm să precizați motivele pentru care metoda propusă și calculul aferent în temeiul articolului 94 alineatul (2) din RDC sunt relevante pentru tipul de operațiune.

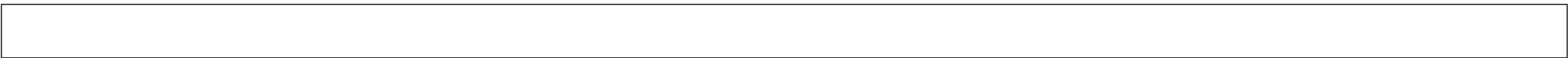
3. Precizați cum au fost efectuate calculele, inclusiv, în special, ipotezele formulate în ceea ce privește calitatea sau cantitățile. După caz, trebuie utilizate date statistice și criterii de referință și, dacă se solicită acest lucru, acestea trebuie furnizate într-un format utilizabil de către Comisie.

4. Vă rugăm să explicați cum v-ați asigurat că doar cheltuielile eligibile au fost incluse în calculul baremului standard pentru costul unitar, suma forfetară sau rata forfetară.

5. Evaluarea de către autoritatea sau autoritățile de audit a metodologiei de calcul și a cuantumurilor, precum și a măsurilor de asigurare a verificării, calității, colectării și stocării datelor.

Apendicele 2: Contribuția Uniunii bazată pe finanțări nelegate de costuri

A. Rezumatul principalelor elemente

Prioritate	Fond	Obiectiv specific	Categoria de regiune	Cuantumul acoperit de finanțarea nelegată de costuri	Tipul (tipurile) de operațiune vizat (vizate)		Condițiile care trebuie îndeplinite/rezultatele care trebuie obținute ce determină rambursarea de către Comisie	Indicator		Unitatea de măsură pentru condițiile care trebuie îndeplinite/rezultatele care trebuie obținute ce determină rambursarea de către Comisie	Tipul de metodă de rambursare preconizat care este utilizat pentru rambursarea beneficiarului (beneficiarilor)
					Cod (1)	Descriere		Cod (2)	Descriere		

(1) Acesta se referă la codul pentru dimensiunea privind domeniul de intervenție din tabelul I al anexei I la RDC și al anexei IV la Regulamentul FEAMPA.

(2) Acesta se referă la codul unui indicator comun, dacă este cazul.

B. Detalii pe tip de operațiune

Nevoile regionale și tranziția către o Regiune inovatoare, accesibilă și vibrantă pentru cetățenii ei, fac ca AM POR V să selecteze următoarele operațiuni de importanță strategică, cu reguli de monitorizare și comunicare conform toolkit-ului:

- **P1/OS a (i) – Crearea și operaționalizarea celor 4 Centre de Creativitate și Inovare (CCI).** Aceste infrastructuri de cercetare, open lab, vor stimula creativitatea și inovarea și vor contribui la creșterea capacității mediului academic și organizațiilor de cercetare de a se conecta la nevoile sectorului de afaceri, în vederea generării unor procese și produse inovative în domeniile de specializare inteligentă regionale. Misiunea lor rămâne strâns legată de parteneriatul mediul academic-mediul de cercetare-mediul de afaceri. Buget: FEDR 17 mil. EUR. Lansare: semestrul 2, 2023.

- **P1/OS a (iv) – Crearea și operaționalizarea Agenției Regionale de Inovare (ARI).** Rolul acesteia va fi de a optimiza intervențiile la nivelul ecosistemului de inovare al Regiunii Vest și de a gestiona procesul de descoperire antreprenorială. ARI va promova o agendă de inovare strategică și robustă menită să crească capacitățile de inovare a stakeholderilor regionali, coroborată cu un sprijin bine conturat privind cooperarea și parteneriatul între mediul academic, industrie, administrația publică și sectorul ONG. Misiunea ei rămâne strict legată de dezvoltarea sistemului regional de inovare. Buget: FEDR 2,55 mil. EUR. Lansare: semestrul 1, 2023.

- **P5/OS c (ii) Crearea unui sistem public de transport intra și interjudețean.** Un sistem public de transport interjudețean va facilita o mai bună mobilitate intraregională a forței de muncă și va asigura o conectivitate îmbunătățită cu centrele economice, atracțiile turistice etc. Buget: FEDR 6 mil. EUR. Lansare: semestrul 2, 2023.

- **P7/OS e (i) Regenerare urbană.** O regiune fără orașe atractive nu poate performa la nivel național în competiția de atragere de resurse, investiții și personal calificat. Operațiunile de importanță strategică aferente acestui obiectiv specific vor fi selectate ulterior în baza unor criterii suplimentare (ex. localizare, impact la nivel local/regional, caracterul inovativ, buget, potențiali beneficiari etc.) după derularea apelurilor de proiecte. Buget: FEDR 58,8 mil. EUR. Lansare: semestrul 2, 2023.

DOCUMENTS

Document title	Document type	Document date	Local reference	Commission reference	Files	Sent date	Sent by
Note de subsol folosite in POR Vest 2021-2027	Informații suplimentare	17.05.2022	1		Endnotes		
Abrevieri utilizate în POR Vest 2021-2027	Informații suplimentare	17.05.2022	2		Abrevieri utilizate în POR Vest 2021-2027		
Complementaritate PNRR-POR	Informații suplimentare	17.05.2022	3		Complementaritate PNRR-POR		
Analiza DNSH	Informații suplimentare	18.05.2022	4		Analiza DNSH - text Analiza DNSH		
Cadrul de performanță POR Vest 2021-2027	Informații suplimentare	18.05.2022	5		Cadrul de performanță POR Vest 2021-2027		

LISTĂ DE ABREVIERI

AC	Autoritate Contractantă
ADR	Agenția pentru Dezvoltare Regională
ADI	Asociație de Dezvoltare Intercomunitară
AKIS	Sisteme de Cunoștințe și Inovare în Agricultură (Agricultural Knowledge and Innovation Systems)
AM	Autoritate de Management
AM POR	Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional
ANAP	Agenția Națională pentru Achiziții Publice
ANDPDCA	Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții
AR	Arad
ARSC	Asociația Română pentru Smart City
AP	Axă Prioritară
APM	Agenția pentru Protecția Mediului
ARI	Agenție Regională de Inovare
AT	Asistență Tehnică
BI	București-Ilfov
B2B	Bussiness-to-Bussiness
CBC	Cooperare teritorială
CCI	Centre de Creativitate și Inovare
CD	Cercetare-Dezvoltare
CDPD	Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități
CE	Comisia Europeană
CIB	Cheltuieli interne brute
CDI	Cercetare, Dezvoltare și Inovare
CDR	Consiliul pentru Dezvoltare Regională
CM POR	Comitetul de Monitorizare al Programului Operațional Regional
CNSC	Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor
CPR	Regulamentul privind prevederile comune (Common Provision Regulation)
CRI	Consortiul Regional de Inovare Vest
CRP	Comitetul Regional pentru elaborarea PDR
CS	Caraș-Severin
CSR	Country Specific Recommendations
DESI	Indicele Economiei Societății Digitale
DNSH	A nu prejudicia semnificativ (Do Not Significant Harm)
DSI	Domenii de Specializare Inteligentă
DSP	Punctul pentru Strategia Dunării (Danube Strategy Point)

DUAE	Document Unic de Achiziție European
EIS	Tabloul de bord european pentru inovare (European Innovation Scoreboard)
EITT	Entități de Inovare și Transfer Tehnologic
ERTMS	Sistemul European de Management al Traficului Feroviar (European Rail Traffic Management System)
ESCO	Compania de Servicii Energetice (Energy Service Company)
FEAMPA	Fondul European pentru Afaceri Maritime, Pescuit și Acvacultură
FC	Fondul de Coeziune
FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională
FESI	Fonduri europene structurale și de investiții
FTJ	Fondul pentru Tranziție Justă
FSE	Fondul Social European
GBER	Regulamentul General de exceptare pe categorii (General Block Exemption Regulation)
GES	Gaze cu Efect de Seră
GTR	Grupuri Tematice Regionale
HD	Hunedoara
HG	Hotărâre de Guvern
HUSKROUA	Ungaria-Slovacia-România-Ucraina
i.4.0, i.5.0	Industria 4.0, industria 5.0
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
IT	Technologia Informațiilor
IT&C	Technologia Informațiilor și Comunicațiile
ITI	Investiții Teritoriale Integrate
INCD	Institutul Național de Cercetare Dezvoltare
INS	Institutul Național de Statistică
MCID	Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării
MDLPA	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
MDP (EDP)	Mecanismului de descoperire antreprenorială
MIPE	Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
NBE	Noul Bauhaus European
NUTS	Nomenclatorul comun al Unităților Teritoriale pentru Statistică
NV	Nord-Vest
ODD	Obiective de Dezvoltare Durabilă
OI	Organism Intermediar
OMS	Organizația Mondială a Sănătății
OMCI	Ordin al ministrului cercetării și inovării
ONG	Organism Non-Guvernamental
ONU	Organizația Națiunilor Unite
OUG	Ordonanța de Urgență a Guvernului

OP	Obiectiv de Politică
OS	Obiectiv Specific
P	Prioritate
PA	Arii prioritare (Priority areas)
PAED	Plan de Acțiune privind Energia Durabilă
PAP	Programul pentru Acvacultură și Pescuit
PATN	Plan de Amenajare a Teritoriului Național
PDR	Planul pentru Dezvoltare Regională
PIB	Produs Intern Brut
PMUD	Plan de Mobilitate Urbană Durabilă
PNIESC	Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice
PNS	Planul Național Strategic
PNRR	Programul Național pentru Redresare și Reziliență
PNDL	Programul Național de Dezvoltare Locală
POAT	Programul Operațional Asistență Tehnică
POC	Programul Operațional Competitivitate
POCA	Programul Operațional Capacitate Administrativă
PODD	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă
POIDS	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială
POIM	Programul Operațional Infrastructură Mare
POR	Program Operațional Regional
POCIDIF	Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare
POEO	Programul Operațional Educație și Ocupare
POTJ	Programul Operațional Tranziție Justă
POS	Programul Operațional Sănătate
POT	Programul Operațional Transport
POIDS	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială
PTD	Programul Transnațional Dunărea
PVE	Pactul Verde European
Raportul IRSE	Raportul privind indicele de risc socio-educational
RDC	Regulamentul Dispozițiilor Comune nr. 1060/2021
RegAS	Registrul ajutoarelor de stat
RIS 3	Strategia Regională de Specializare Inteligentă
RO	România
RO-SRB	România-Serbia
RO-HU	România-Ungaria
ROREG	Asociația Agențiilor pentru Dezvoltare Regională din România
RST	Recomandări Specifice de Țară
SEA	Evaluarea Strategică de Mediu
SEAP	Sistemul Electronic de Achiziții Publice

SEC - ERA	Spațiul Economic al Cercetării – Economic Research Area
SIDU	Strategie Integrată de Dezvoltare Urbană
SMIS	Sistemul Unic de Management al Informației
SNCISI	Strategiei Naționale de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2021-2027
SNRTL (SRTL)	Strategia Națională de Renovare pe Termen Lung
SNDD	Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă
SUERD	Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării
TEN – T	Rețeaua trans-europeană de transport (Trans-European Transport Network)
TRL	Nivel de maturitate tehnologică (Technology Readiness Level)
TM	Timiș
TVET	Educație și formare tehnică și vocațională (Technical and Vocational Education and Training)
UAT	Unitate Administrativ-Teritorială
UE	Uniunea Europeană
UEFISCDI	Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și inovării
V	Vest
ZUF	Zonă Urbană Funcțională

ENDNOTES

- (1) INS, POP107A
- (2) EUROSTAT, nama_10r_3gdp, anul 2018
- (3) EUROSTAT, nama_10r_3gdp, anul 2017
- (4) Analiza realizata în cadrul PDR Vest 2021-2027
- (5) Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development
- (6) Guidelines on cooperation under IJG goal 2020+ (Interact) p.23
- (7) INS, CDP104B, anul 2018
- (8) EUROSTAT, RD_E_GERDREG, anul 2017
- (9) https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2021/04/Studiu_digitalizare_edit1.pdf
- (10) INS, TEMPO_INT104D_28_9_2020
- (11) EUROSTAT, [nama_10r_2gdp], [lfst_r_lfp2act]
- (12) www.listafirme.ro
- (13) Analiza sectorului IMM la nivelul Regiunii Vest întocmită de ADR Vest
- (14) Strategia Națională de Renovare pe Termen Lung, https://ec.europa.eu/energy/sites/default/files/documents/ro_ltrs_2020.pdf
- (15) Lot 3 - Evaluarea intervențiilor POR 2014-2020, Tema 3. Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon Raport de evaluare final [http://www.inforegio.ro/images/documente/implementare/evaluare-program/Evaluarea_interventiilor_POR_2014-2020 - Etapa I - RO/Raport de evaluare POR 2014-2020 AP 3 Eficienta energetica.pdf](http://www.inforegio.ro/images/documente/implementare/evaluare-program/Evaluarea_interventiilor_POR_2014-2020_-_Etapa_I_-_RO/Raport_de_evaluare_POR_2014-2020_AP_3_Eficienta_energetica.pdf)
- (16) INS,GOS103B, anul 2018
- (17) <https://citadini.ro/>
- (18) PDR 2021-2027, cap.3 Mobilitate urbană
- (19) <https://citadini.ro/baza-de-date-urbane/>
- (20) Conform studiului "Aplicarea științelor comportamentale pentru reducerea utilizării autovehiculelor personale în Timișoara".
- (21) <https://adrvest.ro/barometru-urban-calitatea-vietii-in-orasele-din-romania/>
- (22) <https://adrvest.ro/aviz-de-mediul-por-vest-2021-2027/>
- (23) Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2021-2027 și Strategia de specializare inteligentă RIS 3 – Regiunea Vest 2021-2027
- (24) PDR 2021-2027
- (25) Conform Planului Național de Reformă
- (26) Analiza nevoilor de digitalizare ale întreprinderilor din Regiunea Vest
- (27) COM(2020) 67 Conturarea viitorului digital al Europei
- (28) COM(2020) 274 European Skills Agenda for sustainable competitiveness, social fairness and resilience

- (29) <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38662/attachments/24/translations/en/renditions/native>
- (30) Spațiului European de Cercetare, COM(2020) 628 final
- (31) Comunicarea a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic Social European și Comitetul Regiunilor. Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030.
- (32) Sustainable development in the European Union, 2019 Edition
- (33) COM (2020) 789 final – Strategia pentru mobilitate sustenabilă și inteligentă – înscrierea transporturilor europene pe calea viitorului
- (34) <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20201114-1>
- (35) Education and Training Monitor country analysis, volume 2, 2019
- (36) Recomandarea Consiliului UE /2020 privind educația digitală în societățile cunoașterii din Europa, Recomandarea Consiliului UE /2020 privind educația și formarea profesională pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență, Strategia Europeană „Educație digitală”, Strategia Europa Digitală – proiecte de orientări în perioada 2021-2022
- (37) Strategia Națională pentru modernizarea infrastructurii educaționale 2018-2023, Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2021-2027 iar Planul Strategic Instituțional 2019-2022, Politicile și programele bugetare pe termen mediu ale ordonatorilor principali de credite pentru anul 2021 și perspective pentru anii 2022-2024 a Ministerului Educației.
- (38) COM (2020) 523 final Recomandare a Consiliului privind Programul național de reformă al României pentru 2020 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al României pentru 2020
- (39) Comisia Europeană, (2018), Cadrul de acțiune european pentru patrimoniul cultural
- (40) PDR Regiunea Vest 2021-2027
- (41) Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030
- (42) <http://www.research.gov.ro/uploads/sistemul-de-cercetare/infrastructuri-de-cercetare/infrastructura-de-inovare-si-transfer-tehnologic/2020/registru-entitati-itt-mai-2020.pdf>
- (43) Spațiul European al Cercetării
- (44) Technology readiness levels (TRL)
- (45) Parteneriatul European pentru Inovare
- (46) EUSDR Action Plan, 2020
- (47) <https://danube-region.eu/danube-events/cross-mrs-workshop-synchronised-call-innovation-express-2-0/>
- (48) www.interreg-danube.eu
- (49) EUROSTAT, nama_10r_3gva, nama_10r_3gdp
- (50) Date regionale prelucrate din www.listafirme.ro

- (51) https://www.eib.org/attachments/thematic/digitalisation_of_smes_in_ireland_summary_en.pdf
- (52) https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2021/04/Studiu_digitalizare_edit1.pdf
- (53) <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/ddn-20211029-1>
- (54) Acord de Parteneriat pentru Perioada de Programare 2021-2027
- (55) Acord de Parteneriat pentru Perioada de Programare 2021-2027
- (56) Joint Statement of the Ministers responsible for the implementation of the EU Strategy for the Danube Region, Zagreb, 22 October 2020
- (57) INESC TEC <https://www.inesctec.pt/en#research-innovation> see also *Tecnalia* <https://www.tecnalia.com/en/home> and *Innovate Uk* <https://www.ukri.org/councils/innovate-uk/>
- (58) *Public Policy to promote technology transfer in Chile – Licensing, technology transfer offices and technology transfer hubs*, Etienner Choupay, page 9, point 5.
- (59) Mecanismul de Descoperire Antreprenorială
- (60) Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, European Union Strategy For Danube Region
- (61) Indicele economiei și societății digitale (DESI) 2021
- (62) E-România, O politică publică în domeniul e-guvernării, iulie 2020, Beneficiar: Autoritatea pentru Digitalizarea României
- (63) E guvernarea în municipiile României ediția 3/2016, SNSPA
- (64) Asociația Română pentru Smart City
- (65) <https://romaniansmartcity.ro/harta-proiectelor-smart-city/>
- (66) Radiografia Smart City în România, Ediția a V-a, 2021, Vegacomp
- (67) Revitalizarea serviciilor rurale prin inovare digitală și socială, îmbunătățirea serviciilor din teritoriile - LEADER.
- (68) PDR 2021-2027, cap. 3.3 Fondul de locuințe și eficiența energetică
- (69) Inventar realizat de ADR Vest cu sprijinul Autorităților Publice Locale pentru sprijin în pregătirea POR 2021-2027
- (70) PDR 2021-2027, cap. 3.3 Fondul de locuințe și eficiența energetică
- (71) Inventar realizat de ADR Vest cu sprijinul Autorităților Publice Locale pentru sprijin în pregătirea POR 2021-2027
- (72) În conformitate cu Legea nr. 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor, cu modificările și completările ulterioare
- (73) The potential for investment in energy efficiency through financial instruments in the European Union, Romania in-depth analysis, May 2020
- (74) INS, GOS103B
- (75) <https://citadini.ro/baza-de-date-urbane/>, numărul de parcuri urbane

- (76) Conform www.citadinii.ro
- (77) SWD(2019) 193 Guidance on a strategic framework for further supporting the deployment of EU-level green and blue infrastructure
- (78) Comunicarea a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic Social European și Comitetul Regiunilor. Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030.
- (79) Planul de Dezvoltare Regională Vest 2021-2027
- (80) INS Tempo, GOS 114B, 2019
- (81) PMUD 2015-2018
- (82) Studiul de oportunitate privind achiziția de material rulant nou și modernizarea de material rulant existent, Municipiul Arad, 2018
- (83) Conform datelor preluate din *Orașe Magnet*, Banca Mondială
- (84) http://www.interreg-danube.eu/approved-projects?approved_project_filter%5Bcall%5D=&approved_project_filter%5Bstatus%5D=&approved_project_filter%5BPrioritate%5D=67&approved_project_filter%5Binterventio_nArea%5D%5B%5D=75&approved_project_filter%5Bacronym%5D=&approved_project_filter%5B_token%5D=AdcT3tEBldbazBDJ9LfppvREHa0SwkDhI9HofryfbW0
- (85) PDR Vest 2021-2027
- (86) DG REGIO Working Paper – ‘Road Transport Performance in Europe, Introducing a New Accessibility Framework’, Comisia Europeană, 2019
- (87) Strategia națională de siguranță rutieră pentru perioada 2016-2020
- (88) Strategia națională de siguranță rutieră pentru perioada 2016-2020
- (89) Aceste două aspecte sunt menționate în cadrul Comunicării Comisiei 293/2018 *Europa în mișcare*, ca reprezentând factori care pot contribui la reducerea impactului accidentelor.
- (90) Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor
- (91) <https://www.siiir.edu.ro/carto/>
- (92) Analiză efectuată în cadrul Planului pentru dezvoltare Regională al Regiunii Vest 2021 – 2027
- (93) Analiză efectuată în cadrul Planului pentru dezvoltare Regională al Regiunii Vest 2021 – 2027
- (94) Analiză efectuată în cadrul Planului pentru dezvoltare Regională al Regiunii Vest 2021 – 2027
- (95) COM(2020) 274 final European Skills Agenda for sustainable competitiveness, social fairness and resilience
- (96) Document suport POR Vest 2021-2027 Tabere de elevi și preșcolari
- (97) INS, TUR104B
- (98) <http://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2020/05/Sta%C8%9Biuni-turistice-actualizare-13-mai-2020.pdf>

(99) Infrastructurile de agrement multifuncționale constau în instalații de agrement cu caracter multifuncțional, care oferă, în special, servicii culturale și de agrement, cu excepția parcurilor de distracții și a instalațiilor hoteliere. Jurisprudența stabilește caracterul „multifuncțional” al infrastructurii de agrement care poate include stadioane, săli de sport polivalente, arene, facilități sportive și de wellness, porturile de agrement, săli de escaladă. Termenii de „servicii culturale și recreative” trebuie interpretați într-un sens general dar ținând cont că serviciile furnizate trebuie să fie strâns legate de infrastructură de agrement multifuncțională. Deci, termenul „multifuncțional” este interpretat ca servind unui scop de recreere iar „scopul de recreere”, ar trebui să fie mai mult decât un produs secundar marginal și un scop clar al unității de agrement. Acest lucru ar putea fi dovedit, de exemplu, dacă o parte a facilităților deservește în mod clar o altă activitate decât cea principală (de exemplu, un spa sau wellness în anexă la o piscină). În ceea ce privește spa-urile (o afacere care oferă o varietate de servicii în scopul îmbunătățirii sănătății, frumuseții și relaxării prin tratamente de îngrijire personală), acestea pot fi considerate parte dintr-o infrastructură de agrement multifuncțională dacă sunt o facilitate legată de o infrastructură.

(100) Strategia de dezvoltare teritorială a României

(101) Conform chestionarului elaborat de ADR Vest în anul 2021 pentru domeniul Patrimoniu și Turism din mediul urban din martie 2021.

(102) https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_en

(103) https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2020/12/12-08-2020-new-leipzig-charter-the-transformative-power-of-cities-for-the-common-good